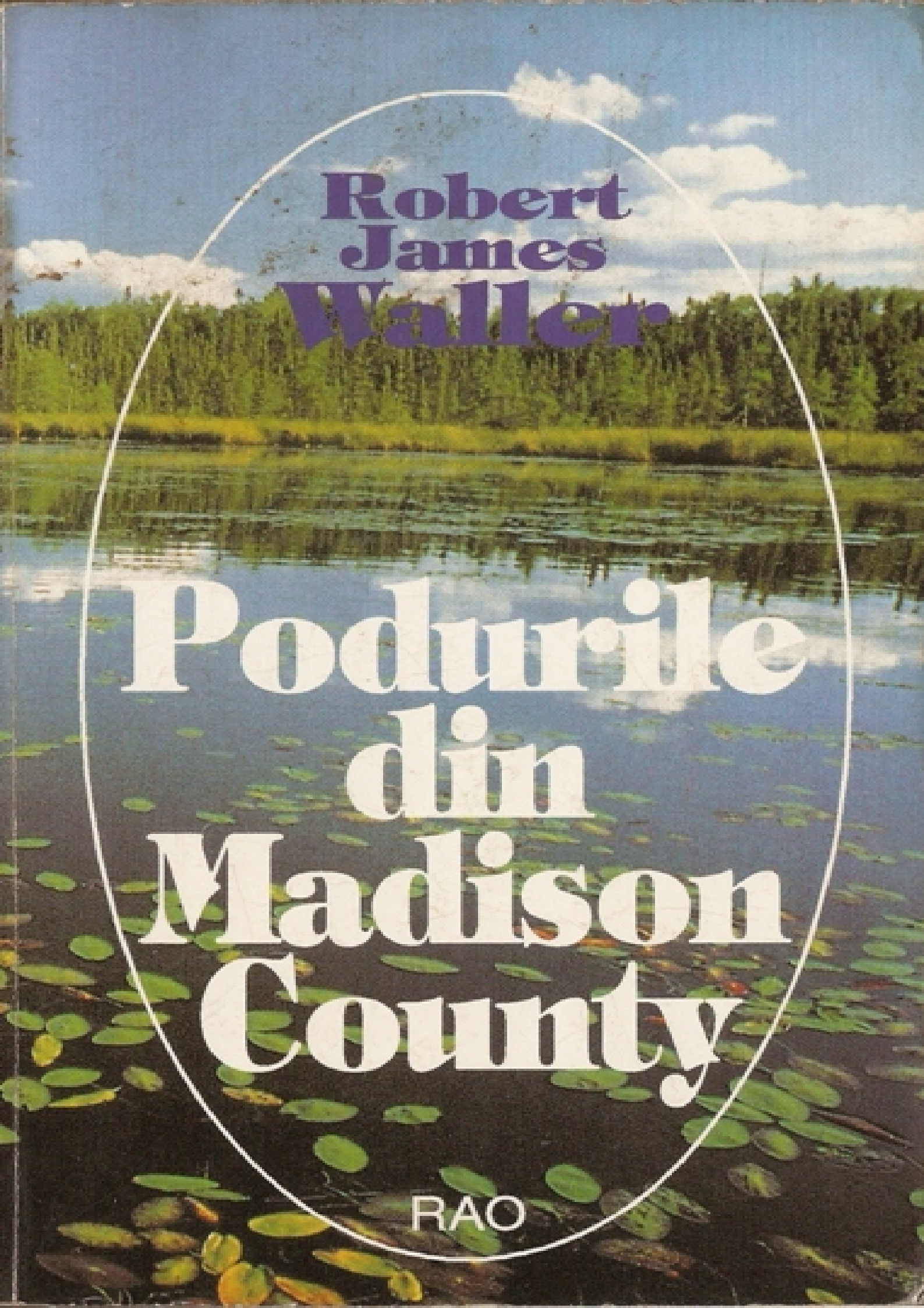
Robert
James
Waller
Podurile
din
Madison
County
RAO

ROBERT JAMES WALLER

PODURILE DIN MADISON COUNTY

Titlul original: *The Bridges of Madison County*, 1992
Traducere din limba engleză MIHAELA DUMITRESCU
Ediţia I

„Din când în când apare câte o poveste magică, o bijuterie de carte; ea compensează toate banalităţile pe care le citim în mod curent. Un exemplu este *Podurile din Madison County.”*

Indianapolis News

„Dacă credeţi în destin… Dacă sunteţi un romantic… atunci această poveste de dragoste vă oferă o clipă de bucurie.”

Kansas City Star

„O carte de un romantism strălucitor… Waller este un povestitor extraordinar.”

Washington Post

„Acest prim roman al lui Waller este o lectură memorabilă… o poveste de neuitat.”

Cleveland Plain Dealer

„O carte de suflet: romanul de dragoste al lui Robert James Waller, a cărui acţiune se petrece într-un decor rustic, cucereşte inimile oamenilor.”

People

„Strălucitoare… *Podurile* demonstrează că destinul poate face lucruri minunate.”

Miami Herald

„Podurile ne reamintesc că dragostea poate însemna speranţă… Ne spun lucruri pe care, în adâncul sufletelor noastre, le ştim deja.”

Los Angeles Daily News

CUPRINS

ÎNCEPUTUL
ROBERT KINCAID
FRANCESCA
SERI DE ODINIOARĂ, MUZICĂ ÎNDEPĂRTATĂ
PODURILE DE MARŢI
DORINŢA DE A DANSA
DRUMUL ŞI ŞOIMUL CĂLĂTOR
CENUŞA
CĂDEREA DIN SPAŢIUL TRIDIMENSIONAL
O SCRISOARE DE LA FRANCESCA
POSTSCRIPTUM: PASĂREA-DE-NOAPTE DIN TACOMA
DISCUŢIA CU „PASĂREA-DE-NOAPTE” CUMMINGS

Şoimilor călători

ÎNCEPUTUL

Există cântece care se iscă din ierburi, din pulberea unei puzderii de drumuri de ţară. Acesta este unul dintre ele. Într-o după-amiază târzie din toamna anului 1989, stând la masa mea de lucru şi urmărind semnalele unui cursor pe ecranul computerului din faţa mea, aud că sună telefonul.

La celălalt capăt al firului este un tip de fel din statul Iowa, pe nume Michael Johnson. Acum locuieşte în Florida. Un prieten din Iowa i-a trimis una din cărţile mele. Michael Johnson a citit-o, a citit-o şi sora lui, Carolyn, şi au să-mi povestească ceva care cred ei că m-ar putea interesa. El e circumspect şi refuză să-mi dea amănunte, spunându-mi doar că el şi Carolyn sunt gata să vină până în Iowa ca să stea de vorbă cu mine.

Mă intrigă faptul că sunt dispuşi să facă un asemenea efort, deşi sunt sceptic în privinţa ofertelor de acest soi. Aşa că accept să am o întâlnire cu ei la Des Moines, în săptămâna următoare. Ne întâlnim la un motel din apropierea aeroportului, facem prezentările, treptat senzaţia de stânjeneală dispare şi cei doi iau loc de cealaltă parte a mesei, în timp ce afară se înserează şi ninge domol.

Îmi smulg o promisiune: în cazul în care mă hotărăsc să nu scriu povestea lor, trebuie să fiu de acord să nu dezvălui nimănui cele petrecute în Madison County{1} din statul Iowa, în 1965, nici alte întâmplări care au vreo legătură cu povestea aceea şi care au avut loc ulterior, într-un interval de douăzeci şi patru de ani. De acord, e cât se poate de rezonabil. La urma urmei, povestea e a lor, nu-i a mea.

Aşa încât ascult. Ascult cu atenţie şi pun întrebări grele. Iar ei vorbesc. Vorbesc şi nu se mai opresc. Din când în când, Carolyn izbucneşte în plâns, Michael face eforturi să se abţină. Îmi arată

documente şi tăieturi din reviste şi un teanc de jurnale scrise de mama lor, Francesca.

Apare chelnerul care asigură serviciul în cameră, apoi dispare. Ei comandă încă un rând de cafele. În timp ce povestesc, încep să văd cu ochii minţii. Întâi trebuie să vizualizezi, abia după aceea îţi vin cuvintele. Şi încep să aud cuvintele, încep să le văd puse în pagină de carte. La un moment dat, puţin după miezul nopţii, mă declar de acord să scriu povestea – sau măcar să încerc.

Le-a fost greu să se decidă să facă publice aceste întâmplări. Împrejurările erau delicate şi o priveau pe mama lor şi, oarecum tangenţial, pe tatăl lor. Michael şi Carolyn au recunoscut că povestea, o dată dezvăluită, putea să dea naştere unor clevetiri deşănţate, ducând la nedreapta pângărire a memoriei lui Richard şi a Francescăi Johnson, atâta câtă mai stăruia în minţile oamenilor.

Şi totuşi, într-o lume în care implicarea personală, sub toate formele, pare a fi o experienţă periculoasă, iar iubirea a devenit sinonimă cu interesul, cei doi au simţit că această poveste uluitoare merită să fie spusă. Am considerat atunci – şi astăzi sunt şi mai convins – că judecata lor era corectă.

În timpul documentării şi al elaborării cărţii, am solicitat încă trei întâlniri cu Michael şi Carolyn. De fiecare dată ei au acceptat să vină până în Iowa, fără să facă nicio obiecţie. Într-atât de mult ţineau să se asigure că voi povesti exact cele întâmplate. Uneori stăteam pur şi simplu de vorbă, alteori mergeam încet cu maşina pe drumurile districtului Madison, şi atunci ei îmi arătau locurile care avuseseră un rol important în desfăşurarea întâmplărilor.

În afară de ajutorul dat de Michael şi Carolyn, povestea, aşa cum o înfăţişez eu aici, se bazează şi pe informaţiile cuprinse în jurnalele Francescăi Johnson; pe cercetările făcute de mine în nord-

vestul Statelor Unite, în special la Seattle şi Bellingham, în statul Washington; pe cercetările întreprinse cu discreţie în districtul Madison, statul Iowa; pe datele culese din fotografiile realizate de Robert Kincaid; pe sprijinul acordat de redactorii şefi ai unor reviste; pe amănuntele furnizate de producătorii de filme şi aparatură fotografică; şi pe discuţiile îndelungate avute cu mai mulţi oameni minunaţi de la căminul districtual de bătrâni din Barnesville, Ohio, care şi-l aminteau pe Kincaid încă de pe vremea când era copil.

În ciuda efortului de documentare, tot mai rămân unele lacune în informaţie. Aşa că mi-am pus şi eu puţin imaginaţia la contribuţie, dar numai atunci când am putut emite unele judecăţi bine motivate, după ce m-am documentat şi am ajuns astfel să îi cunosc pe Francesca Johnson şi Robert Kincaid. Sunt convins că m-am apropiat foarte mult de adevărul celor întâmplate.

O mare lacună este legată de amănuntele exacte ale unei călătorii întreprinse de Kincaid în nordul Statelor Unite. Ştiam că făcuse această călătorie, bazându-ne pe un număr de fotografii care au fost publicate ulterior, pe o scurtă însemnare din jurnalele Francescăi şi pe notiţele scrise de mână şi lăsate de Kincaid redactorului şef al unei reviste. Ghidându-mă după aceste surse, am reconstituit traseul pe care cred că l-a parcurs el de la Bellingam până în districtul Madison în august 1965. Îndreptându-mă spre districtul Madison la capătul călătoriilor mele, am simţit că, în multe privinţe, mă identificasem cu Robert Kincaid.

Cu toate acestea, încercarea de a surprinde esenţa personalităţii lui Kincaid a fost partea cea mai interesantă a documentării şi a elaborării cărţii. El este o personalitate greu de definit. Uneori pare o fiinţă banală. Alteori diafană, poate chiar fantomatică. În munca sa a fost un profesionist desăvârşit. Totuşi se considera un animal mai special, de sex masculin, devenit

anacronic într-o lume bazată pe structuri tot mai elaborate. El a spus odată că auzea cum îi vâjâie în urechi „urletul neîndurător” al timpului, iar Francesca Johnson a afirmat despre el că trăia „pe tărâmuri stranii şi bântuite de fantasme, coborând mult către rădăcinile speciei admise de logica lui Darwin”.

Mai sunt două întrebări deconcertante la care nu am găsit răspuns. Mai întâi, nu am putut stabili ce s-a întâmplat cu fototeca lui Kincaid. Dată fiind natura muncii sale, trebuie să fi avut mii – poate chiar sute de mii – de fotografii. Ele n-au putut fi recuperate. Ipoteza noastră cea mai plauzibilă – şi care ar concorda cu modul cum se privea pe sine însuşi şi cum aprecia locul său în lume – este că le-a distrus înainte de a muri.

Cea de-a doua întrebare se referă la viaţa sa în perioada 1975 – 1982. Dispunem de foarte puţine date. Ştim că a dus-o destul de greu timp de mai mulţi ani ca fotograf-portretist la Seattle şi că a continuat să fotografieze zona Golfului Puget Sound. În afară de asta, nu mai ştim nimic. Un fapt interesant este că pe toată corespondenţa care îi fusese expediată de Administraţia Asigurărilor Sociale şi de Administraţia Veteranilor de Război a apărut menţiunea „A se returna expeditorului”, scrisă de mâna lui, şi scrisorile au fost returnate.

Împrejurările legate de pregătirea şi scrierea cărţii m-au determinat să îmi schimb concepţia despre lume, felul de a gândi şi, mai ales, m-au făcut să devin mai puţin cinic în privinţa a ceea ce este posibil să se întâmple în sfera relaţiilor umane. Pentru că, prin efortul meu de cercetare, am ajuns să-i cunosc pe Francesca Johnson şi Robert Kincaid atât de bine, consider acum că limitele acestor relaţii pot fi împinse mai departe decât am crezut. Poate că veţi trăi aceeaşi experienţă ca şi mine citind această poveste.

Nu va fi uşor. Într-o lume din în ce mai împietrită, trăim cu toţii în carapacea care ne

acoperă punctele sensibile. Unde se termină marea pasiune şi unde începe sentimentalismul searbăd, nu prea ştiu. Dar tendinţa noastră de a o lua în derâdere pe cea dintâi şi de a eticheta sentimentele autentice şi profunde drept dulcegării ne împiedică să pătrundem într-o lume a gingăşiei fără de care nu putem înţelege povestea Francescăi Johnson şi a lui Robert Kincaid. Ştiu că la început a trebuit să îmi înăbuş şi eu această pornire, înainte de a mă putea apuca de scris.

Dacă totuşi veţi citi ceea ce urmează cu o deliberată „suspendare a neîncrederii", după cum se exprima Coleridge, sunt convins că veţi simţi acelaşi lucru ca şi mine. În zonele inerte ale inimii dumneavoastră, poate că, asemenea Francescăi Johnson, veţi regăsi chiar dorinţa de a dansa.

Vara anului 1991.

ROBERT KINCAID

În dimineaţa zilei de 8 august 1965, Robert Kincaid încuie uşa micului său apartament de două camere, situat la etajul trei al unei case cu multe cotloane din Bellingham, statul Washington. Coborî scările de lemn ducând o raniţă plină de aparatură fotografică şi un geamantan, apoi trecu printr-un gang care ducea în spatele casei, unde, într-un spaţiu rezervat locatarilor imobilului, era parcată vechea lui camionetă Chevrolet.

Altă raniţă, un răcitor portabil de mărime mijlocie, două trepiede, cartuşe de ţigări „Camel", un termos şi o pungă cu fructe erau deja în camionetă. Pe platforma camionetei se afla o cutie de chitară. Kincaid aşează raniţele pe banchetă, iar răcitorul şi trepiedele pe jos. Se urcă pe platformă şi înghesui într-un colţ cutia chitarei şi un geamantan, proptindu-le cu o anvelopă de rezervă aşezată pe o parte şi legându-le de aceasta cu o frânghie de rufe. Sub cauciucul uzat vârî o prelată de culoare neagră.

Se urcă la volan, îşi aprinse un „Camel" şi îşi refăcu mental lista cu bagajele: două sute de role de film de diferite tipuri, majoritatea filme color „Kodachrome" cu expunere lentă; trepiede; răcitor; trei aparate de fotografiat şi cinci obiective; jeans şi pantaloni sport kaki; cămăşi; vestă de lucru. O.K. Orice alt lucru pe care l-ar fi uitat, îl putea cumpăra pe drum.

Kincaid purta o pereche de jeans decoloraţi marca Levi's, nişte bocanci militari uzaţi „Red Wing", o cămaşă kaki şi bretele portocalii. De cureaua lată de piele era fixat un jungher de luptător al armatei elveţiene, închis în tocul lui.

Se uită la ceas: opt şi şaptesprezece minute. Camioneta demară după ce se opinti puţin şi Kincaid porni în marşarier, schimbă vitezele şi rulă încet pe alee, sub soarele acoperit de nori. Străbătu

străzile oraşului Bellingham, luând-o spre sud, pe şoseaua Washington 11, merse câţiva kilometri de-a lungul coastei din regiunea Golfului Puget Sound, apoi înaintă pe şoseaua care cotea spre est cu puţin înainte de a se întretăia cu drumul naţional 20.

Ieşind din nou în plin soare, începu drumul lung şi întortocheat prin Munţii Cascadelor. Îi plăcea ţinutul acela şi mergea fără nicio grabă, oprindu-se când şi când ca să-şi noteze unele posibilităţi interesante pentru viitoarele expediţii, sau ca să facă „instantanee de aducere-aminte", cum le numea el. Rostul acestor fotografii fugitive era să-i amintească de locurile pe care ar fi dorit să le revadă şi să le studieze mai îndeaproape cu ocazia altor călătorii. Spre seară o luă spre nord în dreptul oraşului Spokane, apoi porni pe drumul naţional 2 ce avea să-l ducă până la jumătatea regiunii nordice a Statelor Unite, în oraşul Duluth, statul Minnesota.

Pentru a mia oară în viaţa lui regreta că nu avea un câine, de pildă unul de vânătoare, cu păr auriu, care să-l însoţească în călătorii ca aceasta şi să-i ţină de urât acasă. Dar el era mereu pe drum, de cele mai multe ori peste ocean, şi asta nu i-ar fi priit animalului. Totuşi, nu putea să nu se gândească la o asemenea posibilitate. Peste câţiva ani avea să fie prea bătrân pentru munca grea de teren. „Aş putea atunci să-mi iau un câine", se adresă el ramurilor verzi de conifere care alunecau pe lângă geamul camionetei.

Călătoriile de felul ăsta cu maşina îi dădeau întotdeauna o dispoziţie potrivită pentru a face bilanţul. Câinele era un exemplu. Kincaid era un om cât se poate de singuratic – fiu unic, cu amândoi părinţii morţi, rude îndepărtate care îi pierduseră urma şi despre care nici el nu mai ştia nimic, niciun prieten apropiat.

Cunoştea numele proprietarului prăvăliei din colţ şi al patronului magazinului de articole

fotografice din Bellingham, de unde se aproviziona. Avea relaţii protocolare, de serviciu, şi cu câţiva redactori şefi ale unor reviste. În afară de ei, nu prea se cunoştea bine cu nimeni, şi nimeni nu-l cunoştea pe el. Oamenii obişnuiţi se împrietenesc greu cu ţiganii, iar el era un fel de ţigan.

Se gândea la Marian. Îl părăsise în urmă cu nouă ani, după cinci ani de căsnicie. Acum el avea cincizeci şi doi de ani; înseamnă că ea bătea spre patruzeci. Marian visase să devină artistă, cântăreaţă de muzică folk. Ştia toate cântecele lui Weaver şi le cânta destul de bine prin cafenelele din Seattle. Odinioară, când era acasă, Kincaid o ducea la slujbă cu maşina şi se pierdea în mulţimea celor care o ascultau cântând.

Era conştient de faptul că lungile lui absenţe – uneori de câte două-trei luni – le puneau în pericol căsnicia. Ea ştiuse cu ce se ocupă, din momentul în care se căsătoriseră şi amândoi speraseră că, într-un fel sau altul, aveau s-o scoată la capăt. Nu au reuşit. La întoarcerea dintr-o călătorie în Islanda, unde fotografiase pentru un reportaj, nu o mai găsise. Mesajul lăsat de ea suna aşa: „Robert, lucrurile n-au mers. Ţi-am lăsat chitara. Ţinem legătura”.

El n-a ţinut legătura. Nici ea. Kincaid a semnat hârtiile de divorţ, când au sosit, în anul următor, iar a doua zi a luat avionul şi a plecat în Australia. Ea nu-i ceruse nimic altceva decât libertatea.

Se opri într-un târziu să înnopteze în orăşelul Kalispell, statul Montana. Hanul „The Cosy Inn” părea să fie ieftin, şi chiar era. Îşi duse calabalâcul într-o cameră cu două lămpi pe masă, din care una avea becul ars. Stând întins pe pat, citind *Colinele verzi ale Africii* şi bând bere, simţi mirosul fabricilor de hârtie din Kalispell. Dimineaţa făcu jogging patruzeci de minute, apoi cincizeci de flotări şi-şi folosi aparatele de fotografiat în chip

de mici greutăţi de mână pentru a-şi încheia exerciţiul obişnuit.

Străbătu cu camioneta înălţimile statului Montana, apoi pătrunse în Dakota de Nord şi găsi că ţinuturile întinse şi aride erau tot atât de fascinante ca munţii şi ca marea. Regiunea avea un fel de frumuseţe austeră şi se opri din drum de mai multe ori, îşi puse trepiedul şi făcu câteva fotografii alb-negru ale caselor ţărăneşti. Peisajul corespundea înclinaţiei lui către simplitate. Rezervaţiile indienilor erau deprimante, din motive cunoscute de toată lumea, dar trecute cu vederea. Aşezările omeneşti de felul acelora nu arătau însă mai bine nici în nord-vestul statului Washington, sau în orice alt loc unde le întâlnise.

În dimineaţa zilei de 14 august, la numai două ore de Duluth, o tăie spre nord-est pe un drum lăturalnic care ducea la Hibbing şi la minele de fier. În aer pluteau firicele de praf roşiatic şi văzu utilaje mari şi trenuri speciale pentru transportul minereului până la cargoboturile din Two Harbours, pe malul Lacului Superior. Îşi petrecu după-amiaza cutreierând prin Hibbing şi ajunse la concluzia că localitatea nu era pe placul lui, chiar dacă Bob Zimmerman-Dylan era originar de acolo.

Singurul cântec al lui Dylan care îi plăcuse cu adevărat era „Fata din Nord”. Putea să-l cânte la chitară şi din gură, şi îi murmură cuvintele în timp ce lăsa în urmă locurile acelea cu uriaşe gropi roşii săpate în pământ. Marian îi arătase câteva coarde şi îl învăţase arpegiile de bază ca să se poată acompania. „Mi-a oferit mai mult decât i-am oferit eu ei” îi mărturisise el odată pilotului cherchelit al unui vas fluvial, într-un loc care se chema Barul lui McElroy, undeva în bazinul Amazonului. Şi era adevărat.

Pădurea Naţională din zona Lacului Superior era frumoasă, de-a dreptul frumoasă. Ţinutul cărăuşiei. În tinereţe, regretase că vremea cărăuşilor{2} trecuse şi nu putea fi şi el unul dintre

ei. Trecu cu maşina pe lângă fâneţe, văzu trei elani, o vulpe roşie şi o mulţime de căprioare. Opri lângă un iaz şi fotografie oglinda apei în care se reflecta o ramură de copac cu o formă stranie. Când termină, se aşeză pe scara camionetei să bea o cafea, să fumeze o ţigară şi să asculte cum susură vântul printre crengile de mesteacăn.

„Ar fi bine să am un suflet alături, o femeie", gândi el, urmărind cu privirea fumul de ţigară care se risipea deasupra iazului, „Cu vârsta, începi să gândeşti aşa". Dar cum el călătorea atât de mult, ar fi fost greu pentru femeia rămasă acasă. Era păţit.

Acasă, la Bellington, se întâlnea din când în când cu directoarea unei agenţii de publicitate din Seattle. O cunoscuse în timpul unei călătorii de serviciu. Avea patruzeci şi doi de ani, era o femeie inteligentă şi plăcută, dar n-o iubea şi n-o va iubi niciodată.

Uneori, când simţeau amândoi că îi apasă singurătatea, petreceau câte o seară împreună, mergeau la un film, la o bere, iar mai târziu făceau dragoste corect, cum se cuvine. Ea era trecută prin ciur şi prin dârmon – fusese măritată de două ori, în timpul facultăţii se angajase chelneriţă în mai multe baruri. Întotdeauna, după ce făceau dragoste şi stăteau întinşi unul lângă altul, îi spunea: „Eşti cel mai bun, Robert, eşti fără egal, nimeni nu se compară cu tine, nici pe departe".

I se părea că asemenea mărturisire făcea bine oricărui bărbat, dar el nu avea chiar atât de multă experienţă şi n-avea de unde şti dacă nu cumva îl minţea. Dar odată i-a spus nişte cuvinte care l-au obsedat mult timp: „Robert, este în tine o fiinţă pe care eu nu sunt în stare s-o scot la lumină, nu am puterea s-o ating. Uneori am senzaţia că eşti aici de-o veşnicie, de mai bine de o viaţă de om, şi că ai trăit în locuri tainice cum noi, ceilalţi oameni nici n-am visat că există. Mă sperii, chiar dacă eşti tandru cu mine. Simt că dacă nu aş face eforturi să

mă controlez, mi-aş putea pierde echilibrul şi nu mi-aş mai reveni niciodată”.

Înţelegea, vag, ce voia ea să-i spună. Dar nici el nu putea stăpâni acea fiinţă dinlăuntrul său. Simţise cum îl copleşeau aceste gânduri haotice, avusese sentimentul sfâşietor al tragicului combinat cu acela al unei mari forţe fizice şi spirituale, încă de pe vremea când era copil şi trăia într-un orăşel din statul Ohio. În timp ce alţi puşti cântau „Barca pe lac, pe lac, pe lac”, el învăţa melodia şi textul englezesc al unui cântec francez de cabaret.

Îi plăceau cuvintele şi imaginile. „Blue”{3} era unul dintre cuvintele lui preferate. Îi plăcea senzaţia pe care o simţea cu buzele şi cu limba când îl rostea. Cuvintele îţi dau o senzaţie fizică, nu îţi sugerează doar sensuri – îşi aminti el cum gândea în tinereţe. Şi alte cuvinte, ca „îndepărtat”, „fum”, „şosea”, „antic”, „trecere”, „cărăuş” şi „India” îl atrăgeau prin felul cum sunau, prin gustul lor şi prin gândurile pe care i le stârneau. Pe pereţii camerei lui avea liste de cuvinte care îi plăceau.

Mai târziu, a îmbinat cuvintele în propoziţii şi le-a lipit şi pe acestea pe pereţi.

Prea aproape de foc.

Am sosit de la Răsărit cu un mic grup de călători.

Murmurul neîncetat al celor care
m-ar salva şi al celor care m-ar vinde.

Talisman, talismanule, arată-ţi secretele.
Cârmaci, cârmaciule, du-mă spre casă.

Zăcând gol, acolo unde înoată balenele albastre.

Dorea să-l ştie în trenul care pleca din
gara iernii.

Înainte de a deveni bărbat am fost săgeată –
e mult de-atunci.

Şi apoi erau nume de locuri care-i plăceau: Curentul Somaliei, Munţii Big Hatchet, Strâmtoarea Malacca şi multe altele. În cele din urmă, pereţii camerei lui au fost acoperiţi de foile de hârtie pe care erau scrise cuvinte şi propoziţii şi nume geografice.

Chiar şi mamă-sa observase că avea ceva care-l deosebea de ceilalţi. Până la vârsta de trei ani nu a rostit niciun cuvânt, apoi a început să vorbească în propoziţii închegate, iar pe la cinci ani citea foarte bine. La şcoală a fost un elev mediocru, care nu a dat nicio satisfacţie profesorilor.

Aceştia îi examinau coeficientul de inteligenţă şi îi spuneau că trebuie să lucreze, să facă ceea ce era în stare să facă, că putea deveni orice ar fi dorit. Unul din profesorii de liceu scrisese următoarele într-un raport despre activitatea lui şcolară: „El consideră că testele care pun în evidenţă coeficientul de inteligenţă nu pot evalua calităţile individului pentru că ele nu explică miracolul, care are importanţa lui atât prin el însuşi, cât şi ca un complement al logicii. Propun o discuţie cu părinţii.”

Mama lui a discutat cu mai mulţi profesori. Când aceştia vorbeau despre comportamentul lui Robert, recalcitrant dar neagresiv, în raport cu calităţile lui, ea răspundea: „Robert trăieşte într-o lume a lui. Ştiu că e fiul meu, dar am uneori sentimentul că nu se trage din mine şi din soţul meu, ci dintr-un alt loc, unde încearcă să se întoarcă. Apreciez interesul pe care i-l arătaţi, şi am să încerc încă o dată să-l stimulez să-şi vadă mai serios de şcoală”.

Dar el se mulţumise să citească toate cărţile de aventuri şi de călătorie de la biblioteca locală, continuând să stea retras, petrecând zile întregi pe malul râului de la marginea oraşului, fără să-l intereseze petrecerile cu colegii şi meciurile de fotbal şi alte asemenea treburi care-l plictiseau. Pescuia, înota, se plimba şi se tolănea în iarba înaltă ascultând glasurile îndepărtate pe care îşi închipuia că doar el le aude. „Sunt acolo vrăjitori", îşi spunea el. „Dacă stai liniştit şi eşti destul de atent ca să-i auzi, ei sunt acolo". Îi părea rău că în asemenea momente nu avea alături de el un câine.

Nu avea bani ca să meargă la facultate. Şi nici nu-şi dorea. Tatăl trudea din greu şi se purta frumos cu el şi cu mama lui, dar munca într-o fabrică de lămpi de radio nu-i prea lăsa timp liber şi pentru alte ocupaţii, ca aceea de a avea grijă de un câine. Avea optsprezece ani când şi-a pierdut tatăl şi, cum vremurile erau grele din cauza Marii Depresiuni Economice, s-a înrolat în armată pentru a câştiga o pâine pentru mamă-sa şi pentru el. A rămas acolo patru ani, dar acei patru ani i-au schimbat viaţa.

Datorită felului misterios în care funcţionează mintea militarului, i s-a dat slujba de asistent de fotograf, cu toate că nu avea idee nici cum se bagă filmul în aparat. Dar în acea ocupaţie şi-a descoperit profesia vieţii sale. Problemele tehnice de amănunt i se păreau uşoare. Într-o lună ajunse nu numai să developeze în camera obscură filmele a doi dintre fotografii statului major, dar i se dădu voie să facă singur şi unele fotografii simple.

Unul dintre fotografi, Jim Peterson, îl îndrăgea şi făcea ore suplimentare ca să-l înveţe subtilităţile meseriei. Robert Kincaid împrumuta de la biblioteca din Fort Monmouth cărţi de artă şi volume dedicate fotografiei şi le studia. Încă de la început îi plăcură mai ales impresioniştii şi modul lui Rembrandt de a trata lumina.

În cele din urmă, începu să-şi dea seama că ceea ce fotografia el era lumina, nu obiectul. Obiectele nu erau decât instrumente care reflectau lumina. Dacă lumina era bună, găseai întotdeauna ceva de fotografiat. Apăruseră aparate pentru filme de 35 mm şi el îşi cumpără un „Leica” vechi de la un magazin din partea locului. Înarmat cu el, plecă la Cape May, în statul New Jersey, unde petrecu o săptămână de permisie fotografiind viaţa din zona de coastă.

Altă dată merse cu autobuzul până în statul Maine şi străbătu litoralul cu autostopul, prinse nava poştală care pleca în zorii zilei din Stonington către Isle au Haut, îşi montă acolo cortul, apoi traversă Golful Fundy cu feribotul şi ajunse în Nova Scoţia. Începu să-şi noteze cadrele fotografice şi locurile pe care dorea să le revadă. Când termină armata, la vârsta de douăzeci şi doi de ani, era un fotograf destul de bun şi îşi găsi de lucru la New York ca asistent al unui renumit fotograf de modă.

Fotomodelele erau frumoase, cu unele ieşea în oraş, iar de una aproape se şi îndrăgosti, dar ea plecă apoi la Paris şi astfel drumurile lor se despărţiră. Ea îi spusese: „Robert, nu te cunosc prea bine, dar vino, te rog, la Paris să-mi faci o vizită”. Îi spuse că are să vină şi chiar avea de gând s-o facă, dar n-o făcu. După ani de zile, pe când făcea un reportaj despre ţărmurile normande, îi găsi numele în cartea de telefon, o sună la Paris şi băură o cafea împreună pe terasa unei cafenele. Era căsătorită cu un regizor de film şi avea trei copii.

Moda nu-l prea interesa. Lumea arunca haine cât se poate de bune sau le transforma în grabă, conform indicaţiilor dictatoriale ale creatorilor de modă europeni. Asta i se părea o tâmpenie şi se simţea frustrat când făcea fotografie de modă. „Omul este ceea ce face”, îşi spuse el, şi-şi părăsi slujba.

Mama îi muri în al doilea an petrecut de el la New York. Se întoarse acasă în Ohio, o înmormântă şi se prezentă în faţa avocatului, care-i citi testamentul. Nu era cine ştie ce. Nu se aştepta să fie. Fu totuşi surprins să afle că părinţii acumulaseră un mic venit în căsuţa lor de pe Strada Franklin, unde locuiseră toată viaţa. Kincaid vându casa şi din banii primiţi îşi cumpără aparatură de cea mai bună calitate. În timp ce îi plătea vânzătorului, se gândea la câţi ani muncise tatăl lui ca să câştige acei dolari şi la viaţa modestă pe care o duseseră părinţii.

Unele din fotografiile lui începură să apară în publicaţii mărunte. Apoi îl sunară de la revista *National Geographic.* Văzuseră o fotografie făcută de el pentru un calendar la Cape May. Discută cu ei, primi o comandă neînsemnată pe care o execută cu profesionalism, şi-şi văzu de drum.

În 1943 primi din nou ordin de concentrare. Nimerit la Marină, abia mergea pe plajele Pacificului de Sud cu aparatele de fotografiat atârnate pe umăr, stătea întins pe spate, fotografia oameni ieşind din navele-amfibii de desant. Le văzu teroarea întipărită pe chipuri, o simţi el însuşi. Le văzu trupurile sfârtecate sub focul mitralierelor, îi văzu implorând pe Dumnezeu şi pe mamele lor să le vină în ajutor. Înregistră tot, scăpă cu viaţă şi nu se lăsă atras de gloria şi farmecul meseriei de fotograf de război.

Încheindu-şi serviciul în 1945, luă legătura cu *National Geographic.* Îl aşteptau oricând. Îşi cumpără o motocicletă de la San Francisco, porni cu ea spre sud până la Big Sur, făcu dragoste pe plajă cu o violoncelistă din oraşul Carmel şi porni spre nord pentru a explora statul Washington. Îi plăcu regiunea şi se hotărî să-şi stabilească acolo baza.

Şi acum, la vârsta de cincizeci şi doi de ani, încă mai urmărea lumina. Vizitase cele mai multe din locurile însemnate pe pereţi în copilărie şi se

minuna văzându-le cu ochii lui, ori de câte ori ajungea acolo, când stătea la o masă în Barul Raffles, când călătorea pe Amazon cu un vas hodorogit ori când străbătea deşertul Rajasthani legănat pe spinarea unei cămile.

Peisajul de pe malul Lacului Superior era pitoresc, aşa cum auzise că este. Îşi însemnă mai multe locuri pe care să le cerceteze mai atent în viitor, făcu câteva fotografii care să-l ajute să-şi împrospăteze memoria mai târziu şi, mergând de-a lungul fluviului Mississippi, se îndreptă spre statul Iowa. Nu fusese niciodată în Iowa, dar îi plăceau ţinuturile înalte din nord-est, situate de-a lungul marelui fluviu. Opri în orăşelul Clayton, trase la un motel pescăresc şi petrecu două dimineţi fotografiind remorcherele şi o după-amiază la bordul unuia din ele, la invitaţia unui pilot cu care făcuse cunoştinţă într-un bar.

Înaintând pe drumul naţional 65, trecu prin Des Moines într-o luni, în zorii zilei de 16 august 1965, o luă spre vest pe şoseaua Iowa 92 şi se îndreptă, spre districtul Madison şi spre podurile acoperite, cum aflase el din *National Geographic* că ar fi prin părţile acelea. Era adevărat; i-o spuse un om întâlnit la staţia de benzină şi îi dădu indicaţii – destul de clare – cum să ajungă la toate cele şapte.

Primele şase erau uşor de găsit, pentru că îşi însemnase pe hartă un plan strategic pentru fotografierea lor. Al şaptelea, numit Podul Roseman, nu se zărea nicăieri. Dogorea, el era înfierbântat, Harry – camioneta lui – era înfierbântată, şi Kincaid rătăcea pe drumuri prundite care parcă nu duceau nicăieri, decât la alte drumuri prunduite.

Metoda empirică pe care o folosea el în ţări străine era „întreabă de trei ori”. Descoperise că trei răspunsuri, chiar dacă erau toate inexacte, te îndrumau până la urmă în direcţia în care doreai să mergi. Poate că aici de două ori era de ajuns.

Zări o cutie poştală la capătul unei alei care se întindea pe o lungime de vreo sută de metri. Pe cutie scria „Richard Johnson RR{4} 2”. Încetini şi viră pe alee, încercând să se orienteze.

Când opri în curte, văzu o femeie stând pe verandă. Acolo părea să fie răcoare, iar ea bea ceva care părea şi mai răcoritor. Coborî de pe verandă şi veni spre el. El se dădu jos din camionetă şi o privi, apoi se uită la ea şi mai atent, tot mai atent. Era încântătoare sau fusese cândva, sau mai putea fi. Şi Kincaid deveni stângaci, cum era întotdeauna când se afla în preajma unor femei faţă de care simţea fie şi numai o uşoară atracţie.

FRANCESCA

În miezul toamnei era ziua de naştere a Francescăi, când casa ei cu schelet de lemn din sudul statului Iowa era cotropită de ploi reci. Ea se uita cum plouă, privea printre picăturile de ploaie la munţii ce se întindeau de-a lungul Râului Mijlociu, şi se gândea la Richard. Murise într-o zi ca aceasta, cu opt ani în urmă, de o boală al cărei nume prefera să nu şi-l amintească. Dar Francesca se gândea acum la el şi la bunătatea lui statornică, la felul lui consecvent de a fi, la viaţa liniştită pe care i-o oferise.

Sunaseră copiii. Niciunul dintre ei nu putea veni acolo anul ăsta de ziua ei, deşi împlinea şaizeci şi şapte de ani. Ca de obicei, îi înţelegea. Îi înţelesese întotdeauna. Îi va înţelege întotdeauna. Erau amândoi la mijlocul carierei şi se zbăteau din greu, conducând un spital, predând studenţilor. Michael se însura pentru a doua oară, Carolyn se lupta cu prima ei căsnicie. Se bucura în sinea ei că nu reuşeau niciodată să vină s-o vadă la aniversare; ziua aceea avea ritualul ei la care ţinea.

Azi-dimineaţă prietenele din Winterset trecuseră pe la ea şi-i aduseseră un tort de ziua ei. Francesca le făcu cafeaua, în timp ce discutau despre nepoţi şi despre oraş, despre Ziua Recunoştinţei şi ce cadouri să cumpere pentru fiecare de Crăciun. Râsul discret şi ritmurile variabile ale conversaţiei din salon erau ca o mângâiere prin tonul lor de familiaritate, şi-i amintiră Francescăi micul motiv pentru care rămăsese aici după moartea lui Richard.

Michael plecase să exploreze Florida, Carolyn Noua Anglie. Dar ea rămăsese în munţii din sudul statului Iowa, legată de pământ, păstrându-şi vechea adresă dintr-un anumit motiv, şi îi părea bine că făcuse aşa.

Francesca le urmărise cu privirea când plecaseră, pe la ora prânzului. Au străbătut aleea cu Buickurile şi Fordurile lor, au intrat pe drumul pavat şi s-au îndreptat spre Winterset, în timp ce ştergătoarele de parbriz îndepărtau picăturile de ploaie. Erau bune prietene, cu toate că nu aveau să înţeleagă niciodată ce era în sufletul ei, nu aveau cum să înţeleagă nici dacă le spunea.

Bărbatul ei îi spusese că va găsi aici prieteni buni, când o adusese de la Neapole, după război. Cei mai mulţi dintre tinerii italieni muriseră sau erau răniţi sau prizonieri în lagăre, sau distruşi de război. Idila ei cu Niccolo, profesor de pictură la universitate, care lucra toată ziua şi noaptea o lua cu el în expediţii nebuneşti, nechibzuite, prin subteranele Neapolelui, se terminase de un an, ucisă de nesfârşitele proteste ale părinţilor ei prea conformişti.

Purta panglici în părul negru şi nu renunţa la visele ei. Dar niciun marinar chipeş nu a venit s-o caute şi, de jos, din stradă, de sub fereastra ei, nu s-a auzit niciun glas chemând-o. Asaltul crud al realităţii a făcut-o să înţeleagă că posibilităţile ei de alegere erau limitate. Richard îi oferea o alternativă convenabilă: bunătate şi dulcea promisiune de a vedea America.

Îl studiase aşa cum era el îmbrăcat cu uniforma militară, în timp ce se găseau la o cafenea, în lumina soarelui mediteranean, l-a văzut cum o privea cu seriozitate, în felul specific americanilor din Vestul Mijlociu, şi a venit cu el în statul Iowa. A venit să-i nască copii, să-l privească pe Michael jucând fotbal în serile reci de octombrie, s-o ducă pe Carolyn la Des Moines ca să-i cumpere rochii pentru petrecerile şcolare. De mai multe ori pe an îi scria surorii ei din Neapole şi se întorsese de două ori în Italia, la moartea părinţilor. Dar acum casa ei era în districtul Madison şi nu mai tânjea să se întoarcă la Neapole.

Ploaia se opri pe la mijlocul după-amiezii, apoi reîncepu în pragul serii. În umbra înserării, Francesca îşi turnă un păhărel de coniac şi deschise sertarul de jos al biroului lui Richard, piesă din lemn de nuc, moştenire de familie având o vechime de trei generaţii. Scoase un plic din hârtie de Manila de culoare gălbuie şi îl netezi uşor cu mâna, aşa cum făcea an de an la această dată.

Pe ştampila poştală scria „Seattle, Washington, 12 sept. 65". Întotdeauna se uita întâi la ştampila poştală. Asta făcea parte din ritual. Apoi la adresa scrisă fără prescurtări. „Francesca Johnson, RR 2, Winterset, Iowa". Iar după aceea la adresa expeditorului, mâzgălită neglijent în colţul din stânga sus. „Cutia poştală 642, Bellingham, Washington". Se aşeză pe un scaun lângă fereastră, se uită la adrese şi se concentră, pentru că în ele era conţinută mişcarea mâinilor lui, şi ea dorea să-şi amintească senzaţia pe care i-o dăduse atingerea mâinilor lui cu douăzeci şi doi de ani în urmă.

În momentul în care putu să simtă cum o atinge cu mâinile, deschise plicul, scoase cu grijă trei scrisori, un mic manuscris, două fotografii şi un număr întreg din *National Geographic,* împreună cu tăieturi din alte numere ale revistei.

Pe măsură ce se întuneca, ea lua câte o mică înghiţitură de coniac, uitându-se pe deasupra ochelarilor la notiţa scrisă de mână, prinsă de paginile manuscrisului dactilografiat. Epistola era scrisă pe hârtie pentru corespondenţă, o hârtie simplă, pe care era imprimat, cu litere discrete, antetul „Robert Kincaid, Ziarist-Fotoreporter".

10 septembrie 1965

Dragă Francesca,

Îţi trimit alăturat două fotografii. Una este cea pe care ţi-am făcut-o pe izlaz, la răsăritul soarelui. Sper să-ţi placă la fel de mult ca şi

mie. Cealaltă este cu Podul Roseman, înainte de a-i scoate biletul pus de tine.

Stau aici şi-mi bat capul să regăsesc, în ungherele cele mai întunecate ale minţii mele, fiecare amănunt, fiecare clipă din timpul petrecut împreună. Mă tot întreb: „Ce s-a întâmplat cu mine în districtul Madison, statul Iowa”? Şi mă căznesc să pun totul cap la cap. De aceea am scris acest mic text, „Căderea din spaţiul tridimensional”, pe care ţi-l trimit, în încercarea de a-mi pune puţină ordine în gânduri.

Mă uit prin vizorul aparatului şi la celălalt capăt te văd pe tine. Lucrez la un articol şi mă trezesc scriind despre tine. Nu ştiu prea bine nici cum m-am întors din Iowa. Vechea mea camionetă trebuie să mă fi adus singură acasă, şi totuşi aproape că nu-mi mai aduc aminte cum am parcurs kilometru după kilometru.

Cu câteva săptămâni în urmă, nu mă simţeam legat de nimeni şi eram destul de mulţumit. Poate nu cu adevărat fericit, poate puţin cam singur, dar cel puţin mulţumit. Acum totul s-a schimbat.

Acum înţeleg clar că de mult timp eu mă îndrept spre tine şi tu spre mine. Deşi niciunul dintre noi n-a ştiut nimic de existenţa celuilalt înainte de a ne întâlni, ignoranţa noastră a fost însoţită, ca de un zgomot vesel de fond, de un fel de certitudine iraţională că ne vom apropia unul de altul. Ca două păsări solitare zburând deasupra marilor prerii potrivit unor calcule cereşti, în toţi aceşti ani cât nişte vieţi întregi, noi am înaintat unul spre celălalt.

Drumurile sunt ciudate. În timp ce umblam de colo-colo, m-am uitat în sus şi iată-te, într-o zi de august, înaintând printre ierburi spre camioneta mea. Privite retrospectiv, lucrurile

par să fi fost inevitabile – nu s-ar fi putut petrece altfel – ca un exemplu de ceea ce eu numesc marea probabilitate a incredibilului.

Iată-mă acum purtând în suflet pe încă cineva. Cu toate că, după părerea mea, am găsit cuvintele mai potrivite în ziua când ne-am despărţit şi ţi-am spus că din noi doi am creat un al treilea. Şi acum mă simt urmărit pas cu pas de acea a treia fiinţă.

Trebuie să facem într-un fel ca să ne revedem. Oriunde, oricând.

Sună-mă dacă ai vreodată nevoie de ceva, sau dacă vrei pur şi simplu să mă vezi. Voi fi lângă tine, cât ai clipi. Spune-mi dacă poţi veni şi tu aici vreodată – oricând. Pot să-ţi plătesc eu biletul de avion, dacă e o problemă pentru tine. Săptămâna viitoare plec în sud-estul Indiei dar mă întorc la sfârşitul lui octombrie.

Te iubesc,
Robert

P.S. Proiectul de fotoreportaj cu districtul Madison mi-a reuşit. Caută-l în N.G. de anul viitor. Sau spune-mi dacă vrei să-ţi trimit eu un exemplar din numărul respectiv, când apare.

Francesca Johnson îşi puse paharul cu coniac pe pervazul lat din lemn de stejar al ferestrei şi se uită cu atenţie la o fotografie a ei de 8 x 10, alb-negru. Uneori îi era greu să-şi amintească cum arăta atunci, cu douăzeci şi doi de ani în urmă. Cu o pereche de jeans strâmţi şi decoloraţi, sandale şi un tricou alb, cu părul fluturându-i în adierea dimineţii, pe când stătea sprijinită de o ulucă.

Prin perdeaua de ploaie, din locul de lângă fereastră unde se afla, se vedea ţăruşul gardului vechi care încă mai separa curtea de izlaz. Când a arendat pământul, după moartea lui Richard, a pus

condiţia ca izlazul să fie păstrat intact, să rămână neatins, chiar dacă acum era pustiu şi se transformase într-un loc năpădit de ierburi.

Pe chipul ei din fotografie tocmai începeau să se ivească primele riduri adevărate. Aparatul lui de fotografiat le surprinsese. Cu toate astea, era mulţumită de ceea ce vedea. Avea părul negru şi trupul împlinit şi cald, pe care jeanşii cădeau tocmai bine. Totuşi, faţa era locul unde se uită mai atent. Era chipul unei femei îndrăgostite peste poate de bărbatul care o fotografia.

Îi reveni în memorie şi imaginea lui clară. În fiecare an revedea toate imaginile cu ochiul minţii, pe îndelete, amintindu-şi totul, nelăsând nimic deoparte, întipărindu-şi totul o dată pentru totdeauna, asemenea sălbaticilor din triburi care-şi transmiteau câte o istorioară din gură în gură, peste generaţii. El era înalt şi subţire şi puternic şi avea mişcările firelor de iarbă, fireşti şi pline de graţie. Părul cărunt-argintiu îi ajungea mult sub urechi şi părea aproape tot timpul răvăşit, ca şi cum el abia sosise dintr-o lungă călătorie pe mare, cu vânt aspru, şi încercase să şi-l aşeze cu mâna.

Chipul lui îngust cu pometii înalţi şi părul revărsându-i-se pe frunte îi scoteau în relief ochii de un albastru-deschis, care păreau tot timpul în căutarea subiectului pentru o nouă fotografie. Îi zâmbise, îi spusese că arăta minunat de frumoasă şi de caldă în lumina zorilor, o rugase să se sprijine de ulucă, apoi se mişcase în jurul ei ca într-un uriaş semicerc, fotografiind-o din poziţie ghemuită, cu aparatul pe genunchi, apoi din picioare, apoi stând lungit pe spate, cu aparatul aţintit spre ea.

Se simţise stânjenită văzând câtă peliculă consuma, dar şi încântată de atenţia pe care i-o dădea. Spera că niciunul din vecini nu ieşise dis-de-dimineaţă cu tractorul pe câmp. Cu toate că în acea dimineaţă nu prea îi păsa de vecini şi de ce gândeau ei.

Kincaid fotografia, încărca aparatul, schimba obiectivele, schimba aparatele, mai făcea câteva fotografii, şi vorbea cu ea liniştit în timp ce lucra, spunându-i cât de frumoasă i se părea şi cât de mult o iubea. „Francesca, eşti incredibil de frumoasă”. Uneori se oprea şi o cerceta pur şi simplu cu privirea, privea prin ea, în jurul ei, înăuntrul ei.

Prin tricoul strâns de bumbac i se conturau bine sfârcurile. Era ciudat că nu prea se sinchisea de asta, nu-i păsa că pe sub tricou nu mai avea nimic. Mai mult decât atât, îi părea bine şi o excita gândul că el îi vedea sânii atât de clar prin obiectivul aparatului lui. Când era cu Richard nu s-ar fi îmbrăcat niciodată aşa. El nu ar fi fost de acord. Ba mai mult, nu s-ar fi îmbrăcat niciodată aşa înainte de a-l fi întâlnit pe Robert Kincaid.

Robert îi ceruse să-şi arcuiască uşor spatele, apoi îi şoptise: „Aşa, aşa, perfect, rămâi aşa”. Asta fusese când îi făcuse fotografia pe care o privea ea acum. Lumina era perfectă, aşa spusese el – „lumină-neguroasă” erau cuvintele pe care le folosise – şi se auzea mereu păcănitul obturatorului în timp ce Robert se tot mişca cu aparatul în jurul ei.

El se mişca sprinten, ăsta era cuvântul care îi venise în minte în timp ce se uita la el. La cincizeci şi doi de ani avea trupul numai muşchi şi nici un pic de grăsime – şi se mişca cu acea intensitate şi forţă proprii numai bărbaţilor care muncesc din greu şi se descurcă singuri. I-a povestit că fusese fotoreporter de război în Pacific şi Francesca şi-l putea imagina cutreierând pe ţărmuri învăluite în fum alături de luptătorii de la Marină, cu aparatele de fotografiat izbindu-i-se pe şold şi unul la ochi, având diafragma aproape incandescentă din cauza vitezei cu care fotografia.

Privi din nou fotografia, o studie. Arăta bine, gândi ea, zâmbind în sinea ei de pornirea aceea nevinovată de a se admira singură. „N-am arătat

niciodată atât de bine, nici înainte, nici după. El a fost cauza”. Şi luă încă o gură de coniac, în vreme ce ploaia se înteţea şi se întrecea cu vântul aprig de noiembrie.

Robert Kincaid era un fel de magician, care trăia retras într-o lume interioară stranie, aproape ameninţătoare. Francesca simţise asta numaidecât, într-o fierbinte şi uscată zi de luni, în august 1965, când el a coborât din camionetă şi a păşit pe alee. Richard şi copiii erau duşi la Târgul Statului Illinois ca să-şi prezinte juncanul premiat, care se bucura de atenţia lor mai mult decât ea, aşa încât avea să fie toată săptămâna singură.

Şezuse pe veranda din faţă, în balansoar, şi băuse ceai rece, lăsându-şi privirea să lunece în voie pe spirala de praf stârnită de o camionetă care înainta pe drumul de ţară. Camioneta mergea încet, ca şi cum şoferul căuta ceva, opri chiar înainte de a intra pe alee, apoi coti, îndreptându-se spre casă. „Ah, Dumnezeule”, gândise ea, „cine mai e şi ăsta”?

Era desculţă, purta jeans şi, peste ei, o cămaşă de lucru de un albastru spălăcit, cu mânecile suflecate. Părul ei lung şi negru era prins cu un pieptene de baga pe care i-l dăruise tatăl ei când plecase din ţară. Camioneta înainta pe alee şi se opri la poartă, lângă gardul din sârmă ghimpată care împrejmuia casa.

Francesca coborî de pe verandă şi veni agale prin iarbă, până la poartă. Şi din camionetă se ivi Robert Kincaid, ca o arătare dintr-o poveste nescrisă, intitulată „O istorie ilustrată a şamanismului”.

Cămaşa militară de culoare cafenie îi era lipită pe spinare din cauza transpiraţiei şi avea pete mari, circulare de sudoare la subraţ. Primii trei nasturi de sus ai cămăşii erau descheiaţi şi ea îi văzu muşchii puternici ai pieptului imediat sub lanţul simplu de argint pe care îl purta la gât. Pe umeri avea bretele mari portocalii, cum purtau de obicei aceia care

petreceau mult timp călătorind prin ţinuturi sălbatice. El îi zâmbi:

— Scuzaţi-mă că vă deranjez, dar caut un pod acoperit care se află undeva, prin părţile astea, şi nu-l găsesc. Cred că m-am cam rătăcit.

Îşi şterse fruntea cu o batistă mare, imprimată şi îi zâmbi iar. O privea fix şi ea simţi ceva vibrând înăuntrul ei. Ochii, vocea, chipul, părul argintiu, felul firesc în care se mişca – poveste veche, poveste tulburătoare, poveste care te atrage. Poveste care îţi vorbeşte în şoaptă în ultimul moment, chiar înainte de a adormi, înainte ca barierele să dispară. Poveste care reorânduieşte spaţiul molecular dintre masculin şi feminin, indiferent de specie.

Generaţiile trebuie să se perpetueze, iar povestea îţi şopteşte în ureche această unică nevoie, şi nimic altceva. Puterea ei e infinită, ţelul e cât se poate de ales. Povestea e neabătută, scopul ei e limpede. Povestea este simplă; noi am făcut-o să pară complicată. Francesca simţi asta fără să-şi dea seama, o simţi la nivelul celulelor fiinţei ei. Şi acolo prinse a se înfiripa ceva care avea să-i schimbe viaţa pentru totdeauna.

Pe drum trecu o maşină, lăsând un nor de praf în urmă, şi claxonă. Francesca îi răspunse lui Floyd Clark, al cărui braţ se iţea din maşină, făcându-i la rândul ei semn cu mâna, apoi se întoarse cu faţa spre străin:

— Sunteţi destul de aproape. Podul e la vreo trei kilometri de aici.

Apoi, după douăzeci de ani de viaţă retrasă, o viaţă de gesturi reţinute şi sentimente ascunse la care te obligă mentalitatea rurală, Francesca Johnson se minună ea însăşi, când se trezi spunându-i:

— Vi-l arăt cu plăcere, dacă vreţi.

De ce făcuse gestul acela, nu a înţeles niciodată. Poate că nu fusese decât o pornire de fată tânără, după toţi aceşti ani, ca o bulă de aer care se ridică

deasupra apei şi se sparge. Nu era sfioasă, dar nici prea îndrăzneaţă. Singurul lucru pe care l-a înţeles a fost că, într-un fel pe care nu şi-l putea explica, se simţise atrasă de Robert Kincaid după ce îl privise numai câteva clipe.

Era clar că propunerea ei îl cam luase prin surprindere. Dar îşi reveni curând şi, cu o expresie serioasă a feţei, îi răspunse că i-ar fi recunoscător. De pe treptele din spate ea luă cizmele cowboy pe care le purta când făcea treabă la fermă şi veni până la camioneta lui, urmându-l până la locul de lângă volan.

— Vă fac loc într-o clipă, că am pe-aici tot felul de aparate.

Mormăia mai mult ca pentru sine în timp ce făcea ordine, şi ea îşi dădu seama că era puţin tulburat, puţin stânjenit de toată această întâmplare.

Aşeza din nou raniţele şi trepiedele, un termos şi pungile de hârtie. În spatele camionetei se aflau un geamantan vechi de culoare cafenie şi o cutiei de chitară, amândouă prăfuite şi ponosite, legate de un cauciuc de rezervă cu o bucată de frânghie de rufe.

Portiera camionetei se închise, izbindu-l în spate în timp ce el stătea şi mormăia şi aşeza lucrurile şi înghesuia pahare de hârtie şi coji de banane într-o pungă cafenie de alimente pe care o aruncă pe platforma camionetei când termină. În cele din urmă, scoase un răcitor colorat în alb şi albastru şi îl puse tot pe platformă. Pe portiera verde a camionetei scria, cu vopsea roşie decolorată, „Atelierul fotografic Kincaid, Bellingham, Washington”.

— O.K., cred că acum puteţi să vă strecuraţi înăuntru.

Îi ţinu portiera, o închise după ce se urcă ea, apoi ocoli maşina, se duse la locul lui, şi se urcă la volan cu o graţie deosebită, ca de vietate sălbatică.

O privi, îi aruncă doar o privire fugară, zâmbi vag şi o întrebă:

— Încotro?

— La dreapta.

Îi arătă cu mâna. El răsuci cheia de contact şi motorul hodorogit al camionetei se puse în mişcare cu un scrâşnet. Camioneta înainta hurducăind pe aleea care ducea spre şosea, iar el acţiona din reflex pedalele cu picioarele lui lungi, cu jeanşii vechi marca Levi's acoperindu-i picioarele încălţate cu bocanci militari maro cu şireturi din piele, bocanci cu care făcuse mulţi kilometri pe jos.

Când se aplecă şi întinse mâna până la torpedou, el o atinse din greşeală cu antebraţul pe coapsă. Uitându-se cu un ochi prin parbriz şi cu celălalt în torpedou, scoase o carte de vizită profesională şi i-o dădu. „Robert Kincaid, ziarist-fotoreporter". Era trecută adresa lui, însoţită de un număr de telefon.

— Mă aflu aici în interes de serviciu, trimis de *National Geographic,* spuse el. Ştiţi revista?

— Da. Francesca încuviinţă cu capul, gânditoare. Cine n-o ştie?

— Vor să facă un reportaj despre podurile acoperite şi în districtul Madison, statul Iowa, se pare că sunt câteva interesante. Am reperat şase dintre ele, dar cred că mai e cel puţin încă unul, şi trebuie să fie pe aici, pe undeva.

— Se numeşte Podul Roseman, răspunse Francesca, acoperind cu vocea ei şuierul vântului şi zgomotul cauciucurilor şi al motorului. Vocea îi suna ciudat, ca şi cum ar fi fost a altcuiva, a unei adolescente aplecate peste pervazul unei ferestrei din Neapole, privind jos, în stradă, şi până mai departe, la trenuri, sau spre port şi gândindu-se la iubiţii de departe care aveau să vină. În timp ce vorbea, îi urmărea cu privirea muşchii antebraţului contractându-i-se ori de câte ori schimba viteza.

Lângă ea erau două raniţe. Clapa uneia era trasă, dar cealaltă era deschisă şi ea zări capacul argintiu şi spatele negru al unui aparat de fotografiat care ieşea în afară. Marginea unei casete cu rolfilm „Kodachrome II, 25, 36 Expuneri” era prinsă de capacul aparatului de fotografiat. Pe după raniţe era îndesată o vestă de culoare cafenie cu multe buzunare. Dintr-unul atârna un fir subţirel având la capăt un declanşator automat.

Îndărătul picioarelor ei se aflau două trepiede. Erau zgâriate rău, dar putu să descifreze o parte din numele de pe eticheta uzată a unuia din ele: „Gitzo”. Când Kincaid deschisese torpedoul, ea observă că era plin de carneţele, hărţi, pixuri, cutii goale de filme, mărunţiş şi un cartuş de ţigări „Camel”.

— La următorul colţ, faceţi la dreapta, spuse ea. Asta îi oferi pretextul de a admira profilul lui Robert Kincaid. Pielea îi era bronzată şi întinsă şi lucea de transpiraţie. Avea buzele frumos arcuite; observase asta imediat, nici ea nu ştia din ce motiv. Iar nasul lui era ca al indienilor, cum văzuse ea odată într-o vacanţă pe care o petrecuseră în vest, pe vremea când erau copiii mici.

Nu era un bărbat atrăgător, în sensul obişnuit al cuvântului. Nu era nici simpatic. Acele atribute parcă nu i se potriveau. Dar avea ceva special. Ceva bătrânesc, ceva bătătorit de trecerea anilor, nu în înfăţişare, ci în privire.

La încheietura mâinii stângi avea un ceas complicat cu o curea maro, pătată de transpiraţie. La dreapta îi atârna o brăţară de argint cu o ornamentaţie încărcată, cu cartuşe. Ea se gândi că brăţara ar fi trebuit să fie frecată bine cu praf special de curăţat obiecte de argint, apoi se mustră pe sine însăşi că se lăsa acaparată de tot felul de fleacuri care fac deliciul vieţii provinciale împotriva căreia se răzvrătise tacit de-a lungul anilor.

Robert Kincaid trase un pachet de ţigări din buzunarul cămăşii şi scutură pachetul ca să scoată o ţigară, pe care i-o oferi. Pentru a doua oară în ultimele cinci minute, ea se surprinse pe sine însăşi în momentul în care luă ţigara. „Ce fac”? gândi ea. Fumase cu ani în urmă, dar se lăsase la insistenţele lui Richard, care nu era de acord. Kincaid scoase încă o ţigară, o puse în gură şi aprinse o brichetă aurie, întinzându-i-o şi rămânând în acelaşi timp cu privirea aţintită asupra drumului.

Ea îşi făcu mâinile căuş în jurul brichetei împotriva vântului şi-i atinse uşor mâna ca să nu-i tremure din cauza trepidaţiei camionetei. Îi luă doar o clipă ca să-şi aprindă ţigara, dar atâta fu destul ca să simtă căldura mâinii lui şi firişoarele de păr care o acopereau. Se lăsă pe spate, în timp ce el duse bricheta în dreptul propriei lui ţigări, ferind-o de vânt cu un gest de expert, luând mâinile de pe volan doar o secundă.

Francesca Johnson, nevastă de fermier, aşezată pe bancheta prăfuită a camionetei, fumând, arătă cu degetul:

— Acolo este, după curbă.

Vechiul pod, cu vopseaua roşie jupuită, înclinat uşor sub povara anilor, era aşezat de-a curmezişul unui firicel de apă.

Robert Kincaid zâmbi atunci. Îi aruncă o privire grăbită şi-i spuse:

— E minunat. O fotografie la răsăritul soarelui.

Opri la vreo treizeci de metri de pod şi coborî, luând cu el raniţa cu capacul deschis.

— Vreau să merg în recunoaştere câteva minute, dacă n-aveţi nimic împotrivă.

Ea clătină din cap şi zâmbi, la rândul ei.

Francesca îl urmări cu privirea cum mergea pe drumul de ţară, cum scotea din raniţă un aparat de fotografiat, apoi o arunca peste umărul stâng. Făcuse gestul acela de mii de ori, la fel. Ea îşi dădu seama după siguranţa cu care se mişca. În timp ce mergea, îşi mişca neîncetat capul, privind

în stânga şi în dreapta, apoi la pod, apoi la copacii din spate. O dată se întoarse şi se uită în urmă, spre ea, cu o expresie serioasă.

Spre deosebire de localnici, care mâncau sosuri de carne, cartofi şi carne de vită – unii dintre ei de trei ori pe zi – Robert Kincaid arăta de parcă se hrănea numai cu fructe, nuci şi legume. „E muşchiulos", gândi ea. „Are aspect de om muşchiulos". Ea observă ce siluetă subţire avea, privit din spate, cu jeanşii lui strâmţi – văzu cum i se conturau portvizitul din buzunarul din stânga şi batista în cel din dreapta – şi cum dădea impresia că păşeşte fără a face risipă de mişcări.

Era linişte. Pe parapetul de sârmă şedea un sturz şi o privea. O ciocârlie se auzi din ierburile de pe marginea drumului. În rest, nimic nu mişca sub soarele alburiu de august.

Ajuns la un pas de pod, Robert Kincaid se opri. Rămase o clipă nemişcat, apoi se aşeză pe vine privind prin aparatul de fotografiat. Se duse pe cealaltă parte a drumului şi făcu acelaşi lucru. Apoi intră sub acoperişul podului, îi studie grinzile şi podeaua de scânduri, şi privi râul de dedesubt printr-o gaură laterală.

Francesca îşi stinse ţigara în scrumieră, deschise portiera şi atinse pietrişul cu cizmele. Aruncă o privire de jur împrejur ca să se asigure că nu venea nicio maşină a vreunui vecin şi merse spre pod. Soarele era apăsător în acea după-amiază târzie dar înăuntru, pe pod, părea mai răcoare. Îi zări silueta la celălalt capăt al podului, până când el dispăru pe pantă, spre râu.

Înăuntru se auzea gânguritul suav al porumbeilor aşezaţi în cuiburile lor de sub streaşină; îşi puse palma pe scândurile peretelui lateral al podului şi îi simţi căldura. Unele scânduri erau pline de mâzgălituri: „Jimbo – Denison, Iowa", „Sherry – Dubby", „Du-te de te plimbă"! Porumbeii gângureau înainte.

Prin crăpătura dintre două scânduri laterale, Francesca privi în jos, spre râu, unde plecase Robert Kincaid. Stătea pe o stâncă, în mijlocul râului şi se uita înspre pod şi ea tresări când îl văzu că-i face semn cu mâna. Sări înapoi pe mal şi urcă sprinten panta abruptă. Ea rămase cu ochii la râu până când îl simţi călcând cu bocancii pe pod.

— E într-adevăr frumos aici, e încântător, spuse el şi vocea i se reverberă în spaţiul închis al podului acoperit.

Francesca dădu din cap, aprobator.

— Da, este. Noi ne-am obişnuit cu podurile astea vechi de pe aici şi nu prea ne mai gândim la ele.

El se apropie şi-i întinse un bucheţel de flori galbene de câmp.

— Mulţumesc pentru că mi-aţi fost călăuză. Îi zâmbi cald. Am să mă întorc într-o zi în zori să fotografiez.

Ea simţi din nou că se întâmplă ceva înăuntrul ei. Flori. Nimeni nu-i oferea ei flori, nici măcar în ocazii speciale.

— Nu vă cunosc numele, spuse el.

Atunci îşi dădu seama că nu i-l spusese, şi se simţi prost. Când i-l spuse, el dădu din cap şi continuă:

— Parcă am simţit o uşoară urmă de accent străin. Italienesc?

— Da. E mult de-atunci.

Din nou în camioneta verde. Pe drumurile prunduite, în timp ce soarele cobora pe cer. Se întâlniră cu două maşini, dar nu erau cunoştinţe al Francescăi. În cele patru minute cât făcură până la fermă, ea se lăsă dusă de val, copleşită de o senzaţie ciudată, de eliberare. Amănunte despre Robert Kincaid, ziarist-fotoreporter – asta dorea. Dorea să ştie mai mult şi-şi ţinea strâns florile în poală, le ţinea cu corolele în sus, ca o şcolăriţă ce se întoarce dintr-o excursie.

I se urcase tot sângele în obraz. Simţea asta. Nu făcuse şi nu spusese nimic, dar se simţea vinovată! Dinspre radioul camionetei răzbătea vag un sunet metalic de chitară, acoperit de uruitul drumului şi şuierul vântului, urmat de ştirile de la ora cinci.

El intră cu camioneta pe alee.

— Richard e soţul dumneavoastră?

Văzuse numele de pe cutia poştală.

— Da, răspunse Francesca, cu răsuflarea aproape întretăiată.

Odată pornit, şuvoiul de cuvinte nu mai putea fi oprit:

— E cam zăpuşeală. Nu aţi dori un ceai cu gheaţă?

El o privi.

— Dacă nu deranjez, cu plăcere.

— Niciun deranj, spuse ea.

Îi spuse – pe un ton natural, după cum spera ea – să-şi parcheze camioneta în spatele casei. N-avea nevoie ca, la întoarcerea lui Richard, vreunul din vecini să-i spună: „Hei, Dick, ceva reparaţii pe acasă? Am văzut o camionetă verde săptămâna trecută. Ştiam că Frannie-i acasă, aşa că nu i-am mai luat seama”.

Urcară treptele sparte de ciment care duceau la uşa verandei din spatele casei. Cu raniţele în mână, el îi ţinu uşa să treacă.

— E prea mare zăpuşeala ca să las aparatele în camionetă, spusese el când le luase cu sine.

În bucătărie, ceva mai răcoare, dar tot cald. Câinele „collie”[{5}] mârâi puţin adulmecând bocancii lui Kincaid, apoi ieşi pe veranda din spate şi se trânti pe jos în timp ce Francesca scoase gheaţa din tăviţele de metal şi turnă ceai dintr-o cană de sticlă de doi litri. Ştia că o urmăreşte cu privirea din locul unde şedea el, la masa de bucătărie, cu picioarele lui lungi întinse în faţă şi trecându-şi mâinile prin păr ca să şi-l aşeze.

— Cu lămâie?

— Da, vă rog.

— Zahăr?

— Nu, mulţumesc.

Zeama de lămâie se prelinse încet pe peretele paharului, şi el observă şi acest amănunt. Lui Robert Kincaid nu-i scăpa nimic.

Francesca îi puse paharul dinainte. Şi-l aşeză pe al ei de cealaltă parte a mesei acoperite cu o peliculă de material plastic termorezistent şi puse florile în apă, într-un pahar vechi de copil, pe care era pictat răţoiul Donald. Rezemată de suportul chiuvetei, se lăsă pe un picior, se aplecă şi-şi scoase o cizmă. Se lăsă pe piciorul gol şi repetă operaţia cu cealaltă cizmă.

El luă o înghiţitură mică de ceai, privind-o. Avea cam un metru şaizeci şi cinci, era în jur de patruzeci de ani sau puţin peste, drăguţă şi cu un trup frumos şi cald. Dar pe unde călătorea el erau multe femei încântătoare. Aprecia înfăţişarea, plăcută şi totuşi, pentru el, ceea ce conta cu adevărat erau inteligenţa femeii şi pasiunea ei născută din experienţa vieţii, capacitatea de a emoţiona pe altul şi de a vibra ea însăşi de trăirile complexe ale minţii şi ale sufletului. De aceea majoritatea femeilor tinere nu-l atrăgeau, iar frumuseţea lor fizică îl lăsa rece. Ele nu trăiseră destul sau nu trecuseră prin încercări suficient de grele ca să dobândească acele trăsături care-l interesau.

Dar Francesca Johnson avea ceva care-l atrăgea. Era inteligentă; de asta îşi dădea el seama. Şi era o fire pasionată, cu toate că nu prea ştia în ce direcţie era îndreptată pasiunea ei, sau dacă avea vreo direcţie.

Mai târziu obişnuia să-i spună că, într-un fel greu de definit, urmărind-o în timp ce-şi scotea cizmele în ziua aceea, trăise momentele cele mai încărcate de senzualitate din câte-şi amintea. Motivele nu erau importante. Nu avea obiceiul să analizeze motivele trăirilor sale. „Analiza distruge întregul. Sunt unele lucruri, lucruri magice, care

trebuie să rămână întregi. Dacă le studiezi fragment cu fragment, ele dispar". Acestea fuseseră cuvintele lui.

Ea şedea la masă cu un picior îndoit sub ea şi-şi dădea pe spate şuviţele de păr care îi căzuseră pe obraz, prinzându-le la loc cu pieptenele din baga. Apoi, aducându-şi aminte de ceva, se ridică şi se duse la dulapul din capătul încăperii, luă o scrumieră şi o puse pe masă, să-i fie lui la îndemână.

Primind acea permisiune tacită, el scoase un pachet de ţigări „Camel" şi i-l întinse. Ea luă o ţigară şi observă că e uşor umezită de transpiraţia lui abundentă. Repetară aceleaşi gesturi. El îi întinse bricheta aurie, ea îi atinse mâna ca să i-o ţină în echilibru, îi atinse pielea cu vârfurile degetelor şi se lăsă pe spate. Ţigara avea o aromă delicioasă, şi ea zâmbi.

— Ce faceţi, exact – vreau să spun, pentru ce fotografiaţi?

El îşi privi ţigara şi-i răspunse liniştit:

— Sunt un pozar – adică fotograf – angajat cu contract de revista *National Geoghaphic,* din când în când. Îmi vin idei, le vând revistei şi fac fotografiile. Sau îmi comandă ei ceva ce doresc să publice şi mă caută. Nu prea e loc de desfăşurare pentru un artist, e o publicaţie cam conservatoare. Dar plătesc destul de bine. Nu foarte bine, dar destul de bine şi e un venit sigur. În restul timpului scriu şi fotografiez pe cont propriu şi-mi vând lucrările altor reviste. Dacă lucrurile merg prost lucrez în echipă, deşi mi se pare că o asemenea muncă mă îngrădeşte prea mult.

Uneori scriu poezie, aşa, pentru mine. Când şi când încerc să scriu şi ceva proză, dar nu cred ca am o chemare pentru asta. Locuiesc la nord de Seattle şi lucrez destul de mult în zonă. Îmi place să fotografiez bărcile pescăreşti, aşezările indienilor şi peisaje.

Munca pentru *National Geographic* mă ţine uneori câte două luni în acelaşi loc, mai ales când am o comandă importantă cum ar fi o parte din bazinul Amazonului sau deşertul Africii de Nord. În mod obişnuit, într-o asemenea misiune călătoresc cu avionul şi închiriez o maşină. Dar în unele locuri am vrut să merg cu maşina şi să le explorez pentru a le putea folosi în viitor. Am străbătut zona Lacului Superior; mă voi întoarce prin Munţii Black Hills. Dar dumneavoastră cum vă treceţi timpul?

Francesca nu se aştepta la întrebare. Se bâlbâi un pic.

— O, doamne, ocupaţiile mele nu seamănă nici pe departe cu ale dumneavoastră. Am o diplomă de literatură comparată. La Winterset nu erau profesori când am sosit eu aici în 1946, şi faptul că eram căsătorită cu un localnic care era şi veteran de război a făcut să fiu acceptată în acest post. Aşa că am obţinut un atestat pentru munca didactică şi am predat engleza la liceu câţiva ani. Dar Richard nu a fost de acord ca eu să lucrez. A spus că poate să ne întreţină singur şi nu era nevoie să lucrez şi eu, mai ales atâta timp cât cei doi copii ai noştri erau mici. Aşa că am renunţat la serviciu şi am devenit nevastă de fermier cu normă întreagă. Asta-i tot.

Băgă de seamă că paharul lui de ceai rece era aproape gol şi-i mai turnă din cană.

— Mulţumesc. Cum vă place aici în Iowa?

Sosise momentul adevărului. Ea îşi dădu seama. Răspunsul obişnuit era „Foarte mult. E linişte. Vecinii sunt oameni de treabă”.

Nu răspunse imediat.

— Puteţi să-mi mai daţi o ţigară?

Din nou pachetul de „Camel”, din nou bricheta, din nou uşoara atingere a mâinii lui. Lumina soarelui cădea peste pardoseala verandei din spatele casei şi pe câine, care se ridică şi se făcu

nevăzut. Pentru prima oară, Francesca îl privi pe Robert Kincaid în ochi.

— Ar trebui să vă răspund: „Foarte mult. E linişte. Vecinii sunt oameni de treabă”. E adevărat, în cea mai mare parte. E linişte. Vecinii sunt într-adevăr oameni de treabă, în unele privinţe. Ne ajutăm toţi unii pe alţii. Dacă cineva se îmbolnăveşte sau are vreun accident, vecinii se apucă cu toţii de lucru, culeg porumbul sau seceră ovăzul sau fac orice altceva e nevoie. La oraş poţi să-ţi laşi maşina neîncuiată sau poţi să-ţi laşi copiii să zburde fără să-ţi faci griji din cauza lor. Oamenii de pe-aici au multe calităţi şi de aceea îi respect.

Dar – ea ezită, trase un fum, îl privi pe Robert Kincaid aşezat de cealaltă parte a mesei – nu aşa ceva am visat eu când eram fată tânără.

În sfârşit, mărturisirea. Cuvintele aşteptau de ani şi ani să fie spuse, şi ea nu le rostise niciodată. Le spusese acum unui bărbat cu o camionetă verde din Bellingham, statul Washington.

O clipă el nu răspunse nimic. Apoi:

— Deunăzi am mâzgălit în agendă ceva de ţinut minte pe viitor, îmi venise ideea pe drum; aşa se întâmplă adeseori. Iată ce-am notat: „Erau frumoase visele din trecut; nu mi s-au împlinit, dar mă bucur că le-am avut”. Nu ştiu prea bine ce înseamnă cuvintele astea, dar ele or să-mi fie vreodată de folos. Deci cred că îmi cam dau seama ce simţiţi.

Atunci Francesca îi zâmbi. Pentru prima oară, îi zâmbi larg, cu căldură. Şi i se trezi instinctul de jucător.

— Nu doriţi să rămâneţi la masă? Ai mei sunt plecaţi de acasă, aşa că nu prea am mâncare, dar improvizez eu ceva.

— Adevărul e că m-am cam săturat să umblu prin băcănii şi restaurante. Vă asigur de asta. Aşa încât, dacă nu-i prea mare deranjul, primesc cu plăcere.

— Vă place cotletul de porc? Pot să vă pregătesc unul, cu ceva legume din grădină.

— Aş prefera doar nişte legume. Nu mănânc carne. De ani de zile. Nu din cine ştie ce motiv; pur şi simplu mă simt mai bine aşa.

Francesca zâmbi iar.

— Asemenea idei n-ar fi aplaudate pe aici, pe la noi. Richard şi prietenii lui ar spune că vreţi să-i omorâţi. Nici eu nu mănânc multă carne; nu ştiu de ce, pur şi simplu nu-mi place. Dar ori de câte ori încerc să gătesc fără carne, primesc urlete de protest din partea familiei. De-asta am cam renunţat. Are să-mi facă plăcere să pregătesc şi altceva de mâncare, pentru variaţie.

— Bine, dar nu vă deranjaţi prea tare pentru mine. Uitaţi, am o grămadă de filme în răcitor. Trebuie să arunc gheaţa topită şi să fac puţină ordine. Îmi ia puţin timp.

Se ridică şi-şi termină ceaiul. Ea îl privi în timp ce ieşea pe uşa bucătăriei, traversa veranda şi cobora în curte. Nu lăsă uşa cu sită să se trântească cum făcea toată lumea, ci o închise cu grijă. Chiar înainte de a ieşi, se lăsă pe vine să mângâie câinele care îi răsplăti gestul atent lingându-l de mai multe ori şi lăsându-i urme umede pe braţe.

La etaj, Francesca făcu repede o baie şi, în timp ce se usca, aruncă o privire în curte, pe deasupra perdeluţei de la baie, care acoperea partea de jos a geamului. Geamantanul lui era deschis şi el se spăla la cişmeaua veche. Ar fi trebuit să-i spună că putea să facă duş în baie, dacă dorea. Dorise să-i spună, se simţise o clipă scandalizată de gradul de familiaritate pe care îl implica o asemenea invitaţie, apoi, poticnindu-se de propria ei perplexitate, uitase complet.

Dar Robert Kincaid se spălase şi în condiţii mai rele. Cu găleţi cu apă stătută în junglă, cu canistra în deşert. Acum, în curte, se dezbrăcase până la brâu şi-şi folosea cămaşa murdară în chip de burete şi de prosop în acelaşi timp. „Un prosop”,

se mustră în sinea ei. „Cel puţin un prosop să-i fi dat; atâta aş fi putut face pentru el”.

Briciul lui reflectă lumina soarelui din locul unde era pus, jos pe ciment, lângă cişmea, şi ea îl urmări cum îşi săpunea faţa şi se bărbierea. Era – din nou acelaşi cuvânt, gândi ea – muşchiulos. Nu era corpolent, avea puţin peste un metru optzeci şi era mai curând slab. Dar pentru statura lui avea muşchi puternici la umeri, iar abdomenul îi era plat ca tăişul unui cuţit. Nu-ţi dădeai seama ce vârstă avea şi nu arăta ca bărbaţii din partea locului, care mâncau dimineaţa prea mult pesmet înmuiat în sos de carne.

Ultima oară când fusese în Des Moines la cumpărături, îşi luase un parfum nou – „Cântecul Vântului” – şi-şi dădu acum cu un strop. Cu ce să se îmbrace? Nu i se părea potrivit să pună ceva prea elegant, pentru că el era încă în hainele de lucru. O cămaşă albă cu mânecă lungă, suflecată până mai sus de cot, o pereche de jeans curaţi, sandale. Cerceii de aur ca nişte inele care, după cum spunea Richard, o făceau să arate ca o curvuliţă, şi o brăţară de aur. Părul strâns cu o agrafă şi lăsat pe spate. I se părea o ţinută potrivită.

Când veni în bucătărie, el şedea acolo cu raniţele şi răcitorul alături, îmbrăcat cu o cămaşă curată de culoare kaki şi cu bretelele pe deasupra. Pe masă erau trei aparate de fotografiat şi cinci obiective, şi un nou pachet de ţigări „Camel”. Pe toate aparatele scria „Nikon”. La fel pe obiectivele negre, mici, mijlocii şi unul mai mare. Aparatura era zgâriată, roasă pe alocuri. Dar el o mânuia cu mişcări atente şi totuşi fireşti, o ştergea, o curăţa şi o sufla de praf.

Ridică ochii spre ea, din nou cu o expresie serioasă, timidă.

— Am nişte bere în răcitor. Doriţi să beţi?

— Da, cu plăcere.

Scoase două sticle de bere „Budweiser”. Când ridică capacul, ea văzu înăuntru nişte cutii de

plastic transparente, plină cu bucăţele dreptunghiulare de film, aşezate unele peste altele ca lemnele în stivă. Mai erau patru sticle de bere în afară de cele două pe care le scoase.

Francesca trase un sertar, să caute un deschizător. Dar el o opri:

— Am eu unul.

Scoase din tocul prins de curea jungherul de luptător în armata elveţiană şi-i desfăcu deschizătorul de dopuri, cu mişcări de expert.

Îi întinse o sticlă, iar pe a lui şi-o ridică uşor, ca pentru a da noroc:

— Pentru podurile acoperite la ceas de după-amiază târzie sau, şi mai bine, la ceas de dimineaţă caldă, învăpăiată.

Surâse.

Francesca nu răspunse nimic, dar zâmbi blând şi-şi ridică sticla uşor, cu o mişcare şovăielnică, greoaie. Un străin ciudat; flori, parfum, bere şi un toast într-o zi fierbinte de vară târzie, într-o zi de luni. Era mai mult decât putea ea să suporte.

— Cu mult timp în urmă, nişte oameni s-au simţit însetaţi într-o după-amiază de august. Oricine o fi fost cel ce s-a gândit la setea lor, a montat nişte utilaje şi a inventat berea. Aşa s-a născut berea şi s-a rezolvat o problemă.

Lucra la un aparat de fotografiat şi parcă vorbea, în timp ce, cu o şurubelniţă de bijutier, îi strângea un şurub de pe capac.

— Ies un minut în grădină. Mă întorc imediat.

El ridică privirea:

— Aveţi nevoie de ajutor?

Ea clătină din cap şi trecu pe lângă el, simţindu-i privirea aţintită asupra şoldurilor ei, întrebându-se dacă o privea tot timpul cât traversă veranda şi închipuindu-şi că da.

Avea dreptate. El o urmă cu privirea. Clatină din cap şi o privi iar. Îi privi silueta, se gândi la inteligenţa ei de care era convins, la alte calităţi pe

care simţi că le are. Se simţea atras de ea şi se împotrivea acestei porniri.

Grădina era acum cufundată în umbră. Francesca se mişca de colo-colo cu o cratiţă albă, cu emailul ciobit. Culese morcovi şi pătrunjel, câteva fire de păstârnac, cepe şi napi.

Când intră în bucătărie, Robert Kincaid îşi reîncărca raniţele, cu mişcări ordonate şi precise, după cum observă ea. Era evident că fiecare lucrul îşi avea locul lui şi era pus întotdeauna la locul lui. Kincaid îşi terminase berea şi deschise încă două sticle, cu toate că ea nu şi-o băuse pe-a ei. Ea dădu capul pe spate şi şi-o bău pe prima, apoi îi întinse sticla goală.

— Pot să vă ajut cu ceva? întrebă el.

— Puteţi să aduceţi pepenele de pe verandă şi câţiva cartofi din găleata de colo.

El se mişca cu atâta uşurinţă, încât rămase uimită văzându-l cât de repede se duse pe verandă şi se întoarse, cu pepenele sub braţ şi patru cartofi în mână.

— Suficienţi?

Ea făcu semn cu capul că da, gândindu-se că înfăţişarea lui părea imaterială, fantomatică. El aşeză totul pe suportul de lângă chiuveta unde ea spăla legumele, apoi se întoarse la locul lui, aprinzându-şi o ţigară în timp ce se aşeza.

— Cât timp rămâneţi pe aici? întrebă ea, cu ochii la legumele pe care le spăla.

— Nu ştiu exact. E o perioadă mai puţin aglomerată pentru mine şi mai sunt trei săptămâni până la termenul în care trebuie să mă încadrez cu fotografiatul podurilor. Cred că atâta timp cât să fac nişte fotografii bune. Vreo săptămână, probabil.

— Unde sunteţi cazat? În oraş?

— Da. Într-un mic loc cu căsuţe. Se numeşte „Motor Court” nu-mai-ştiu-cum. Mi-am reţinut loc azi-dimineaţă. Nici n-am apucat să-mi descarc aparatura.

— E singurul loc în care se poate sta, în afară de casa doamnei Carlson, cu camere de închiriat. Restaurantele or să vă dezamăgească, mai ales pe dumneavoastră, care aveţi gusturi culinare atât de neobişnuite.

— Ştiu. E o problemă veche. Dar am învăţat şi mă descurc. În perioada asta a anului nu mi-e atât de greu: pot să găsesc lucruri proaspete la magazin sau la tarabele de pe stradă. Dacă am pâine şi câteva alte lucruri de mâncare, mă descurc, de bine – de rău. Dar e o plăcere să fiu invitat aşa la masă. Vă sunt recunoscător.

Ea se întinse peste suportul de lângă chiuvetă şi cu un gest scurt, dădu drumul la un mic aparat de radio, cu două scale şi o husă cafenie ce-i acopere difuzoarele. „Cu timpul în buzunar şi vremea de partea mea…”, cânta o voce secondată de o chitară. Ea lăsă muzica în surdină.

— Mă pricep destul de bine să toc legume, se oferi el.

— O.K., aveţi acolo fundul de tocat şi în sertarul de dedesubt e un cuţit. Am să fac o tocană, dacă încercaţi să tăiaţi legumele în cubuleţe.

Stătea la mai puţin de un metru distanţă de ea, privea în jos şi toca morcovi şi napii, păstârnacul şi ceapa. Francesca curăţa cartofii în chiuvetă, conştientă că se afla atât de aproape de un bărbat străin. Nu se gândise niciodată că tăiatul cartofilor se putea asocia cu unele sentimente mai speciale.

— Cântaţi la chitară? Am zărit cutia din camioneta dumneavoastră.

— Puţin. Îmi ţine de urât, nimic mai mult. Soţia mea a fost printre primii cântăreţi de muzică folk, cu mult înainte ca această muzică să devină atât de populară, şi m-a învăţat şi pe mine să cânt.

Francesca se crispase puţin auzind cuvântul *soţie.* De ce – nu ştia. Avea tot dreptul să fie căsătorit dar, într-un fel, nu i se potrivea. Nu voia ca el să fie căsătorit.

— N-a putut suporta călătoriile mele lungi de serviciu, când lipseam cu lunile. Nu-i aduc nicio vină. M-a părăsit acum nouă ani. Am divorţat un an mai târziu. N-am avut copii, deci n-au fost complicaţii. Şi-a luat cu ea o chitară, mi-a lăsat şi mie una.

— Mai primiţi veşti de la ea?

— Nu, niciodată.

Asta fu tot ce-i spuse. Francesca nu întinse coarda. Dar se simţi mai bine, într-un sens egoist, şi se întrebă de ce i-ar păsa, la urma urmei.

— Am fost de două ori în Italia, spuse el. De unde sunteţi?

— Din Neapole.

— N-am ajuns niciodată până acolo. Am fost o dată în nord să fac nişte fotografii de-a lungul râului Po. Altă dată am fost pentru un reportaj în Sicilia.

Francesca curăţa cartofi, gândindu-se la Italia pentru o clipă, conştientă de prezenţa lui Robert Kincaid lângă ea.

Norii se ridicaseră pe cer, la apus, fărâmiţând lumina soarelui în raze ce zburau în toate direcţiile. El se uită pe fereastra de deasupra chiuvetei şi spuse:

— Lumină divină. Editorii de calendare se dau în vânt după ea. Ca şi publicaţiile religioase.

— Munca dumneavoastră pare să fie interesantă, spuse Francesca. Simţea nevoia să continue discuţia pe un teren neutru.

— Este. Îmi place foarte mult ce fac. Îmi place să călătoresc şi îmi place să produc fotografii.

Ea observă că folosise cuvântul „produc”.

— Dumneavoastră „produceţi” fotografiile, nu le faceţi?

— Da. Cel puţin eu aşa gândesc. Asta-i deosebirea dintre fotografii de ocazie şi cineva care trăieşte de pe urma fotografiei. Când voi termina lucrul la podul pe care l-am văzut azi, nu are să arate întocmai cum v-aţi aştepta. Îl voi fi

transformat într-o imagine care-mi aparţine, prin alegerea obiectului, unghiul de fotografiere sau compoziţia generală şi, cel mai probabil, prin toate aceste metode la un loc.

Nu iau lucrurile aşa cum îmi sunt date; încerc să le transform în ceva care să fie o reflectare a conştiinţei mele, a spiritului meu. Încerc să descopăr poezia imaginii. Revista are stilul ei propriu şi exigenţele ei, şi eu nu sunt întotdeauna de acord cu gustul redactorului şef; de fapt, de cele mai multe ori nu sunt. Şi asta îi deranjează, chiar dacă ei sunt aceia care decid ce se publică şi ce nu. Cred că îşi cunosc cititorii, dar îmi pare rău că nu doresc să rişte din când în când. Le-o spun mereu, şi ei se supără.

Asta-i problema celor care trăiesc din artă. Te loveşti tot timpul de nevoile pieţii şi piaţa – piaţa produselor de masă – e menită să satisfacă gustul comun. Cifrele vorbesc. Asta-i realitatea, cred. Dar, cum spuneam, munca poate deveni destul de frustrantă. Ei îmi îngăduie să păstrez fotografiile pe care nu le publică, aşa încât cel puţin am propriile mele dosare cu materiale de acest fel.

Şi câteodată vreo altă revistă îmi mai cumpără câte o fotografie – două, sau pot să scriu câte un articol despre un loc pe care l-am vizitat şi să-l ilustrez cu fotografii mai îndrăzneţe decât cele pe care le preferă *National Geographic.*

Am să scriu odată un eseu întitulat „Virtuţile diletantismului", dedicat tuturor acelora care regretă că nu-şi câştigă existenţa făcând artă. Piaţa ucide înclinaţiile artistice mai mult decât orice altceva. Acolo e o lume a siguranţei pentru cei mai mulţi dintre oameni. Ei doresc siguranţă, presa şi industria le oferă siguranţă, le oferă omogenitate le oferă familiaritate şi confort, nu le pun semne de întrebare.

Câştigul şi numărul de abonaţi şi problemele de felul ăsta domină arta. Suntem cu toţii înhămaţi la marea roată a uniformităţii.

Negustorii vorbesc mereu despre „consumatori”. Am în faţa ochilor imaginea asta a unui omuleţ gras, îmbrăcat cu nişte bermude lăbărţate, cămaşă hawaiiană şi o pălărie de pai pe cap, de care atârnă chei de desfăcut cutiile de bere, şi strângând în mână o groază de bancnote.

Francesca râse liniştită, cu gândul la siguranţă şi confort.

— Dar nu mă plâng prea mult. După cum vă spuneam, călătoriile îmi priesc şi îmi place să mă joc cu aparatele de fotografiat şi să stau în aer liber. În realitate nu e chiar cum mi-am visat, dar nu e rău.

Francesca îşi închipui că ăsta era felul lui obişnuit de a vorbi. Dar ei i se păreau cuvinte desprinse dintr-un roman. Oamenii din districtul Madison nu vorbeau aşa, nu discutau asemenea lucruri. Ei vorbeau despre vreme şi preţurile produselor agricole, despre naşteri şi înmormântări, despre programe guvernamentale şi echipe de atletism. Nu despre artă şi vise. Nu despre realităţi care făceau muzica să tacă şi înăbuşeau visele.

El termină de tocat legumele.

— Pot să vă mai ajut cu ceva?

Ea clătină din cap.

— Nu, totul e aproape rezolvat.

El se aşeză din nou la masă, fumând şi luând câte o înghiţitură de bere din când în când. Ea gătea, sorbind din bere în timp ce pregătea masa. Simţi că alcoolul îşi făcea efectul, chiar şi în cantitatea acea mică. În noaptea din ajunul Anului Nou, ea şi Richard beau câteva păhărele la Cantina Legiunii. În rest, mai nimic, şi în casă aveau rareori o băutură alcoolică, cu excepţia unei sticle de coniac pe care o cumpărase ea odată în speranţa că se vor ivi şi clipe romantice în viaţa lor provincială. Sticla nu fusese încă deschisă.

Ulei vegetal, o cană şi jumătate de legume tocate. Se lasă la copt până se rumenesc uşor. Se

adaugă făină şi se amestecă bine. Se adaugă apă, jumătate de litru. Se pun restul de legume şi se asezonează. Se lasă la foc mic, aproximativ patruzeci de minute.

În timp ce se cocea mâncarea, Francesca se aşeză din nou la masă, faţă în faţă cu el. În bucătărie se instală o atmosferă de blândă intimitate, sugerată întrucâtva de pregătitul mesei. Gătind pentru un străin, în timp ce el, alături, taie napi şi deci reduce distanţa dintre tine şi el, începi să-l socoteşti, oarecum, mai puţin străin. Şi o dată ce-l simţi mai puţin străin, se poate naşte intimitatea.

Îi împinse ţigările, cu bricheta deasupra pachetului. Ea scoase una, încercă, cu gesturi stângace, să aprindă bricheta, se simţi neajutorată. Nu se aprindea. El zâmbi vag, îi luă cu grijă bricheta din mână şi învârti de două ori rotiţa cu cremene până reuşi. Ţinu bricheta aşa şi ea îşi aprinse ţigara. Când se afla în compania bărbaţilor, Francesca se mişca de obicei cu graţie. Lângă Robert Kincaid nu reuşea, însă.

Soarele alburiu se preschimbase într-un uriaş disc roşu aşezat chiar deasupra câmpurilor cu porumb. Prin fereastra de la bucătărie ea văzu un şoim purtat de boarea înserării. La radio se transmiteau ştirile de la ora nouăsprezece şi un rezumat al situaţiei de la bursă. Iar Francesca îl privea, peste masa acoperită cu pelicula galbenă de plastic, pe Robert Kincaid, care străbătuse un drum lung până să ajungă în bucătăria ei. Un drum lung, nu numai ca număr de kilometri.

— A început deja să miroasă bine, spuse el, arătând spre aragaz. Miroase… paşnic.

O privi.

— Paşnic? Se poate spune despre ceva că miroase paşnic?

Se gândi la cuvintele lui, întrebându-se în sinea ei. Avea dreptate. După cotletele de porc, biftecurile şi fripturile pe care le pregătea pentru

cei ai casei, aceasta era o masă paşnică. Nici urmă de violenţă în toate momentele pregătirii ei, poate doar cu excepţia culesului legumelor. Tocana se gătea paşnic şi mirosea paşnic. Domnea o atmosferă paşnică aici, în bucătărie.

— Dacă n-aveţi nimic împotrivă, povestiţi-mi câte ceva despre viaţa pe care aţi trăit-o în Italia.

Stătea relaxat pe scaun, cu picioarele întinse în faţă, încrucişate la glezne.

Lângă el, tăcerea devenea pentru el apăsătoare, aşa că începu să vorbească. Îi povesti despre anii copilăriei, şcoala particulară, la călugăriţe, despre părinţii ei – mama casnică, tatăl director de bancă. Despre cum stătea ea în adolescenţă pe dig şi privea vapoarele sosite din toată lumea. Despre soldaţii americani care au venit ceva mai târziu. Despre întâlnirea cu Richard într-o cafenea, unde ea tocmai bea o cafea cu nişte prietene. Războiul distrusese multe vieţi şi fetele se întrebau dacă aveau să se mai mărite vreodată. Nu-i povesti nimic despre Niccolo.

El ascultă tăcut, dând uneori din cap, înţelegător. Când se opri în cele din urmă din povestit el o întrebă:

— Şi spuneaţi că aveţi copii?

— Da. Michael are şaptesprezece ani. Carol şaisprezece. Amândoi merg la şcoala din Winterset. Participă la licitaţia de vite, de aceea sunt plecaţi la Târgul Statului Illinois. Să-şi prezinte Carolyn juncanul.

Ce n-am putut eu niciodată să accept, să înţeleg, este cum de pot să aibă o dragoste şi o grijă atât de mare pentru animale şi în acelaşi timp să le vadă cum sunt vândute pentru a fi sacrificate. Dar nu îndrăznesc să le spun nimic. Richard şi prietenii lui ar sări imediat cu gura pe mine. Dar e aici o contradicţie rece, nemiloasă.

Se simţi vinovată că pomenise numele lui Richard. Nu făcuse nimic rău, absolut nimic. Şi totuşi avea un sentiment de vinovăţie, vinovăţie

născută din şansele îndepărtate care se iviseră. Şi se întreba cum să facă pentru a sfârşi seara cu bine, şi dacă nu cumva intrase într-o încurcătură din care nu mai putea ieşi. Poate că Robert Kincaid avea să se retragă, pur şi simplu. Părea un om destul de liniştit, de cumsecade, chiar puţin timid.

În timp ce continuau să discute, se adânciră umbrele albăstrii ale înserării şi o pâclă uşoară se lăsă peste fâneţe. El mai deschise două sticle de bere, în vreme ce tocana se cocea paşnic. Francesca se ridică şi aruncă nişte găluşte în apă clocotită, se întoarse şi se sprijini de chiuvetă, copleşită de un sentiment de afecţiune pentru Robert Kincaid din Bellington, Statul Washington şi sperând să nu plece prea devreme.

El mâncă două porţii de tocană în linişte şi cu gesturi de om bine-crescut şi-i spuse de două ori că mâncarea era delicioasă. Pepenele era foarte bun. Seara era albăstrie. Francesca Johnson avea patruzeci şi cinci de ani şi la postul de radio KM din Shenandoah, Statul Iowa, Hank Snow cânta un cântec despre un tren.

SERI DE ODINIOARĂ, MUZICĂ ÎNDEPĂRTATĂ

„Şi acum?” se întrebă Francesca. Masa se terminase, ei se aflau unul lângă altul. Kincaid luă iniţiativa.

— Ce-aţi spune de o plimbare pe pajişte? Începe să se mai răcorească.

Ea fu de acord şi atunci el căută într-o raniţă, scoase un aparat de fotografiat şi şi-l puse pe umăr.

Kincaid deschise uşa de la veranda din spatele casei şi o ţinu ca să treacă ea, apoi o urmă şi închise uşa cu grijă. Merseră pe pavajul crăpat, traversară curtea prunduită şi intrară pe pajiştea din stânga şopronului cu unelte. Sub şopron mirosea a grăsime încinsă.

Când ajunseră la gard, ea lăsă în jos cu o mână sârma ghimpată şi trecu peste ea simţind pe picioare picuri de rouă, printre baretele subţiri ale sandalelor. El făcu acelaşi lucru, trecându-şi bocancii cu uşurinţă peste sârma ghimpată.

— Asta e o pajişte sau o păşune? întrebă el.

— Păşune, cred. Vitele pasc iarba, de aceea este aşa măruntă. Atenţie la gunoaie.

O lună aproape plină se înălţa la răsărit, pe cerul devenit acum azuriu, cu soarele coborât sub linia orizontului. Pe drumul din vale trecu cu zgomot o maşină ca o săgeată. Tânărul Clark. Mijlocaş în echipa de rugbi din Winterset. Îi făcea curte lui Judy Leverenson.

De mult nu mai făcuse ea o asemenea plimbare. După masa de seară, care era întotdeauna la ora cinci, urma buletinul de ştiri la televizor, apoi programul serii, urmărit de Richard şi uneori şi de copii, după ce îşi terminau temele. Francesca stătea de obicei în bucătărie şi citea – cărţi de la biblioteca din Winterset şi de la clubul cărţii al cărui membră era, cărţi de istorie, poezie şi proză –

ori, când era vreme bună, şedea pe veranda din faţa casei. Se plictisea să se uite la televizor.

Când Richard o striga: „Frannie, vino să vezi ceva!”, mergea şi ea şi şedea puţin cu el. Când cânta Elvis o chema întotdeauna. La fel când erau Beatles-ii, când au apărut ei prima oară în *Spectacolul lui Ed Sullivan.* Richard se uita la pletele lor şi tot clătina din cap, semn că nu-i venea să-şi creadă ochilor şi că nu era de acord cu ceea ce vedea.

Pentru o clipă, cerul fu străbătut, într-o parte, de licăriri roşiatice.

— Eu numesc asta reverberaţia luminii, spuse Robert Kincaid, arătând spre cer. Majoritatea fotografilor îşi pun prea curând aparatele deoparte. După asfinţitul soarelui, vine o perioadă când cerul capătă o lumină şi o culoare frumoasă, care durează doar câteva minute, în care soarele se află sub linia orizontului, dar reverberează lumina de pe cer.

Francesca nu spuse nimic, întrebându-se ce fel de om era acela căruia i se părea atât de important să deosebească o păşune de o pajişte, pe care îl emoţiona culoarea cerului, care scria ceva poezie şi nu prea multă proză. Care cânta la chitară, care îşi câştiga pâinea producând imagini şi-şi căra aparatele cu raniţa. Care părea uşor ca vântul, mişcându-se precum vântul. Fiind făcut, poate, din aceeaşi substanţă.

El privi în sus, stând cu mâinile în buzunarele pantalonilor, cu aparatul de fotografiat agăţat pe umăr atingându-i şoldul:

— „Merele de argint ale lunii / Merele de aur ale soarelui”.

Rosti versurile cu vocea lui de bariton, ca un actor profesionist.

Ea îi aruncă o privire:

— W.B. Yeats, „Cântecul rătăcitorului Aengus”.

— Exact. E minunat Yeats. Realism, simplitate, senzualitate, frumuseţe, vrajă. Mă atrage datorită

sângelui meu irlandez.

În numai cinci cuvinte spusese totul despre el. Francesca se căznise să explice poezia lui Yeats elevilor ei din Winterset, dar pe majoritatea nu reuşise să-i convingă. Îl alesese pe Yeats în parte pentru calităţile de care vorbise Kincaid, gândindu-se că aveau să stârnească interesul acelor adolescenţi ale căror glande parcă vibrau în ritmul muzicii de fanfară a liceului din pauza dintre reprizele unui meci de fotbal.

Îşi aminti cum Matthew Clark se uitase la băiatul de lângă el, apoi făcuse o mişcare cu mâinile ca şi cum ar fi cuprins nişte sâni de femeie când ea ajunsese la cuvintele „Merele de aur ale soarelui". Băieţii chicoteau, iar fetele din spate, aşezate în rând cu ei, roşiseră. Toată viaţa lor nu aveau să se debaraseze de acea mentalitate. Ea înţelesese asta şi se simţise descurajată, compromisă în ochii lor şi însingurată, în ciuda prieteniei pe care i-o arăta întreaga comunitate. Poeţii nu erau bineveniţi în aceste locuri. Oamenilor din districtul Madison le plăcea să spună, ca pentru a compensa complexul de inferioritate culturală de care ei înşişi erau vinovaţi: „Aici, la noi, ai toate condiţiile pentru a-ţi creşte copiii". Iar ei de fiecare dată îi venea să le răspundă cu o întrebare: „Dar adulţii au toate condiţiile pentru a trăi?"

Fără vreun plan în minte, mergând agale pe izlaz, făcuseră o plimbare de câteva sute de metri, cotiră şi se întoarseră înapoi, spre casă. Se lăsă întunericul în timp ce ei treceau gardul, de astă dată el ţinând cu mâna sârma ghimpată, ca să-i facă ei loc.

Îşi aduse aminte de coniac:

— Am nişte coniac. Sau aţi dori să beţi o cafea?

— Nu ar fi posibil şi una şi alta?

Cuvintele lui veneau din întuneric. Ea ştia că în momentul acela zâmbea.

— Desigur, răspunse ea când intrară în cercul de lumină proiectat de felinarul din curte pe iarbă şi pe pietriş, şi simţi atunci ceva neliniştitor în propria ei voce. Suna ca râsul acela sănătos ce-l auzise în cafenelele din Neapole.

Cu greu găsi două ceşti neciobite. Deşi era sigură că ceştile ciobite făceau parte din viaţa lui, de data asta ea dorea ceşti fără defect. Paharele de coniac, cele două pahare din dulapul din spate, întoarse cu gura în jos, nu fuseseră niciodată atinse ca şi coniacul. Fu nevoită să se ridice pe vârfuri şi să se întindă ca să ajungă la ele şi în acel moment era conştientă de sandalele ei ude din picioare, şi de pantalonii foarte mulaţi pe corp.

El stătea pe scaunul pe care şezuse înainte şi privea. Vechea poveste. I se întâmpla iar vechea poveste. Se gândea ce ar fi simţit oare atingându-i părul, cum şi-ar fi potrivit mâna sub arcuirea spatelui ei, ce senzaţie ar fi avut apăsându-i trupul sub al lui.

Vechea poveste în conflict cu tot ce este ştiut, cu nevoia de decenţă proclamată de secole întregi de istorie, cu legile dure ale omului civilizat. Încercă să se gândească la altceva, la fotografii, călătorii sau poduri acoperite. La orice altceva, numai la felul cum arăta ea acum, nu.

Dar nu reuşi şi se gândi din nou la ce ar fi putut să simtă atingându-i pielea, atingându-şi abdomenul de al ei. Probleme eterne, şi întotdeauna aceleaşi. Vechea, afurisita poveste, luptând să iasă la lumină. El i se împotrivi, o alungă, îşi aprinse o ţigară şi inspiră adânc.

Ea îi simţi tot timpul privirea, deşi Kincaid o studia cu precauţie, niciodată fix, niciodată indiscret. Ea ştia că el ştie că nu se băuse niciodată coniac din acele pahare. Şi cunoscându-i simţul tragicului, specific irlandez, ea mai ştia şi că vidul din pahare îi trezea anumite sentimente. Nu era milă. Nu simţea aşa ceva. Poate tristeţe. Aproape că auzea cuvintele pe care el le gândea:

sticla nedeschisă
şi paharele goale,
ea se întinse să le găsească,
undeva la nord de Râul Mijlociu,
în statul Iowa.
Am urmărit-o cu ochi
care văzuseră ţinuturile indienilor Jivaro
de pe valea Amazonului,
şi Drumul Mătăsii
în praful stârnit de caravane
în spatele meu,
ochi aţintiţi spre spaţiile virgine
de pe cerul Asiei.

În timp ce scotea sigiliul de pe dopul sticlei de coniac, Francesca îşi privi unghiile şi-i păru rău că nu erau mai lungi şi mai îngrijite. Viaţa la fermă nu îi îngăduia să aibă unghii lungi. Până acum asta nu avusese nicio importanţă.

Coniacul şi două pahare pe masă. În timp ce ea pregătea cafeaua, Kincaid destupă sticla şi turnă în fiecare pahar exact atât cât trebuia. Mai turnase şi altă dată câte un coniac după masa de seară.

Ea se întrebă în câte alte bucătării, restaurante bune, sufragerii luminate romantic mai făcuse el gestul acela. Câte degete cu unghii lungi mai privise, îndreptate cu delicateţe spre el de pe piciorul paharelor de coniac, câte perechi de ochi rotunzi-albaştri şi căprui-migdalaţi îl mai priviseră în serile petrecute în ţări străine, în vreme ce aproape de coastă se legănau corăbii ancorate, iar valurile se izbeau de cheiurile vechilor porturi?

Lumina din plafon era prea puternică pentru cafea şi coniac. Francesca Johnson, nevasta lui Richard Johnson, înclina să o lase aprinsă. Francesca Johnson, femeia care se plimbase prin iarbă după masa de seară şi-şi depănase visele

copilăriei, ar fi preferat s-o stingă. Lumina de lumânare era cea mai potrivită, dar asta ar fi fost prea mult. El ar fi putut să-şi facă o părere greşită. Aprinse beculeţul de deasupra chiuvetei şi-l stinse pe cel din plafon. Nici acum nu era exact cum trebuia, dar era mai bine.

El îşi ridică paharul până la nivelul umărului şi-l mişcă în direcţia ei.

— Pentru serile de odinioară, cu muzică îndepărtată.

Într-un fel, cuvintele lui o făcuseră să scoată imediat un mic oftat. Dar ciocni cu el şi, cu toate că ar fi trebuit să repete şi ea „Pentru serile de odinioară, cu muzică îndepărtată”, schiţă doar un zâmbet.

Fumară amândoi, fără un cuvânt, băură coniac, băură cafea. Dinspre câmpuri se auzi piuitul unui fazan. Jack, ciobănescul scoţian, latră de două ori, în curte. Ţânţarii încercau plasa de la fereastra de lângă masă, iar un fluture de noapte, cu mintea încâlcită dar instinctul sigur, fu atras de lumina de deasupra chiuvetei.

Era încă zăpuşeală, nu se simţea nicio adiere, doar oleacă de umezeală în aer. Robert Kincaid era puţin transpirat, cu cămaşa descheiată la primii doi nasturi de sus, lăsând să i se vadă pieptul acoperit de mici broboane de sudoare.

Francesca fu cuprinsă de un sentiment plăcut, un sentiment vechi, înrudit cu muzica şi poezia. Totuşi, era timpul ca el să plece, gândi ea. Ceasornicul de deasupra frigiderului arăta ora nouă şi cincizeci şi două de minute. La radio era Faron Young. O melodie de acum câţiva ani. „Mormântul Sfintei Cecilia”. Martiră romană din secolul III după Hristos, îşi aminti Francesca. Patroana muzicii şi a nevăzătorilor.

Paharul lui era gol. Chiar în momentul când Kincaid se întorcea din nou spre ea după ce privise pe fereastră, Francesca luă sticla de coniac şi o îndreptă spre paharul gol. El clătină din cap.

— Mâine în zori sunt la Podul Roseman. Ar cam trebui să plec.

Ea răsuflă uşurată. Dar fu cuprinsă de dezamăgire. În ea se ducea o luptă. „Da, te rog să pleci”. „Mai bea un coniac”. „Stai”. „Pleacă”. Lui Faron Young nici că-i păsa de sentimentele ei. Nici fluturelui de noapte de deasupra chiuvetei. Ea nu ştia ce gândea Robert Kincaid.

El se ridică, îşi aruncă o raniţă pe umărul stâng, pe cealaltă o puse peste răcitor. Ea ocoli masa. El întinse mâna şi Francesca i-o luă.

— Îţi mulţumesc pentru seara asta, pentru masă şi pentru plimbare. Au fost minunate. Eşti o persoană de treabă, Francesca. Pune sticla de coniac în dulap mai la vedere; poate cândva are să ţi se împlinească visul.

El înţelesese totul, aşa cum se aştepta. Dar Francesca nu se simţi ofensată de cuvintele lui. El vorbea de o clipă de romantism, înţeles în sensul cel mai bun. Îşi dădu seama după blândeţea cuvintelor lui, după felul cum le rostise. Ceea ce nu ştia era că el ar fi vrut să strige la pereţii bucătăriei, încrustându-şi cuvintele în tencuiala lor: „Pentru Dumnezeu, Richard Johnson, eşti chiar aşa de prost cum îmi închipui că eşti?”

Ea îl urmă până la camionetă şi rămase lângă el în timp ce-şi încărca aparatura. Câinele traversă curtea şi adulmecă în jurul camionetei.

— Jack, vino încoace, îl chemă ea scurt, cu glas şoptit, şi câinele se duse şi i se aşeză alături, pufăind.

— La revedere. Rămâi cu bine, spuse el, oprindu-se un moment în loc, lângă portiera camionetei, să o privească drept în ochi. Apoi, dintr-o singură mişcare, sări la volan şi trase portiera după el. Porni motorul vechi al camionetei, apăsă pe pedala acceleratorului şi maşina se urni cu un zăngănit. El se aplecă peste geam, zâmbind:

— Cred că ar trebui să-mi mai acordez instrumentul.

Porni în marşarier, schimbă din nou vitezele şi traversă curtea, sub lumina felinarului. Cu puţin înainte de a intra în întunericul aleii, scoase mâna pe geam şi îi făcu semn. Îi făcu şi ea cu mâna, cu toate că ştia că nu o mai putea vedea.

În timp ce camioneta străbătea aleea, Francesca merse şi ea într-acolo, abia păşind, şi rămase în umbră, cu privirea aţintită asupra luminiţelor roşii care urcau şi coborau pe drumul plin de hârtoape. Robert Kincaid făcu la stânga, intrând pe şoseaua principală care ducea la Winterset, în vreme ce cerul verii fu străbătut de străfulgerări din cauza arşiţei, iar Jack se îndreptă somnoros spre veranda din spatele casei.

După plecarea lui, Francesca se aşeză goală în faţa oglinzii de deasupra scrinului. Avea şoldurile numai puţin îngroşate în urma naşterilor, sânii încă frumoşi şi tari, nici prea mari, nici prea mici, abdomenul uşor arcuit. Nu-şi putea vedea şi picioarele în oglindă, dar ştia că încă arătau bine. Ar trebui să se radă mai des, dar nu prea vedea ce rost ar fi avut.

Richard simţea nevoia să facă dragoste numai din când în când, o dată la două luni, dar totul se petrecea repede, într-un fel rudimentar şi lipsit de emoţie, şi nu se sinchisea că ea îşi dăduse cu parfum sau se epilase. De aceea nici nu era prea greu ca ea să devină puţin neglijentă.

Pentru el, ea era mai mult o parteneră de afaceri. Cu o parte a fiinţei sale, ea aprecia asta. Dar înăuntrul ei fremăta o altă fiinţă care dorea să se îmbăieze şi să se parfumeze… şi să fie cucerită, sedusă şi dezgolită de o forţă pe care o simţea, dar pe care n-o putea defini, nici măcar vag, în gând.

Se îmbrăcă din nou, se aşeză la masa din bucătărie şi scrise ceva pe o jumătate de foaie de hârtie. Jack o urmă până la camioneta Ford şi sări înăuntru când deschise portiera. Se aşeză pe locul

de lângă volan şi-şi scoase căpşorul pe geam în timp ce ea ieşi cu maşina în marşarier de sub şopron; o privi, apoi se uită din nou pe geam în vreme ce Francesca o luă pe alee şi făcu la dreapta, intrând pe drum.

Podul Roseman era cufundat în întuneric. Dar Jack sări înainte, cercetând locul în timp ce ea aducea o lanternă din camionetă. Prinse biletul la intrarea pe pod, pe partea dreaptă, şi se întoarse acasă.

PODURILE DE MARŢI

Robert Kincaid trecu cu camioneta pe lângă cutia de scrisori a lui Richard Johnson cu o oră înainte de revărsatul zorilor, când gustând dintr-o ciocolată „Milky Way", când muşcând dintr-un măr, cu ceaşca de cafea pe banchetă, ţinută strâns între picioare ca să nu se verse. În timp ce trecea, ridică privirea spre casa albă ce se profila în lumina puţină a lunii la asfinţit şi clătină din cap, gândindu-se cât de proşti erau bărbaţii, unii bărbaţi, majoritatea bărbaţilor. Puteau măcar să bea coniacul şi să nu trântească uşa cu plasă când ieşeau.

Francesca auzi camioneta cu motorul „dezacordat" trecând pe lângă casa ei. Stătea întinsă în pat, după o noapte în care dormise goală cum de mult nu i se mai întâmplase, nici ea nu-şi mai amintea de când. Şi-l închipuia pe Kincaid cu părul fluturându-i în vânt numai inele, iţit la geamul camionetei cu o mână pe volan şi în cealaltă cu o ţigară „Camel".

Ascultă cum zgomotul roţilor se pierdea înspre Podul Roseman. Şi în minte începură să i se rostogolească cuvintele poemului lui Yeats: „M-am dus în păduricea de aluni, pentru că mintea mi-era în flăcări…". Şi le spuse într-un fel pe jumătate profesoral, pe jumătate implorator, ca pe o rugăciune.

El parcă maşina cu mult în spatele podului, ca să nu îi stânjenească compoziţia. Din spaţiul strâmt de după banchetă scoase o pereche de cizme de cauciuc lungi până la genunchi şi se aşeză pe treapta camionetei ca să se descheie la bocancii de piele şi să se încalţe cu cizmele. Cu raniţa pe spate şi curelele pe umeri, cu un trepied agăţat pe umărul stâng cu o curea de piele şi cealaltă raniţă în mâna dreaptă, el coborî cu greu malul abrupt al râului.

Voia să se folosească de trucul de a plasa podul într-un unghi din care să rezulte o tensiune compoziţională, să prindă în acelaşi timp şi puţin din râu, dar să evite mâzgălelile de pe pereţii de lângă intrare. Firele de telefon din fundal erau şi ele o problemă, care putea fi însă rezolvată printr-o încadrare atentă.

Scoase aparatul de fotografiat marca „Nikon", încărcat cu film „Kodachrome" şi îl fixă pe trepiedul greu. Aparatul avea un obiectiv cu diametrul de 24 milimetri, pe care îl înlocui cu obiectivul lui preferat de 105 milimetri. Acum era o lumină cenuşie la răsărit şi el începu să lucreze. Mută trepiedul cu jumătate de metru mai la stânga, cu picioarele înfipte, ca să stea în echilibru în pământul noroios din apropierea apei. Îi fusese dat să vadă prea multe aparate de fotografiat căzând în apă când se răsturnau trepiedele.

Lumină roşiatică, cerul luminându-se. Aparatul câţiva centimetri mai jos, aşază picioarele trepiedului. Tot nu e bine. Mai la stânga cu vreo treizeci de centimetri. Fixează din nou picioarele trepiedului. Pune aparatul în echilibru pe suportul trepiedului. Obiectivul la f/8. Calculează adâncimea câmpului, micşoreaz-o prin reglarea distanţei hiperfocale. Înşurubează declanşatorul pe butonul diafragmei. Soarele patruzeci la sută deasupra liniei orizontului, vopseaua veche a podului căpătând o nuanţă caldă de roşu, exact ce-şi dorea el.

Exponometrul din buzunarul de la piept, din stânga. Fixează la f/8. Timp de expunere, o secundă, dar filmul „Kodachrome" va suporta bine această valoare extremă. Priveşte prin vizor. Reglare perfectă a aparatului. Apăsă pe declanşatorul suplimentar şi aşteptă să treacă o secundă.

Chiar în momentul în care declanşă, ceva îi atrase privirea. Se uită din nou prin vizor. „Ce

naiba atârnă lângă intrarea pe pod?", mormăi el. „O bucată de hârtie. Ieri nu era acolo".

Aşează bine trepiedul. Urcă pe mal cu soarele bătându-l în spate. O hârtie prinsă cu grijă de pod. Scoate-o, pune pioneza şi hârtia în buzunarul vestei, înapoi la mal, jos, în spatele aparatului de fotografiat. Soarele la şaizeci la sută.

Respiraţie grea din cauza efortului. O nouă fotografie. Repetă încă de două ori pentru duplicate. Nicio adiere, iarba nemişcată. Trei fotografii cu expunere de două secunde şi încă trei cu expunere de o jumătate de secundă pentru mai multă siguranţă.

Obiectivul în poziţia diafragmei f/16. Întreaga operaţie de la capăt. Du trepiedul şi aparatul în mijlocul râului. Montează aparatura, lasă în urmă nămolul adus de picioarele tale. Fotografiază încă o dată întreaga secvenţă. O nouă rolă de film „Kodachrome". Schimbă obiectivele. Fixează obiectivul de 24 milimetri, îndeasă-l în buzunar pe cel de 105. Mai aproape de pod, mergând prin apă contra curentului. Reglează, nivelează, verifică lumina, trei fotografii şi alte câteva ca să te asiguri.

Adu aparatul în poziţie verticală, recompune. Fotografiază din nou. Aceeaşi secvenţă, sistematic. Nu era nimic greoi în mişcările lui. Toate erau exersate, toate aveau o raţiune, neprevăzutul era luat în calcul, în mod eficient, cu profesionalism.

Sus pe mal, pe pod, aleargă cu aparatura în spate, la întrecere cu soarele. Acum partea cea mai grea. Ia cel de-al doilea aparat de fotografiat cu film cu timp mai scurt de expunere, atârnă-ţi de gât amândouă aparatele, urcă-te în copacul de după pod. Scoarţa copacului îţi zgârie braţul – „ei, drăcia dracului!" – urcă înainte. Acum eşti sus şi priveşti în jos la pod dintr-un unghi din care vezi lumina soarelui reflectată în apa râului.

Izolează acoperişul podului, apoi partea podului aflată în umbră. Orientează aparatul spre apă. Fixează aparatul pentru a prinde atât podul cât şi

apa. Fă nouă fotografii şi alte câteva, cu aparatul sprijinit de vesta fixată între două crengi ale copacului. Schimbă aparatul. Un film cu timp de expunere mai scurt. Încă douăsprezece fotografii.

Jos din copac. Pe mal în jos. Instalează trepiedul, bagă filmul „Kodachrome" în aparat, reia compoziţia similară cu prima serie, dar de pe cealaltă parte a râului. Scoate cel de-al treilea aparat de fotografiat din raniţă. Vechiul aparat cu telemetru. De data asta fotografii alb-negru. Lumina de pe pod se schimbă de la o clipă la alta.

După douăzeci de minute de profundă concentrare, înţeleasă doar de soldaţi, de chirurgi şi de fotografi, Robert Kincaid îşi aruncă raniţele în camionetă şi se întoarse pe acelaşi drum pe care venise. Până la Podul Hogback, la nord-vest de oraş, erau cincisprezece minute şi ar fi putut să facă nişte fotografii dacă s-ar fi grăbit.

Într-un nor de praf, cu ţigara aprinsă, cu camioneta hurducăind, trecu pe lângă casa albă cu schelet de lemn şi o luă spre nord pe lângă cutia poştală a lui Richard Johnson. Nici urmă de Francesca. La ce te aşteptai? Ea e căsătorită, bine-mersi. Tu eşti bine-mersi. De ce să-ţi complici viaţa? O seară plăcută, o masă plăcută, o femeie plăcută. Atât şi nimic mai mult. Dar, Dumnezeule, e atât de frumoasă, şi are ceva special. Are ceva. Abia pot să-mi iau ochii de la ea.

Francesca deretica prin şură în momentul în care el trecu pe lângă casa ei. Mugetul vitelor acoperea zgomotele de pe drum. Şi Robert Kincaid se îndreptă spre Podul Hogback, luându-se la întrecere cu anii, urmărind lumina.

Lucrurile decurseră bine la cel de-al doilea pod. Aşezat într-o vale, acesta era încă învăluit într-o pâclă care tocmai se ridica când sosi el. Obiectivul cu diametrul de 300 milimetri îi prinse un soare uriaş sus, în partea stângă a cadrului, în restul imaginii apărând drumul stâncos, alb şi şerpuit care ducea spre pod, şi podul.

Apoi, în vizor îi apăru un ţăran ce mâna o pereche de roibi belgieni, care trăgeau o căruţă pe drumul alburiu. Un ultim mohican, gândi Kincaid zâmbind. Ştia când i se ivea o imagine bună, şi în timp ce lucra putu aproape să şi-o reprezinte cum avea să arate în pagină tipărită. La fotografiile verticale lăsă un petec de cer senin, loc în care putea fi plasat un titlu.

Când îşi strânse trepiedul la opt şi treizeci şi cinci de minute, se simţea mulţumit. Când lucra dimineţile, avea îngerul lui păzitor. Material bucolic, mai puţin îndrăzneţ, dar pitoresc şi temeinic. Imaginea cu ţăranul şi caii ar putea chiar să fie pusă pe copertă; de aceea lăsase spaţiu în partea de sus – loc pentru literele tipografice, pentru un titlu. Editorii apreciau această îmbinare de măiestrie şi grijă din partea fotografului. De aceea Robert Kincaid primea comenzi.

Folosise şapte role de film, în întregime sau parţial; descărcă cele trei aparate, băgă mâna în buzunarul din stânga, de jos al vestei, după celelalte patru. „Ei, drăcia dracului!” Se înţepase cu pioneza în degetul arătător. Uitase că o pusese în buzunar când luase bucăţica de hârtie de pe Podul Roseman. De fapt, uitase de hârtia aceea. O scoase, o despături şi citi: „Dacă mai doreşti să iei masa la ceasul când «zboară fluturii albi de noapte», treci diseară după ce-ţi termini lucrul. Poţi veni la orice oră”.

Nu se putu abţine să nu zâmbească puţin, gândindu-se la Francesca Johnson care se dusese cu maşina prin întuneric până la pod, înarmată cu biletul şi cu pioneza. În cinci minute fu înapoi, în oraş. În timp ce omul de la staţia de benzină îi făcea plinul şi controla uleiul („Aţi consumat o jumătate de litru”), Kincaid se duse la telefonul cu fise. Cartea subţire de telefon era neagră de murdărie de la mâinile lucrătorilor de la benzinărie. Erau doi abonaţi cu numele „R. Johnson”, dar unul avea adresă de oraş.

Formă numărul rural şi aşteptă. Francesca dădea de mâncare câinelui pe veranda din spatele casei când sună telefonul din bucătărie. Ridică receptorul când sună a doua oară:

— Casa Johnson.

— Alo, la telefon Robert Kincaid.

Măruntaiele i se înfiorară din nou, ca şi ieri. Un mic junghi care-i pornea din piept şi cobora până în stomac.

— Ţi-am găsit biletul cu W. B. Yeats ca purtător de mesaj. Primesc invitaţia, dar s-ar putea să ajung târziu. Vremea e destul de bună, aşa că am de gând să pozez Podul – cum se cheamă? Cedar… diseară. S-ar putea să termin abia după ora nouă. După care mă voi duce să mă spăl. Deci s-ar putea să nu ajung mai devreme de nouă şi jumătate – zece. E bine?

Nu, nu era bine. Nu voia să aştepte atâta, dar îi răspunse:

— Sigur că da. Vezi-ţi de lucru, asta contează. Am să pregătesc ceva care să te încălzească când ajungi.

Atunci el adăugă:

— Dacă vrei să vii şi tu când fotografiez, foarte bine. Nu mă deranjează. Pot să mă opresc să te iau pe la cinci şi jumătate.

Francesca se gândi. Dorea să meargă cu el. Dar dacă o vedea cineva? Ce-ar putea să-i spună lui Richard în cazul în care ar afla?

Podul Cedar se afla la cincizeci de metri de şoseaua nouă, paralel cu podul de beton care o traversa. În locul acela nu risca prea mult să fie văzută. Sau poate că da? În mai puţin de două secunde, se hotărî:

— Da, mi-ar face plăcere. Dar vin cu camioneta mea şi ne întâlnim acolo. La ce oră?

— Pe la şase. Ne vedem atunci. O.K.? La revedere.

Petrecu restul zilei la sediul ziarului local, răsfoind numere vechi. Era un oraş frumos, cu o

frumoasă piaţă în faţa clădirii tribunalului şi la ora prânzului se aşeză acolo la umbră, pe o bancă, cu o punguţă cu fructe, puţină pâine şi o Coca Cola cumpărată de la o cafenea de peste drum.

Când intrase în cafenea şi ceruse o sticlă de Coca Cola ca s-o ia cu el afară, era puţin trecut de amiază. Ca într-un birt de pe vremuri, din Vestul Sălbatic, la apariţia pistolarului celui mai de temut din regiune, conversaţia însufleţită de până atunci încetă pentru o clipă, în vreme ce îl examinară cu toţii din creştet până în tălpi. El nu putea să sufere treaba asta, se simţi prost; dar aşa era obiceiul în micile orăşele. Un nou-venit! Lume nouă! Cine e? Ce caută pe-aici?

— Mi-a zis cineva că-i fotograf. Cică l-au văzut pe lângă Podul Hogback azi-dimineaţă, cu tot felul de aparate de fotografiat.

— Pe plăcuţa de pe camioneta lui scrie că e din vest, din statul Washington.

— Toată dimineaţa a stat la sediul ziarului. Jim zice că se uită prin ziare ca să se informeze despre podurile acoperite.

— Da, tânărul Fischer de la benzinărie mi-a zis că s-a oprit pe la el ieri şi a întrebat cum se ajunge la podurile acoperite.

— De ce l-or interesa, la urma urmei?

— Şi de ce-ar vrea cineva să le fotografieze? Îs nişte dărăpănături, de-abia se ţin să nu se prăbuşească.

— Şi poartă părul lung. Arată ca Beatles-ii ăia, sau ca ăilalţi, cum le zice? „Hippie”, nu-i aşa?

Aceste cuvinte stârniră hohote de râs în separeul din spate şi la masa de lângă el.

Kincaid îşi luă Coca Cola şi plecă, încă urmărit de privirile tuturor în timp ce ieşea pe uşă. Poate făcuse o greşeală că o invitase pe Francesca, dacă se gândea la binele ei, nu la el. Dacă ar vedea-o cineva la Podul Cedar, ştirea ar face ocolul cafenelei chiar în dimineaţa următoare, la micul dejun, transmisă de tânărul Fischer de la staţia de

benzină după ce o va fi primit caldă de la un trecător.

Învăţase că niciodată nu trebuie să subestimeze rapiditatea cu care circulă bârfa în micile oraşe. Pot să moară de foame două milioane de copii în Sudan şi ştirea asta nu zguduie conştiinţele. Dar că nevasta lui Richard Johnson a fost văzută cu un străin pletos – asta da ştire! Ştire ce se cerea transmisă mai departe, ştire ce se cerea rumegată, ştire care stârnea o vagă tresărire de senzualitate în minţile celor care o auzeau – singurul freamăt senzual care le era de ajuns pentru un an întreg.

Îşi termină prânzul şi se duse la telefonul public din locul de parcare al tribunalului. Formă numărul ei. Ea răspunse aproape gâfâind, la al treilea târât.

— Alo, din nou Robert Kincaid la telefon.

Simţi numaidecât un junghi în stomac la gândul: „Nu poate veni; m-a sunat ca să-mi spună asta”.

— Dă-mi voie să-ţi vorbesc deschis. Dacă e o problemă să vii diseară, ţinând seama de curiozitatea provincialilor, nu te obligă nimeni să vii. Sincer vorbind, mie puţin îmi pasă ce gândeşte lumea despre mine pe-aici – fie că-i de bine, fie că-i de rău. Vin eu mai târziu. Ce vreau să spun este că poate am făcut o greşeală invitându-te, şi că nu trebuie să te simţi obligată să vii. Deşi mi-ar face mare plăcere să fii lângă mine.

De când vorbiseră mai devreme la telefon, ea nu se gândea decât la asta.

— Nu, aş vrea să te văd lucrând. Nu-mi fac probleme din cauza bârfelor.

De fapt îşi făcea, dar se simţea stăpânită de ceva dinlăuntrul ei, ceva care o îndemna să rişte. Dorea să meargă la Podul Cedar cu orice preţ.

— Perfect. Am vrut numai să fiu sigur. Ne vedem mai târziu.

— O.K.

Era un bărbat sensibil, dar asta o ştia deja.

La ora patru Kincaid se opri la motel şi îşi spălă nişte lucruri în chiuvetă, se îmbrăcă cu o cămaşă curată şi puse încă una în camionetă, împreună cu o pereche de pantaloni kaki şi nişte sandale maro pe care şi le luase din India, în 1962, pe când făcea un reportaj despre noua cale ferată care ducea până la Darjeeling. Cumpără de la o cârciumă două navete de câte şase sticle de bere Budweiser. Opt sticle încăpeau în răcitor, şi le aşeză lângă filmele lui fotografice.

Era foarte cald, din nou foarte cald. Soarele de după-amiază târzie adăuga la efectele arşiţei dinainte, care pătrunsese în ciment şi în cărămidă şi în pământ. Trimitea raze arzătoare dinspre apus.

În cârciumă era întuneric şi destulă răcoare, căci avea uşa din faţă deschisă, ventilatoare mari în plafon şi încă unul pe un suport de lângă uşă, care scoteau toate un zbârnâit de vreo sută cinci decibeli. Zgomotul ventilatoarelor, mirosul de bere trezită şi de fum de ţigară, urletele tonomatului şi expresia aproape ostilă de pe chipurile muşteriilor de la bar, care-l fixau cu privirea făceau ca, într-un fel, zăpuşeala să i se pară şi mai cumplită decât era în realitate.

Pe drum, soarele era dureros de fierbinte şi el se gândi la Munţii Cascadelor şi la pădurea de brazi şi la adierile de vânt de-a lungul Strâmtorii San Juan de Fuca, de lângă Kydaka Point.

Francesca Johnson nu părea însă înfierbântată. Stătea rezemată de aripa Fordului ei, pe care îl parcase pe după nişte copaci de lângă pod. Purta aceeaşi pereche de jeans care-i veneau atât de bine, sandale şi un tricou alb care îi punea în valoare formele. El îi făcu semn cu mâna şi opri lângă camioneta ei.

— Bună. Mă bucur că te văd. Cam zăpuşeală, spuse el. Cuvinte inofensive, evazive. Din nou aceeaşi senzaţie de stânjeneală, produsă de simpla prezenţă a unei femei faţă de care simţea ceva. Niciodată nu prea ştia ce să spună, decât dacă era

vorba de o discuţie serioasă. Chiar dacă avea un simţ al umorului destul de dezvoltat – deşi de o factură cam bizară – el era structural o persoană cu mintea orientată spre aspectele serioase şi lua lucrurile în serios. Mama lui îi spunea mereu că la vârsta de patru ani el era ca un om matur. Această trăsătură îl avantaja în profesie. Dar, după părerea lui, nu prea îl avantaja în relaţiile lui cu femeile de genul Francescăi Johnson.

— Am vrut să te privesc în timp ce fotografiezi. În timp ce faci „poze” cum spui tu.

— Ei bine, ai să vezi imediat şi o să ţi se pară destul de plictisitor. Cel puţin aşa se întâmplă cu unii. Nu e ca atunci când asculţi pe cineva cântând la pian şi poţi să participi şi tu. În arta fotografiei, munca şi spectacolul sunt separate de un interval mare de timp. Azi muncesc. Când imaginile vor apărea undeva, acela e spectacolul. N-ai să mă vezi decât făcându-mi de lucru dintr-un loc într-altul. Dar eşti mai mult decât binevenită. De fapt, mă bucur că ai venit.

Ea se agăţă de aceste ultime cuvinte. Nu era nevoie să le fi spus. S-ar fi putut opri la „bine venită”, dar n-a făcut-o. Se bucura într-adevăr că o vede, era clar. Ea spera că prezenţa ei acolo ave aceeaşi semnificaţie şi pentru el.

— Pot să te ajut cumva? îl întrebă în timp el îşi trăgea cizmele de cauciuc.

— Poţi să duci raniţa aceea albastră. Eu o iau pe cea cafenie şi trepiedul.

Astfel deveni Francesca asistentă de fotograf. El se înşelase. Erau multe de văzut. Era şi acela un fel de spectacol, cu toate că el nu-şi dădea seama. Spectacolul consta în ceea ce observase ea ieri şi ceea ce îl făcea atrăgător în ochii ei. Graţia lui, ochiul ager, muşchii antebraţelor în timpul lucrului. Mai ales mişcările trupului lui. Toţi bărbaţii pe care îi cunoştea ea păreau greoi în comparaţie cu el.

Nu pentru că avea mişcări grăbite. De fapt, nu se grăbea deloc. Avea ceva de gazelă, deşi ea îşi dădea seama că era puternic, de o forţă combinată cu supleţea. Poate că semăna mai mult a leopard decât a gazelă. Da. Era ca un leopard, asta era. Nu era o pradă uşoară. Dimpotrivă, după cum simţi ea.

— Francesca, dă-mi, te rog, aparatul cu cureaua albastră.

Ea deschise raniţa, atingând cu mişcări exagerat de atente aparatura scumpă pe care el o mânuia cu atâta dezinvoltură şi scoase dinăuntru aparatul de fotografiat. Pe stratul de crom al vizorului scria „Nikon" şi sus, în stânga mărcii, era un „F".

El stătea în genunchi la nord-est de pod, cu trepiedul coborât. Întinse mâna stângă fără să-şi ia ochii din vizor şi ea îi dădu aparatul, privindu-l cum cuprinse obiectivul cu mâna, în momentul când îi simţi atingerea. Acţionă declanşatorul automat cu cablu pe care îl văzuse ea ieri atârnându-i din vestă. Declanşă. Ridică diafragma şi declanşă din nou.

Întinse mâna sub capul trepiedului şi deşurubă aparatul de pe el, înlocuindu-l cu cel pe care i-l dăduse. În timp ce-l fixa pe acesta, întoarse capul spre ea şi zâmbi.

— Îţi mulţumesc, eşti o asistentă excelentă.

Ea se îmbujoră. Dumnezeule, ce avea omul acesta? Era ca o fiinţă de pe altă planetă, care plecase pe coada unei comete şi aterizase la capătul aleii din faţa casei ei. „De ce nu pot spune şi eu «eşti binevenit»?", se întrebă ea. „Mă simt greoaie când sunt lângă el, deşi nu e el de vină. Eu sunt de vină, nu el. Pur şi simplu nu sunt obişnuită să am în jurul meu oameni cu mintea la fel de ageră ca a lui".

El intră în apa pârâului, apoi urcă pe celălalt mal. Ea merse pe pod cu raniţa albastră şi se aşeză în spatele lui, cuprinsă de un ciudat sentiment de fericire. Era o energie, era o anume forţă în felul cum lucra. El nu aştepta să i se dezvăluie natura, ci

o lua în posesie cu blândeţe, modelând-o pentru a o face să corespundă viziunii sale, imaginii născute în mintea sa.

Îşi impunea voinţa asupra peisajului, contracarând efectele de variaţie a luminii cu ajutorul obiectivelor, filmelor, al câte unui filtru, din când în când. Nu numai că se opunea naturii, el o domina cu măiestrie şi inteligenţă. Şi ţăranii îşi dominau pământul cu ajutorul chimicalelor şi al buldozerelor. Dar Robert Kincaid avea un mod flexibil de a transforma natura, lăsând-o în cele din urmă neschimbată.

Ea se uită la jeanşii lui întinzându-se peste muşchii coapselor, în timp ce se apleca. La cămaşa lui decolorată de bumbac care i se lipea de spate, la părul cărunt care îi cădea peste guler. La felul cum şedea pe vine să regleze câte o piesă. Şi pentru prima oară după mult timp, se simţi excitată numai uitându-se la un bărbat. Când simţi asta, privi în sus la cerul după-amiezii şi trase adânc aer în piept, ascultându-l cum trăgea o înjurătură uşoară din cauza unui filtru blocat, care nu se mai deşuruba dintr-un obiectiv.

Kincaid trecu iar pârâul şi se duse la camionete, umblând cu cizmele de cauciuc prin noroi. Francesca intră pe podul acoperit şi, când ieşi pe la celălalt capăt, îl văzu ghemuit şi cu aparatul de fotografiat îndreptat spre ea. Declanşă, ridică diafragma şi declanşă a doua şi a treia oară în timp ce ea înainta pe pod, către el. Francesca se trezi zâmbind uşor stânjenită.

— Nu-ţi face griji, zâmbi el. N-am să le folosesc fără încuviinţarea ta. Am terminat lucrul aici. Cred c-am să mă opresc la motel să mă spăl puţin înainte de a veni.

— Bine, dacă vrei. Dar pot şi eu să-ţi ofer un prosop, un duş sau o cişmea sau orice ai nevoie, spuse ea pe un ton liniştit, serios.

— O.K., s-a făcut. Ia-o înainte. Încarc aparatura în Harry – asta-i camioneta mea – şi vin şi eu.

Ea porni în marşarier cu Fordul nou-nouţ al lui Richard, scoţându-l dintre copaci, şi intră pe drumul principal de lângă pod, făcu la dreapta şi se îndreptă spre Winterset, de unde o luă spre sud vest, spre casă. Era prea mult praf şi nu putea să vadă dacă o urma, cu toate că o dată, la o curbă, se păru că vede în spate, la o distanţă de vreun kilometru şi jumătate, farurile camionetei care scotea un zăngănit când mergea şi căreia el îi spunea Harry.

Precis că era el, pentru că îi auzi camioneta venind pe alee imediat după ce sosi. Jack lătră la început, dar se linişti imediat, cu un mormăit; „Acelaşi tip din seara trecută; cred că e O.K.”. Kincaid se opri un moment să stea de vorbă cu el.

Francesca ieşi pe uşa verandei din spatele casei:

— Un duş?

— Ar fi excelent. Condu-mă tu.

Îl duse sus, la etaj, în baia pe care insistase să i-o amenajeze Richard când copiii începuseră să crească. Era una din puţinele ei pretenţii la care nu renunţase. Îi plăcea să facă băi fierbinţi şi lungi seara şi nu voia să fie deranjată de nişte adolescenţi care mişunau de colo-colo în locurile unde dorea ea să fie singură. Richard folosea cealaltă baie, spunea că nu se simţea în largul lui printre toate lucrurile acelea femeieşti din baia ei. „Prea multe zorzoane”, spunea el.

La baie nu se putea ajunge decât prin dormitorul lor. Ea deschise uşa şi scoase mai multe prosoape şi o lufă dintr-un sertar de sub chiuvetă.

— Ia tot ce ai nevoie.

Ea zâmbi şi-şi muscă uşor buza de jos.

— Aş vrea să împrumut nişte şampon dacă se poate. Al meu e la motel.

— Sigur. Alege-l pe care vrei.

Ea aşează pe măsuţă trei sticle diferite, toate începute.

— Mulţumesc.

El îşi aruncă pe pat hainele curate şi Francesca observă pantalonii kaki, cămaşa albă şi sandalele. Niciunul dintre localnici nu purta sandale. Câţiva de la oraş începuseră să poarte şorturi când jucau golf, dar fermierii nu. Iar sandale… niciodată.

Coborî şi auzi duşul. „Acum e gol”, gândi şi simţi o senzaţie ciudată în partea de jos a abdomenului.

În ziua aceea, mai devreme, după ce sunase el, plecase cu camioneta la Des Moines, oraş situat la o distanţă de şaizeci de kilometri, şi se dusese la magazinul de băuturi. Pentru că nu se pricepea, rugase pe vânzător să-i recomande un vin bun. Nici el nu ştia mai multe despre băuturi decât ea, cu alte cuvinte habar n-avea. Aşa că Francesca căutase printre şirurile de sticle până dăduse de o etichetă pe care scria „Valpolicella”. Îşi amintea că auzise de vinul ăsta demult. Un vin italienesc roşu, sec. Cumpărase două sticle şi încă o sticluţa de coniac, simţindu-se senzuală şi mondenă.

Apoi îşi căutase o rochie nouă de vară, la magazinul din centrul oraşului. Îşi găsise una de culoare roz deschis, cu bretele subţiri. Avea spatele foarte decoltat, la fel şi faţa, încât partea de sus a sânilor rămânea descoperită, iar la mijloc era strânsă cu un cordon îngust. Şi sandale noi, albe, scumpe, cu talpa joasă şi o lucrătură manuală delicată pe barete.

După-amiază pregătise ardei umpluţi cu amestec de sos de roşii, orez, brânză şi pătrunjel tocat. Apoi o salată simplă de spanac, turtă de mălai şi un sufleu de mere ca desert. Pusese totul în frigider, în afară de sufleu.

Se grăbi să-şi scurteze rochia până la genunchi. Citise într-o revistă din Des Moines un articol apărut pe la începutul verii, în care se spunea că asta era lungimea care se purta anul acela. Întotdeauna considerase moda şi tot ceea ce implica ea ca pe ceva nefiresc, şi că oamenii se

comportau ca o turmă de oi mânată de creatorii de modă europeni.

Dar lungimea aceea o avantaja, aşa că scurtă tivul rochiei.

Vinul era o problemă. Localnicii îl ţineau la frigider, dar în Italia nu exista acest obicei. Era totuşi prea cald ca să-l pună pe masă. Atunci îşi aduse aminte de magazia de la pârâu. Vara temperatura de acolo era de 12-13 grade, aşa încât puse vinul lângă peretele magaziei.

La etaj, duşul se opri exact în momentul în care sună telefonul. Era Richard, care suna din Illinois.

— Totul e în regulă?

— Da.

— Juncanul lui Carolyn o să fie prezentat miercuri. Mai sunt câteva lucruri pe care vrem să le vedem poimâine. Ne întoarcem cam vineri, pe seară.

— Bine, distracţie plăcută şi ai grijă cum conduci.

— Frannie, eşti sigură că totul e în ordine? Vorbeşti cam ciudat.

— Nu am nimic, mi-e foarte bine. Numai că-i prea cald. Am să mă simt mai bine după baie.

— O.K. Salutări lui Jack din partea mea.

— Bine. Îi transmit.

Se uită la Jack, care stătea tolănit pe cimentul verandei din spatele casei.

Robert Kincaid coborî scările şi veni în bucătărie. Cămaşă albă cu guler răsfrânt, încheiata în nasturi, cu mânecile suflecate până deasupra cotului, pantaloni subţiri kaki, sandale maro, brăţară de argint, primii doi nasturi de sus ai cămăşii descheiaţi, lanţ de argint. Avea părul încă umed, pieptănat cu grijă cu cărare la mijloc. Ea se minună când îi văzu sandalele.

— Am să-mi duc bulendrele la camionetă şi să-mi aduc aparatele ca să le curăţ puţin.

— Bine, ocupă-te de treburile tale. Eu am să fac o baie.

— Doreşti o bere, s-o bei în timp ce te speli?

— Da, dacă ai o sticlă în plus.

El aduse întâi răcitorul, îi scoase o sticlă şi i-o deschise, în timp ce ea găsi două pahare înalte în chip de halbe. Când el se întoarse la camionetă să ia aparatele de fotografiat, Francesca urcă la etaj cu paharul ei de bere; observă că Kincaid clătise cada; umplu cada cu apă caldă pentru baie, intră, şi-şi puse paharul la îndemână, pe duşumea, apoi se rase pe picioare şi se săpuni. Cu câteva minute înainte el fusese aici; ea şedea pe locul unde apa îi alunecase şi lui pe corp, şi asta îi dădu o senzaţie de un intens erotism. Aproape totul la Robert Kincaid începuse să i se pară erotic.

Cât de elegant i se părea un amănunt atât de simplu ca un pahar de bere în timpul băii! De ce ea şi Richard nu trăiau în felul ăsta? Ştia că, în parte, era din cauza inerţiei pe care ţi-o dădea obişnuinţa. Toate căsniciile, toate relaţiile sunt pândite de acest risc. Obişnuinţa elimină surpriza, iar posibilitatea de a anticipa are avantajele ei; ea îşi dădea seama şi de acest lucru.

Şi apoi era ferma. Ca de un bolnav pretenţios, era nevoie să te ocupi permanent de ea, chiar dacă utilajele folosite pentru a înlocui efortul uman făcuseră ca munca omului să fie cu mult mai uşoară decât în trecut.

Dar mai era ceva. Predictibilitatea este una, teama de schimbare e altceva. Iar Richard se temea de schimbare, de orice fel de schimbare în căsnicia lor. Nu voia în general să vorbească despre asta. În special nu voia să vorbească despre relaţiile lor sexuale. Erotismul era o treabă oarecum periculoasă, necuviincioasă din punctul lui de vedere.

Dar nu era singurul care gândea aşa, şi nu era vinovat. Ce obstacol se ridicase oare în calea libertăţii? Nu numai la ferma lor, ci în general tradiţia rurală. Poate şi în cea urbană. De ce existau zidurile şi barierele acelea care opreau

relaţiile deschise, fireşti dintre bărbaţi şi femei? De ce lipseau intimitatea, erotismul?

În revistele pentru femei se scria despre lucrurile astea. Şi femeile începeau să-şi facă speranţe în legătură cu locul ce le fusese încredinţat în ordinea generală a lucrurilor, ca şi în legătură cu ceea ce se întâmpla în alcovurile lor. Bărbaţii de genul lui Richard – majoritatea bărbaţilor, credea ea – se simţeau ameninţaţi de aceste speranţe. Într-un fel, femeile le cereau bărbaţilor să fie poeţi şi amanţi pasionaţi şi virili în acelaşi timp.

Femeile nu vedeau aici nicio contradicţie. Bărbaţii da. Vestiarele şi petrecerile pentru burlaci şi agenţiile de pariuri şi toate întrunirile din viaţa lor, unde lumea se grupa pe sexe, toate aceste conturau un număr de trăsături ale sufletului masculin în care poezia şi orice alte rafinamente nu-şi găseau loc. Deci, dacă erotismul era o chestiune de rafinament, o formă de artă în sine – şi Francesca ştia că era – nu-şi găsea locul în vieţile lor. Şi aşa continua dansul înnebunitor şi comod, special gândit pentru a-i separa unii de alţii, în vreme ce femeile suspinau şi se întorceau noaptea cu faţa la perete, în casele lor din districtul Madison.

Era ceva în mintea lui Robert Kincaid care înţelegea toate aceste lucruri, fără a-i fi fost explicate. Era sigură că înţelegea.

Când se întoarse în dormitor, în timp ce se ştergea cu prosopul, văzu că era puţin trecut de ora zece seara. Era încă zăpuşeală, dar baia o răcorise. Scoase rochia nouă din dulap.

Îşi dădu părul lung şi negru pe spate şi şi-l prinse cu o agrafă de argint. Cercei de argint, mari, ca nişte inele, şi o brăţară largă de argint pe care o cumpărase tot în dimineaţa aceea de la Des Moines.

Şi iarăşi parfum „Cântecul Vântului”. Puţin ruj pe obrazul ei cu trăsături latine, cu pomeţi ridicaţi,

de o nuanţă de roz şi mai deschisă decât rochia. Pielea ei, bronzată datorită lucrului în aer liber în şort şi bluză scurtă până deasupra buricului, sublinia efectul întregii ţinute. Rochia lăsă să i se vadă picioarele subţiri şi frumoase.

Se întoarse într-o parte, apoi în cealaltă, privindu-se în oglinda de deasupra scrinului. „Mai bine decât atât nu se poate”, gândi ea. Apoi, mulţumită, spuse aproape cu voce tare: „Totuşi, e destul de bine”.

Robert Kincaid îşi deschidea a doua sticlă de bere şi strângea aparatele de fotografiat când intră ea în bucătărie. O privi.

— Dumnezeule, şopti el.

Tot ce simţea, tot ce căutase şi gândise, o viaţă întreagă de simţire, de căutare şi de gândire se adunară în acel unic moment. Şi se îndrăgosti de Francesca Johnson, nevastă de fermier din districtul Madison, statul Iowa, venită cândva din Neapole.

— Vreau să spun – şi vocea îi era puţin tremurată, puţin răguşită – dacă îmi ierţi îndrăzneala, că arăţi nemaipomenit. Poţi să dai gata pe oricine. Vorbesc serios. Eşti extraordinar de elegantă, Francesca, în cel mai adevărat sens al cuvântului.

Francesca îşi dădu seama că admiraţia lui era sinceră. Asta o făcu fericită, o copleşi, îi învălui corpul şi îi pătrunse prin toţi porii ca un untdelemn suav primit din mâinile vreunui zeu, care o părăsise cu ani în urmă şi acum se întorcea la ea.

Şi sub vraja acelei clipe, ea se îndrăgosti de Robert Kincaid, ziarist-fotoreporter din Bellingham, statul Washington, care conducea o veche camionetă verde numită Harry.

DORINŢA DE A DANSA

În acea seară de marţi, din august 1965, Robert Kincaid nu-şi putea lua ochii de la Francesca Johnson. Ea îl privea, la rândul ei, cu aceeaşi stăruinţă. De la distanta de trei metri care îi separa, se simţeau trainic, intim, definitiv legaţi unul de celălalt.

Sună telefonul. Ea continuă să-l privească. Nu răspunse la primul apel, nici la al doilea. În pauza lungă dintre al doilea şi al treilea apel, el oftă adânc şi privi în jos, la cutiile lui cu aparate de fotografiat. Atunci ea putu să traverseze bucătăria să vină la telefonul montat în perete, chiar în spatele scaunului lui.

— Casa Johnson… Bună, Marge. Mulţumesc, bine. Joi seară?

Ea calculă în minte: „mi-a spus că stă aici o săptămână, a venit ieri şi e de-abia marţi”. Îi veni uşor să mintă.

Francesca stătea lângă uşa verandei, cu receptorul în mâna stângă. El şedea întors cu spatele, la o întindere de braţ de ea. Întinse mâna dreaptă şi i-o puse pe umăr, cu gestul acela firesc pe care îl au unele femei faţă de bărbaţii pe care îi iubesc. În numai douăzeci şi patru de ore, ajunsese să îl iubească pe Robert Kincaid.

— Vai, Marge, sunt foarte prinsă. Mă duc la Des Moines, după cumpărături. E o ocazie bună pentru mine să rezolv multe treburi pe care le-am tot amânat. Ştii, acum cât sunt Richard şi copiii plecaţi.

Îşi ţinea mâna nemişcată pe umărul lui. Simţea muşchiul care îi pornea de la gât, de-a lungul umărului, până după claviculă. Îi privea părul cărunt şi des, cu cărarea îngrijită la mijloc. Vedea cum i se revărsa peste guler. Lui Marge îi mergea gura ca o moară.

— Da, Richard m-a sunat puţin mai devreme… Nu, abia mâine, miercuri, îl prezintă. Richard spunea că vin vineri seară. Vor să vadă ceva joi. E drumul lung, mai ales cu vagonul de vite… Nu, antrenamentul la fotbal începe abia peste o săptămână. Da-da, o săptămână. Cel puţin aşa zicea Michael.

Îi simţea, prin cămaşă, căldura trupului. Căldura lui îi învălui mâna, îi cuprinse braţul şi de acolo i se risipi în tot corpul, fără niciun efort – şi fără nicio împotrivire – din partea ei. El rămase nemişcat, nedorind să facă niciun zgomot care i-ar fi putut da de bănuit lui Marge. Francesca înţelese.

— A, da, era un om care m-a întrebat de drum.

După cum bănuia, Floyd Clark se dusese glonţ acasă şi-i povestise nevesti-si despre camioneta verde pe care o zărise în curtea familiei Johnson, când trecuse ieri pe acolo.

— Fotograf? Dumnezeule, habar n-am. N-a prea fost atentă. Se poate.

Acum minciunile îi veneau mai uşor.

— Căuta Podul Roseman… Adevărat? Şi zici că a fotografiat podurile vechi? Păi, nu văd vreun rău în asta. *Hippie?*{6}

Francesca chicoti, în timp ce îl privea pe Kincaid, care dădea încet din cap.

— Păi nu prea ştiu cum arată un *hippie.* Individul ăsta era politicos. N-a stat decât un minut – două şi a plecat… Nu ştiu dacă sunt *hippies* şi în Italia, Marge. N-am mai fost pe acolo de opt ani. Şi apoi, cum îţi spuneam, nu sunt sigură că aş recunoaşte un *hippie* dacă l-aş vedea.

Marge turuia înainte despre amorul liber şi promiscuitate şi droguri – lucruri despre care citise ea undeva.

— Marge, tocmai mă pregăteam să fac o baie când ai sunat, aşa că ar trebui să mă grăbesc, că se răceşte apa… O.K., te sun în curând. Pa.

Nu voia să-şi ia mâna de pe umărul lui, dar nu mai avea niciun motiv plauzibil ca să n-o facă. Se

duse la chiuvetă şi deschise radioul. Îl reglă căutând pe scală până când se auzi o muzică interpretată de o orchestră mare, şi-l lăsă aşa.

— „Tanger”, spuse el.

— Poftim?

— Cântecul se intitulează „Tanger”. Este despre o femeie argentiniană.

Din nou bătea câmpii. Vorbea numai ca să vorbească, în luptă cu timpul şi cu senzaţia care îl copleşea, auzind undeva, într-un ungher al minţii lui, zgomotul vag al unei uşi de bucătărie din statul Iowa, care se închide în urma a doi oameni.

Ea îi zâmbi afectuos:

— Ţi-e foame? Masa e gata oricând doreşti.

— A fost o zi lungă şi bună. Aş lua încă o bere înainte de masă. Nu vrei să bei şi tu una cu mine?

Descumpănit, căutându-şi centrul de greutate, pierzându-şi-l de la o clipă la alta.

Ba da, voia. El deschise două sticle şi puse una pe masă, în dreptul ei.

Francesca era mulţumită de felul cum arăta şi cum se simţea. Femeie. Aşa se simţea. Se simţea uşoară şi caldă şi femeie. Se aşeză pe scaunul din bucătărie picior peste picior şi tivul rochiei i se ridică mult deasupra genunchiului drept. Kincaid stătea rezemat de frigider, cu braţele încrucişate pe piept şi un pahar de bere „Budweiser” în mâna dreaptă. Ea se bucura că îi vedea picioarele – şi într-adevăr i le vedea.

O vedea din cap până-n picioare, nu-i scăpa niciun amănunt. Ar fi putut să lase totul şi să plece, putea încă s-o mai facă. Raţiunea îi striga în ureche: „Lasă-te păgubaş, Kincaid, vezi-ţi de drum. Fotografiază poduri, du-te în India. În drum, opreşte-te la Bangkok şi caut-o pe fiica negustorului de mătăsuri care ştie toate tainei plăcerii senzuale. Înoată gol împreună cu ea la revărsatul zorilor, în lacurile din junglă, şi ascult-o cum ţipă de plăcere în timp ce o mistui oscior cu

oscior, la ceas de amurg. Lasă-te păgubaş" – şuiera acum glasul raţiunii – „e ceva peste puterile tale".

Dar începuse tangoul lent. Cânta undeva; el îl auzea, auzea un acordeon de pe timpuri. Se auzea de undeva departe, din urmă, sau de undeva dinaintea lui, nu-şi dădea prea bine seama de unde. Dar muzica venea spre el. Şi sunetul ei îi înceţoşa mintea şi îi tot cernu posibilităţile de a-şi găsi unitatea fiinţei. Sunetul îl învălui implacabil, până când nu mai avu unde să fugă, decât în braţele Francescăi Johnson.

— Am putea dansa, dacă vrei. E o muzică destul de bună, spuse el în felul lui serios şi timid.

Apoi încercă iute să bată în retragere:

— Nu prea ştiu să dansez, dar dacă doreşti, cred că m-aş descurca destul de bine pentru o bucătărie.

Jack zgârie cu labele în uşa verandei, vrând să intre. Putea să rămână şi afară.

Francesca se îmbujoră uşor.

— Bine. Dar nici eu nu prea… mai dansez. Am dansat în tinereţe, în Italia, dar acum numai de Anul Nou, şi atunci foarte puţin.

El zâmbi şi-şi puse berea pe suportul chiuvetei. Ea se ridică şi se apropiară unul de celălalt.

— „Ascultaţi programul de muzică de dans de marţi seara. Aici W.G.N., Chicago", spuse o voce plăcută de bariton. „Vom reveni după următoarele anunţuri".

Râseră amândoi. Numere de telefon şi reclame comerciale. Era tot timpul ceva care făcea ca realitatea să irumpă în spaţiul dintre ei. Ştiau amândoi, fără s-o spună.

Dar el îi luase mâna dreaptă în mâna lui stângă. Stătea sprijinit uşor de suportul chiuvetei, cu picioarele încrucişate, cu dreptul peste stângul. Ea stătea alături, rezemată de chiuvetă şi privea pe fereastra de lângă masă, simţindu-i degetele subţiri care îi cuprindeau mâna. Nu era nicio adiere de vânt, şi porumbul creştea pe câmp.

— Un moment.

Ea îşi trase fără nicio plăcere mâna dintr-a lui deschise dulapul de jos, din dreapta. Scoase de acolo două lumânări albe pe care le cumpărase din Des Moines în dimineaţa aceea, şi câte un sfeşnic mic de alamă pentru fiecare. Le puse pe masă.

El se duse, o puse pe fiecare în sfeşnicul ei şi o aprinse, în vreme ce ea stingea lumina din plafon. Acum era întuneric, cu excepţia celor două flăcărui cu vârfurile îndreptate drept în sus, fără să pâlpâie, în aerul neclintit al nopţii senine. Bucătăria aceea modestă nu arătase nicicând atât de bine.

Începu din nou muzica. Din fericire pentru amândoi, era o transpunere lentă a melodiei „Frunze de toamnă”.

Se simţi stingherită. La fel şi el. Dar îi luă mâna, o apucă cu celălalt braţ pe după mijloc, ea se lipi de el şi senzaţia de stingherealã dispăru. Totul se întâmpla firesc. El o cuprinse şi mai strâns de mijloc, trăgând-o mai aproape.

Francesca îl simţea cald, mirosind a curăţenie şi a săpun. Era un miros plăcut de om civilizat, dar care, undeva în adâncul lui, părea să fie un primitiv.

— Ai un parfum plăcut, spuse el, aşezându-i mâna pe pieptul lui, lângă umăr.

— Mulţumesc.

Dansară cu mişcări lente. Fără să se mişte prea mult. Ea îi simţea picioarele lipite de ale ei, abdomenul atingându-i-l pe al ei din când în când.

Cântecul se termină, dar el continuă s-o ţină înlănţuită, îi fredonă melodia care tocmai se terminase şi rămaseră aşa până la cântecul următor. El o sili să continue şi dansară înainte, în timp ce greierii se arătau nemulţumiţi că venea luna septembrie.

Îi simţea muşchiul umărului prin cămaşa subţire de bumbac. Era o prezenţă reală, mai reală decât tot ce cunoscuse ea înainte. Se aplecă uşor şi-şi lipi obrazul de al ei.

În timpul cât au fost împreună, el i-a spus odată că se socotea unul dintre ultimii „cowboys”. Stătuseră pe iarbă, lângă cişmeaua din spatele casei. Ea nu a înţeles şi l-a rugat să-i explice.

— Este un soi de om care aparţine trecutului, îi răspunsese el. Sau aproape. Lumea devine o structură organizată, mult prea organizată pentru gustul meu şi al altor câţiva. Fiecare lucru la locul lui, loc pentru fiecare lucru. Şi aparatura mea fotografică e bine organizată, recunosc, dar eu vorbesc despre ceva mai mult decât atât. Despre norme şi reglementări şi legi şi convenţii sociale. Ierarhii ale autorităţii, competenţe, planuri de anvergură şi bugete. Puterea corporaţiilor; în „Partenerul-de-afaceri” ne punem nădejdea. O lume a oamenilor în costume mototolite, a tăbliţelor cu nume ataşate fiecărui lucru.

Nu toţi oamenii sunt la fel. Unii or s-o ducă bine-mersi în lumea care va să vină. Unii, poate doar câţiva, n-or să reziste. Îţi dai seama după toate calculatoarele şi roboţii ăştia, după grozăviile pe care le prevestesc. În lumea de altădată, puteam să facem nişte lucruri, era menirea noastră să le facem – lucruri pe care niciun alt om şi nicio maşină nu le putea face în locul nostru. Alergăm repede, suntem puternici şi iuţi, duri şi agresivi. Am căpătat curaj. Putem să aruncăm cu suliţa până departe şi să ne luptăm corp la corp.

În cele din urmă, computerele şi roboţii vor conduce lumea. Oamenii vor dirija acele maşini, dar asta nu cere din partea lor curaj sau forţă sau alte asemenea calităţi. De fapt, oamenii devin inutili. Nu e nevoie decât de nişte depozite de spermă pentru perpetuarea speciei, şi încep să apară şi acestea. Majoritatea bărbaţilor sunt nişte amanţi jalnici, după părerea femeilor, aşa că nu-i cine ştie ce pierdere dacă actul sexual este înlocuit cu procedee ştiinţifice.

Renunţăm la spaţiile deschise, ne organizăm, ne deghizăm sentimentele. Randamentul şi eficienţa

şi toate celelalte scorneli ale minţii. Şi o dată cu dispariţia spaţiilor deschise, dispare şi tradiţionalul „cowboy”, ca şi puma şi lupul cu blana sură. Nu mai e de mers în călătorii.

Sunt unul din ultimii „cowboys”. Într-un fel, munca mea îmi oferă un spaţiu deschis, ca al crescătorilor de vite. Atâta cât se mai poate găsi în ziua de azi. Nu sunt trist. Poate doar puţin nostalgic. Dar aşa a fost să fie; e singurul mod de a rezista, de a nu ne lăsa distruşi. Părerea mea este că hormonii masculini sunt principala cauză a nenorocirilor de pe această planetă. Una era să domini asupra unui trib sau a unor luptători, alta este să lansezi rachete. Şi, desigur, cu totul altceva să ai puterea să distrugi natura cum facem noi. Are dreptate Rachel Carson. Ca şi John Muir şi Aldo Leopold.

Blestemul epocii moderne este preponderenţa hormonilor masculini în locurile unde pot aduce prejudicii de lungă durată. Chiar dacă nu e vorba de războaie între naţiuni sau de agresiuni asupra naturii, rămâne acea agresivitate care ne ţine departe unii de alţii şi de problemele care trebuie să ne preocupe. Trebuie să ne sublimăm cumva acei hormoni masculini, sau cel puţin să ni-i ţinem în frâu.

Poate că e timpul să lăsăm copilăriile şi să devenim maturi. La naiba, recunosc că aşa e. Recunosc. Nu caut altceva decât să fac nişte fotografii bune şi să părăsesc această viaţă înainte de a fi cu totul depăşit de situaţie sau de a face vreun mare rău.

De-a lungul anilor, Francesca se gândise la ceea ce-i spusese el. Cuvintele lui, judecate superficial, i se păreau adevărate. Totuşi ele erau dezminţite de felul lui de a fi. Avea un soi de agresivitate temerară, dar pe care părea că o poate ţine sub control, că îi poate da frâu liber şi o poate stăvili oricând voia. Şi tocmai această trăsătură a lui o intimidase şi o atrăsese în acelaşi timp – această

intensitate incredibilă, o intensitate însă stăpânită, măsurată, iute ca săgeata, combinată cu multă căldură şi niciun pic de meschinărie.

În acea seară de marţi, treptat şi fără niciun plan, se apropiaseră tot mai mult unul de celălalt, în timp ce dansau în bucătărie. Francesca stătea strâns lipită de pieptul lui, întrebându-se dacă îi simţea sânii prin rochie şi prin cămaşa lui, şi era sigură că da.

Se simţea atât de bine lângă el. Ar fi vrut să stea aşa o veşnicie. Să mai audă şi alte cântece, să mai danseze, să-i simtă trupul şi mai strâns lipit de al ei. Redevenise femeie. Regăsise dorinţa de a dansa. Încet, fără să se abată, se întorcea acasă, într-un loc unde nu fusese nicicând.

Era foarte cald. Umiditatea se retrăsese în înaltul cerului şi, departe, către sud-vest, fulgera. Fluturii de noapte se lipeau de site, privind înăuntru, la lumânări, atraşi de flacăra lor.

Acum el stătea prăbuşit peste ea. Şi ea peste el. Ea îşi desprinsese obrazul de al lui, privi în sus, spre el, cu ochii ei întunecaţi şi el o sărută. Ea îi întoarse sărutul, un sărut lung şi tandru, nesfârşit ca marea.

Renunţară să se mai prefacă că dansează şi ea îi înlănţui gâtul cu braţele. El îi ţinea mâna stângă pe mijloc, în spate, cu cealaltă mângâindu-i gâtul, obrazul şi părul. Thomas Wolfe vorbea despre „spectrul vechii dorinţe”. Spectrul acela se trezise în Francesca Johnson. În amândoi.

Aşezată lângă fereastră, în ziua în care împlinea şaizeci şi şapte de ani, Francesca privea cum plouă şi îşi aducea aminte. Îşi duse paharul cu coniac în bucătărie şi se opri o clipă, uitându-se fix la locul unde stătuseră ei doi. Sentimentele dinlăuntrul ei erau copleşitoare; întotdeauna o copleşeau. Erau atât de puternice încât, după atâţia ani, nu îndrăznea să repete aceste gesturi în toate amănuntele lor decât o dată pe an, altfel simţea că

mintea i-ar fi luat-o razna din cauza surescitării care îi biciuia nervii.

Detaşarea de amintiri fusese pentru ea o chestiune de supravieţuire. Cu toate că în ultimii ani îşi amintea din ce în ce mai des tot felul de amănunte. Renunţase la efortul de a nu se mai gândi la el. Imaginile îi erau clare, reale şi prezente. Şi atât de îndepărtate în timp! Trecuseră douăzeci şi doi de ani. Dar, treptat-treptat, ele redeveneau pentru ea realitate, singura în care dorea să trăiască.

Ştia că avea şaizeci şi şapte de ani şi îşi accepta vârsta, dar nu-şi putea imagina că Robert Kincaid avea aproape şaptezeci şi cinci. Nu se putea gândi la aşa ceva, nu putea să accepte şi nici nu se putea gândi să accepte această realitate. El se afla aici; lângă ea, chiar aici în bucătărie, cu cămaşa lui albă, părul lung, cărunt, pantalonii kaki, sandalele maro, brăţara şi lanţul de argint din jurul gâtului. Era aici şi o îmbrăţişa.

În cele din urmă, Francesca se desprinse din îmbrăţişare, din locul unde stăteau, din bucătărie, îl luă de mână şi-l conduse la scară, urcă, trecu prin camera lui Carolyn, a lui Michael, până în camera ei şi aprinse o mică veioză de la căpătâiul patului.

Şi acum, după atâţia ani, Francesca, cu paharul de coniac, urca încet scările, ţinându-şi mâna stângă în urmă pentru a şi-l aminti urcând scările şi mergând de-a lungul culoarului, până în dormitor.

Imaginile erau întipărite în mintea ei atât de clar, de parcă ar fi fost unele din acele instantanee dramatice pe care le fotografia el. Îşi aminti secvenţa de vis în care se dezbrăcau de haine şi se regăseau goi, în pat. Îşi aminti felul cum se ţinea deasupra ei, mişcându-şi uşor pieptul peste abdomenul, peste sânii ei. Cum repetase gestul iar şi iar, ca într-un ritual de împerechere desprins din paginile unei vechi cărţi de zoologie. În timp ce aluneca peste ea, o săruta când pe buze, când pe lobii urechilor, sau îşi plimba limba peste gâtul ei,

lingând-o asemenea unui leopard tolănit în ierburile înalte ale savanei.

Era un animal. Un mascul puternic şi plin de graţie, care nu făcea nimic făţiş pentru a o domina şi totuşi o domina cu totul, exact aşa cum dorea ea să se întâmple în acel moment.

Dar era ceva care depăşea cu mult senzaţia fizică, deşi includea şi faptul că el putea să o iubească mult timp fără să obosească. A face dragoste cu el era – acum i se părea că spune banalitate, ţinând cont de cât se vorbise despre aceste lucruri în ultimii douăzeci de ani – o experienţă spirituală. Era spirituală, dar nu avea nimic banal.

În timp ce făceau dragoste, îi şoptise, spunând totul printr-o singură propoziţie:

— Robert, eşti atât de puternic, încât mi se face frică.

Avea într-adevăr forţă fizică, dar şi-o folosea cu grijă. Şi totuşi, era ceva mai mult decât atât.

Actul fizic era numai o parte. De când îl cunoscuse, începuse să spere – sau, oricum, să creadă că era posibil – să i se întâmple ceva plăcut, care să o scoată din rutină, din acea monotonie care o exaspera. Nu se aşteptase să dea de o forţă atât de neobişnuită.

Era ca şi cum ar fi pus cu totul stăpânire pe ea, pe toate faţetele fiinţei ei. Ăsta era lucrul care o înspăimânta. La început nu se îndoise că o parte a fiinţei ei putea să se ţină la distanţă de ceea ce se întâmpla între ea şi Robert Kincaid, acea parte care aparţinea familiei ei şi vieţii pe care o ducea în districtul Madison.

Dar el pur şi simplu i-o luă cu totul. Ar fi trebuit să-şi dea seama din primul moment, când coborâse din camioneta lui ca să întrebe de drumul spre pod. Atunci i se păruse că arăta ca un şaman, şi prima ei impresie fusese corectă.

Făceau dragoste câte o oră, sau poate mai mult, apoi el se desprindea uşor şi o privea, aprindea o

ţigară pentru el şi una pentru ea. Sau uneori stătea pur şi simplu întins lângă ea, întotdeauna mângâindu-i corpul cu o mână. Apoi o poseda din nou, şoptindu-i la ureche cuvinte tandre, sărutând-o între două propoziţii, între două cuvinte, ţinând-o pe după mijloc, trăgând-o spre el şi împingându-se în ea.

Ei i se învolbura mintea, respiraţia i se îngreuia şi atunci îl lăsa să o ducă acolo unde locuia el – în tărâmuri stranii, bântuite de fantasme, coborând mult către rădăcinile speciei admise de logica lui Darwin.

Cu faţa îngropată în gâtul lui şi pielea lipită de a lui, simţea mirosul apelor curgătoare şi al fumului de foc de pădure, auzea pufăitul locomotivelor cu abur ieşind din gară în toiul iernii, în nopţile de demult, vedea călători în veşminte negre mergând neabătuţi de-a lungul râurilor îngheţate şi pe pajiştile verii, croindu-şi drum către marginile lumii. Leopardul o cutreiera din nou, iar şi iar, înc-o vreme şi înc-o vreme. Era ca o rafală de vânt în prerie; şi, răsucindu-se sub el, ea se lăsa purtată de vânt asemenea unei vestale, urmărind focul blând şi înmiresmat ce anunţa saltul dulce în uitare.

Murmură uşor, tandru, cu respiraţia întretăiată:

— Ah, Robert… Robert… mă pierd.

Ea, care de ani de zile nu mai avea orgasme, le avea acum în lungi secvenţe cu cineva care era jumătate bărbat, jumătate alt soi de fiinţă. Se miră de rezistenţa lui, şi el îi spuse că putea să atingă acele puncte nu numai fizic, ci şi cu mintea şi că fiorii de plăcere ai minţii aveau importanţa lor.

Ea nu înţelese ce voia să spună. Tot ce ştia era că el legase trupul ei şi al lui cu un lanţ care îi ţinea atât de strâns uniţi, încât s-ar fi sufocat de n-ar fi fost sentimentul excesiv de eliberare de sine pe care îl încerca.

Noaptea îşi urma cursul şi marele dans în spirală continuă – Robert Kincaid pierdu orice simţ al mişcării rectilinii şi se retrase într-o zonă a

fiinţei sale care nu era interesată decât de formă şi sunet şi umbră. Merse pe cărările din vechea poveste, orientându-se după gheţurile luminate de soare şi transformate în lumânări, topindu-se pe ierburile verii şi pe frunzele ruginii ale toamnei.

Şi îşi auzi cuvintele pe care i le şoptea ei, de parcă le rostea o voce străină. Fragmentele dintr-o poezie de Rilke, „în jurul vechiului turn… de o mie de ani dau ocol”. Versuri ale unui imn închinat soarelui de indienii din tribul Navajo. Îi şopti despre imaginile pe care i le trezea ea – nisip suflat de vânt şi adieri învăpăiate şi pelicani cu penajul întunecat călărind pe spinările delfinilor în drumul lor spre nord, de-a lungul coastei Africii.

Sunete, mici sunete nedesluşite veneau de pe buzele ei în timp ce se arcuia spre el. Dar era o limbă pe care el o înţelegea perfect; o dată cu această femeie pe care o avea sub trupul lui, al cărei pântece era lipit de al lui şi în care el se cufundase cu totul, îndelunga căutare a lui Robert Kincaid luase sfârşit.

Şi el înţelese în sfârşit sensul tuturor micilor urme de paşi de pe toate plajele pustii pe care cutreierase vreodată, al tuturor încărcăturilor tainice de pe vapoarele care nu porniseră niciodată în larg, al tuturor chipurilor voalate pe care le văzuse pe străduţele întortocheate ale oraşelor, în amurg. Şi, ca şi cum ar fi fost un mare vânător de odinioară care a călătorit la mari depărtări şi acum zăreşte lumina focurilor de tabără de acasă, singurătatea lui luă sfârşit. În sfârşit. În sfârşit. Străbătuse un drum atât de lung… atât de lung. Şi zăcea peste trupul ei, perfect modelat şi devenit un întreg desăvârşit prin dragostea pe care el i-o purta. În sfârşit.

Spre dimineaţă se ridică uşor şi-i spuse, privind-o drept în ochi:

— Francesca, ăsta-i scopul pentru care mă aflu aici, pe această planetă, în acest moment. Nu ca să călătoresc sau să fotografiez, ci ca să te iubesc.

Acum o ştiu. Am căzut de pe marginea unui mal uriaş şi înalt, undeva înapoi în timp, într-un interval de mai mulţi ani decât cei pe care i-am trăit în această viaţă. Şi în toţi acei ani, m-am îndreptat, în căderea mea, spre tine.

Când coborâră, radioul încă mergea. Se luminase de ziuă, dar soarele era acoperit de o perdea subţire de nori.

— Francesca, vreau să-ţi cer o favoare.

Kincaid îi zâmbi în timp ce ea se agita pregătind cafeaua.

— Da?

Îl privi. „Ah, Dumnezeule, cât de mult îl iubesc”, se gândi ea, cutremurându-se, dorindu-l încă şi mai mult, nemaisăturându-se de el.

— Trage-ţi pe tine jeanşii şi tricoul cu care erai îmbrăcată ieri şi pune-ţi o pereche de sandale. Doar atât. Vreau să te fotografiez aşa cum arăţi în dimineaţa asta. O fotografie numai pentru noi doi.

Ea se duse sus, simţindu-şi picioarele moi de cât şi le încolăcise toată noaptea în jurul trupului lui, se îmbrăcă şi ieşi cu el pe izlaz. Acolo îi făcuse fotografia la care se uita ea în fiecare an.

DRUMUL ŞI ŞOIMUL CĂLĂTOR

Robert Kincaid renunţă la fotografiat în următoarele zile. Şi, cu excepţia treburilor casnice obligatorii, pe care ea le reduse cât putu, Francesca Johnson renunţă la viaţa de fermă. Cei doi îşi petrecură tot timpul împreună, discutând sau făcând dragoste. În două rânduri, atunci când îl rugă ea, Kincaid cântă la chitară şi din gură, cu o voce acceptabilă, aproape bună, dar puţin stingherit, mărturisindu-i că era primul lui auditor. Când îi spuse asta, ea zâmbi şi-l sărută, apoi îl ascultă cum cânta despre baleniere şi despre furturile deşertului, gândindu-se la ceea ce simţea pentru el.

Merse cu el, cu camioneta Harry, la aeroportul din Des Moines, pentru ca el să expedieze filmul la New York. Întotdeauna îşi trimitea primele câteva role înainte, ori de câte ori era posibil, pentru ca editorii să vadă ce a lucrat şi specialiştii să controleze şi să se asigure că diafragmele aparatelor lui funcţionau bine.

După aceea o duse la un restaurant scump să ia dejunul şi la masă îi ţinu mâinile într-ale sale şi o privi în felul lui stăruitor.

O surprinse cât de conştient era Robert Kincaid de faptul că tipul lui uman era pe cale de dispariţie, şi cu câtă linişte accepta acest lucru. El îşi dădea seama că vechii „cowboys” şi alţii ca ei, printre care el însuşi, nu mai aveau mult de trăit. Şi ea începu să priceapă ce gândea el când spunea că era la capătul unei linii de evoluţie, care nu mai avea urmaşi. Odată, vorbindu-i despre ceea ce el numea „lucrurile de pe urmă”, îi cită, în şoaptă:

— „Niciodată”, a strigat Marele Maestru al Deşertului. „Niciodată, niciodată, niciodată”.

În urma lui nu mai vedea niciun descendent al acelei ramuri. Stirpea lui aparţinea trecutului.

Joi, după ce făcură dragoste după-amiază, stătură de vorbă. Ştiau amândoi că această discuţie trebuia să aibă loc. Amândoi o evitaseră.

— Ce-o să ne facem? întrebă el.

Ea rămase tăcută, cu inima sfâşiată. Apoi răspunse încet:

— Nu ştiu.

— Uite, rămân aici dacă vrei, sau în oraş, sau unde doreşti. Când or să se întoarcă ai tăi, am să vorbesc cu soţul tău şi am să-i explic cum stau lucrurile. Nu-mi va fi uşor, dar am să mă descurc

Ea clătină din cap.

— Richard nu s-ar împăca niciodată cu ideea; el nu gândeşte aşa. Nu înţelege ce sunt vraja şi pasiunea şi toate celelalte lucruri despre care vorbim noi doi şi pe care le trăim, şi nu va înţelege niciodată. Asta nu înseamnă că e o fiinţă inferioară. Pur şi simplu sunt lucruri prea străine de tot ceea ce a gândit şi simţit el vreodată. Nu e în stare să le accepte.

— Atunci o să renunţăm la tot?

Era serios, nu zâmbea.

— Nici asta nu ştiu. Robert, într-un fel ciudat îţi aparţin. N-am vrut să aparţin cuiva, n-aveam nevoie de aşa ceva şi ştiu că nici tu n-ai vrut, dar aşa s-a întâmplat. Nu mai stau lângă tine, aici, pe iarbă. Mă porţi înăuntrul tău, ca pe o sclavă de bună voie.

El răspunse:

— Nu sunt sigur că eşti înăuntrul meu sau că eu sunt înăuntrul tău, sau că îmi aparţii. Cel puţin eu nu-mi dau seama că sunt stăpânul tău. Cred că suntem amândoi înăuntrul unei alte fiinţe pe care am creat-o şi care se numeşte „noi”.

De fapt, nu suntem înăuntrul acelei fiinţe. Suntem chiar acea fiinţă. Ne-am pierdut pe noi înşine şi am născut ceva nou, ceva ce există doar ca o contopire a noastră, a amândurora. Dumnezeule, suntem îndrăgostiţi unul de altul. Mai adânc, mai profund de atât nici nu se poate.

Vino cu mine, Francesca. Nu e nicio problemă. Vom face dragoste pe nisipurile deşertului şi vom bea coniac pe balcoanele din Mombasa, în Arabia vom privi cum corăbiile îşi întind pânzele în primele adieri ale dimineţii. Am să-ţi arăt ţinutul leilor şi un oraş francez din Golful Bengal, unde există un restaurant minunat pe acoperiş, şi trenurile care urcă în defileele munţilor, şi micile hanuri ale bascilor de pe culmile Pirineilor. Într-o rezervaţie de tigri din sudul Indiei, este un loc anume pe o insulă din mijlocul unui uriaş lac. Dacă nu-ţi place să călătoreşti, îmi deschid undeva un atelier şi fotografiez în împrejurimi sau fac portrete sau orice altceva ca să putem trăi.

— Robert, azi noapte când făceam dragoste, mi-ai spus ceva ce-mi amintesc şi acum. Eu îţi tot şopteam cât de puternic eşti – şi, Dumnezeule, într-adevăr eşti. Tu mi-ai spus: „Sunt drumul şi şoimul călător şi toate corăbiile care au ieşit vreodată în larg”. Aveai dreptate. Asta simţi; ai drumul în sânge. Ba nu, şi mai mult decât atât, într-un fel pe care nu sunt sigură că pot să-l explic, tu eşti chiar drumul. În breşa dintre iluzie şi realitate, acolo te afli tu, acolo, pe drum, şi tu eşti drumul.

Tu însemni raniţe vechi şi o camionetă numită Harry şi avioane cu reacţie zburând spre Asia. Şi asta vreau să fii. Dacă linia de evoluţie a stirpei tale nu are urmaşi, după cum spui tu, atunci vreau să ajungi în plină viteză la capătul ei. Nu sunt sigură că poţi face asta cu mine alături. Nu înţelegi, te iubesc atât de mult, încât nici nu mă gândesc să-ţi înfrânez mişcările, nici măcar pentru o clipă. Dacă aş face asta aş ucide animalul grozav de sălbatic care eşti tu, împreună cu toată forţa lui.

Dădu să-i răspundă, dar Francesca îl opri.

— Robert, nu am terminat ce aveam de spus. Dacă m-ai fi luat în braţe, m-ai fi dus la camionetă şi m-ai fi silit să merg cu tine, nici n-aş fi suflat, puteai să faci acelaşi lucru numai vorbindu-mi.

Dar nu cred că ai s-o faci. Eşti prea sensibil, înţelegi prea bine ce simt ca să poţi face asta. Şi eu am nişte răspunderi aici.

Da, într-un fel e monoton. Vreau să spun, viaţa mea e monotonă. E lipsită de romantism, erotism, dans în bucătărie la lumina lumânărilor şi minunata senzaţie tactilă pe care ţi-o oferă un bărbat care ştie să iubească o femeie. Mai mult decât orice, din viaţa mea lipseşti tu. Şi mai e şi acest cumplit simţ al răspunderii. Faţă de Richard, faţă de copii. Simpla mea plecare, simpla mea absenţă ar fi pentru Richard destul de greu de suportat. Ea singură l-ar putea distruge.

Pe lângă toate astea, şi încă mai grav, ar fi nevoit să trăiască tot restul vieţii chinuit de clevetelile vecinilor. „Uite-l şi pe Richard Johnson. Italianca lui focoasă a fugit cu un pletos de fotograf acum câţiva ani". Richard ar fi nevoit să suporte toate bârfele astea, iar copiii, atâta timp cât ar trăi prin aceste locuri, ar auzi cum râde de ei lumea din Winterset. Şi ei ar suferi. Şi m-ar urî din cauza asta.

Oricât de mult te doresc şi vreau să fiu cu tine şi să fac parte din viaţa ta, nu mă pot rupe de realitatea răspunderilor mele. Dacă mă sileşti, cu fapta sau cu vorba, să plec cu tine, aşa cum ţi-am mai spus, nu mă pot împotrivi. Nu am puterea s-o fac, din cauza sentimentelor pe care le am pentru tine. Deşi ţi-am spus că nu vreau să te abat din călătoriile tale, aş merge din nevoia mea egoistă de tine.

Dar, te rog, nu mă sili. Nu mă face să-mi abandonez viaţa de aici, răspunderile. Nu aş putea să mă obişnuiesc cu gândul că am făcut aşa ceva. Dacă aş pleca acum, gândul acela m-ar face să mă transform într-o altă femeie decât cea pe care o iubeşti.

Robert Kincaid tăcu. Înţelegea ce spunea ea despre călătorii şi răspunderi şi despre sentimentul de vinovăţie care ar putea s-o schimbe. Ştia că,

într-un fel, avea dreptate. Privind pe geam, se lupta cu sine însuşi, se lupta să-i înţeleagă sentimentele. Ea începu să plângă.

Apoi se ţinură mult timp îmbrăţişaţi. Şi el şopti:

— Am să-ţi spun un lucru, un singur lucru; n-am să-l mai spun niciodată nimănui, şi te rog să nu uiţi: într-o lume a îndoielii, o asemenea certitudine nu se iveşte decât o dată, o singură dată, oricâte vieţi ai avea de trăit.

Făcură din nou dragoste în noaptea aceea, în noaptea de joi, şi rămaseră în pat până târziu, după răsăritul soarelui, mângâindu-se şi vorbindu-şi în şoaptă. Apoi Francesca dormi puţin şi, când se trezi, soarele era sus pe cer şi dogorea deja. Auzi scârţâitul portierei lui Harry şi-şi aruncă pe ea nişte haine.

El făcuse cafeaua, şedea la masa de bucătărie şi fuma când intră ea. Îi zâmbi. Francesca traversă încăperea şi-şi îngropă obrazul în gâtul lui, îşi trecu degetele prin părul lui şi el o cuprinse cu braţele de mijloc. O întoarse spre el şi o aşeză pe genunchii lui, mângâind-o.

în cele din urmă se ridică. Purta vechii lui jeans, cu bretelele portocalii peste o cămaşă curată kaki, bocancii „Red Wing" aveau şireturile strâns legate, jungherul de luptător din armata elveţiană îi era prins de curea. De spătarul scaunului era agăţată vesta lui de fotograf, cu firul de la declanşatorul automat atârnând dintr-un buzunar. „Cowboy"-ul era în şa.

— Ar trebui să plec.

Ea dădu din cap şi începu să plângă. Văzu că şi el avea lacrimi în ochi, dar continua să-i zâmbească în felul lui reţinut.

— Pot să-ţi scriu din când în când? Vreau măcar să-ţi trimit o fotografie-două.

— Poţi, spuse Francesca ştergându-şi ochii cu şervetul agăţat de uşa dulapului de bucătărie. Am să găsesc eu o justificare pentru că primesc

corespondenţă de la un „hippie” fotograf, atâta vreme cât nu e prea multă.

— Ai adresa şi numărul meu de telefon din Washington, nu-i aşa?

Ea dădu din cap că da.

— Dacă nu mă găseşti acolo, sună la *National Geographic.* Uite, îţi scriu numărul.

Îl notă pe topul de hârtie de lângă telefon, rupse o foaie şi i-o întinse.

— Sau poţi oricând să găseşti numărul în revistă. Cere să vorbeşti cu redacţia. Cei de acolo ştiu unde mă aflu aproape în orice moment.

Nu ezita dacă vrei să ne vedem sau doar să vorbeşti cu mine. Sună-mă cu taxă inversă oriunde aş fi în lume, şi convorbirea n-o să-ţi apară pe nota de plată. Mai rămân pe aici vreo câteva zile. Gândeşte-te la ce ţi-am spus. Pot să vin aici şi să rezolv problema cât ai clipi şi am putea porni împreună în nord-vest.

Francesca nu spuse nimic. Ştia că putea, într-adevăr, să rezolve problema cât ai clipi. Richard era cu cinci ani mai tânăr decât el, dar ca intelect şi ca fizic nu se putea măsura cu Robert Kincaid.

Îşi trase vesta pe el. Ea îşi simţea minte răvăşită, golită, ameţită. „Nu pleca, Robert Kincaid”, se auzea strigându-i de undeva din adâncul fiinţei ei.

O luă de mână, ieşi pe uşa din spate şi porni spre camionetă. Deschise portiera, puse piciorul pe scara camionetei apoi coborî, o îmbrăţişă din nou şi rămaseră aşa câteva minute. Fără să vorbească, stătură amândoi aşa, dând şi primind în acelaşi timp, întipărindu-şi senzaţia de neuitat pe care şi-o dădeau unul altuia. Reafirmând existenţa acelei fiinţe aparte de care vorbise el.

Pentru ultima oară se desprinse din îmbrăţişarea ei, se urcă în camionetă şi rămase acolo cu portiera deschisă. Şuvoaie de lacrimi pe obrajii lui. Şuvoaie de lacrimi pe obrajii ei. Închise încet portiera, care scârţâi din balamale. Harry se urnea cu greu, ca de

obicei, dar ea auzi cum Kincaid lovi cu bocancul pedala acceleratorului şi în cele din urmă vechea camionetă se înduplecă şi porni din loc.

El băgă în marşarier şi se îndepărtă. Mai întâi cu o expresie serioasă, apoi cu un zâmbet, arătă spre alee:

— Ştii, drumurile… Luna viitoare voi fi în sud-estul Indiei. Vrei să-ţi trimit o vedere de acolo?

Ea nu putu să-i răspundă, dar făcu semn cu capul că nu voia. Ar fi o lovitură pentru Richard să i-o găsească în cutia poştală. Ştia că Robert o înţelegea. El dădu din cap.

Camioneta intră cu spatele în curtea fermei, cu scârţâit de pietriş şi puii de găină sburătăcind de sub roţile ei. Jack îl fugări pe unul din ei până în şură, lătrând.

Robert Kincaid îi făcu semn cu mâna prin fereastra deschisă din locul de lângă şofer. Ea văzu soarele scânteindu-i în brăţara de argint. Primii doi nasturi de sus ai cămăşii îi avea descheiaţi.

Camioneta înainta pe alee. Francesca îşi ştergea ochii în continuare, încercând să vadă, în timp ce soarele îi transforma lacrimile în prisme ciudate. Ca şi în prima noapte când se cunoscuseră, alergă până în capătul aleii şi urmări cu privirea mersul hurducăit al vechii camionete. La capătul celălalt, camioneta se opri, portiera se deschise şi el puse piciorul pe scară. O văzu la o sută de metri în urma lui, micşorată din cauza distanţei.

Stătu aşa, în timp ce Harry pufăia nerăbdător în arşiţa amiezii, şi o privi fix. Niciunul din ei nu mişcă; îşi luaseră deja la revedere. Stăteau doar şi se priveau – nevasta de fermier din Iowa şi fiinţa aflată la capătul liniei de evoluţie a stirpei sale, unul din ultimii „cowboys”. În cele treizeci de secunde cât stătu aşa, ochiul lui de fotograf înregistră tot, îi cuprinse pe ei doi într-o imagine pe care nu avea s-o uite niciodată.

Închise portiera, demară cu un scrâşnit şi începu din nou să plângă în timp ce făcu la stânga pe

drumul spre Winterset. Aruncă o privire în urmă chiar înainte ca un pâlc de copaci de la capătul de nord vest al fermei să-i acopere vederea şi o zări stând cu picioarele încrucişate în praf, acolo unde începea aleea, şi cu capul în mâini.

Richard şi copii au sosit pe înserat cu veşti de la târg şi cu o panglică pe care o câştigase juncanul lor înainte de a fi vândut pentru sacrificare. Carolyn s-a dus imediat la telefon. Era vineri, şi Michael plecă cu camioneta în oraş la treburi, acele treburi cu care se îndeletnicesc băieţii de şaptesprezece ani vineri seara – în general, să se învârtă de colo până colo prin piaţă şi să stea de vorbă sau să strige după fetele care treceau cu maşina pe lângă ei. Richard dădu drumul la televizor şi-i spuse Francescăi cât de bună era turta de porumb, în timp ce mânca o felie unsă cu unt şi cu sirop de arţar.

Ea stătea în balansoarul de pe veranda din faţa casei. Richard veni după ce se termină programul la ora zece seara. Se întinse şi spuse:

— Ce bine-i acasă!

Apoi, privind-o, întrebă:

— Nu ţi-e bine, Frannie? Pari puţin obosită sau visătoare sau cam aşa ceva.

— Ba da, mă simt foarte bine, Richard. Mă bucur că te-ai întors cu bine.

— Atunci, eu mă duc să mă culc; am avut o săptămână grea la târg şi sunt frânt. Nu vii şi tu, Frannie?

— Nu chiar acum. E frumos aici, afară, aşa că mai stau puţin.

Era obosită, dar se temea că Richard poate dorea să facă dragoste. În noaptea asta pur şi simplu n-ar fi fost în stare.

Îl auzi umblând prin dormitor, deasupra locului unde şedea ea şi se legăna în balansoar, cu picioarele goale pe duşumeaua verandei. Din

spatele casei se auzea muzică de la aparatul de radio al lui Carolyn.

Evită să meargă în oraş în următoarele zile, ştiind în tot acel timp că Robert Kincaid era la o depărtare de numai câţiva kilometri. Sincer vorbind, nu credea că s-ar fi putut abţine dacă l-ar întâlnit. Ar fi putut să alerge la el şi să-i spună: „Hai acum! Trebuie să plecăm chiar acum!”. Nu ţinuse seama de risc atunci când se întâlnise cu el la Podul Cedar, iar acum i se părea că risca prea mult dacă-l revedea.

Până marţi, proviziile erau pe sfârşite, iar Richard avea nevoie de o piesă pentru maşina de cules porumb pe care o repara. Ziua era mohorâtă, ploua întruna, era ceaţă şi răcoare pentru luna august.

Richard şi-a cumpărat piesa şi a băut o cafea cu bărbaţii la cafenea, în timp ce ea s-a abătut pe la băcănie. El îi ştia programul şi o aştepta afară, în faţa magazinului „Super Value” când termină ea cumpărăturile. Coborî, echipat cu şapca lui pe care scria „Allis Chalmers”, şi o ajută să încarce sacoşele în camioneta Ford, pe banchetă şi pe jos, pe lângă picioarele ei. Iar ea se gândi la trepiede şi la raniţe.

— Trebuie să mai dau o fugă până la magazin. Am uitat încă o piesă de care s-ar putea să am nevoie.

Merseră în direcţia nord pe Drumul Naţional 169, care forma strada principală din Winterset. Cu câteva case mai la sud de staţia de benzină, ea îl zări pe Harry luând-o din loc, cu ştergătoarele de parbriz în funcţiune, şi pornind pe drum înaintea lor.

Ajunseră chiar în spatele vechii camionete şi, stând dreaptă pe bancheta Fordului ei, ea văzu o prelată întinsă în spate, prin care se conturau un geamantan şi o cutie de chitară prinse strâns de un cauciuc de rezervă aşezat pe o parte. El se aplecă de parcă ar fi vrut să scoată ceva din torpedou; cu

opt zile înainte, făcuse acelaşi gest şi braţul lui îi atinsese piciorul. Cu o săptămână în urmă ea fusese la Des Moines şi-şi cumpărase o rochie roz.

— Camioneta aia vine de departe, observă Richard. Din Statul Washington. Parcă conduce o femeie; oricum, are păr lung. Dacă mă gândesc bine… fac pariu că e fotograful despre care vorbeau la cafenea.

Merseră în urma lui Robert Kincaid preţ de încă câteva grupuri de case, în direcţia nord, până la locul în care drumul 169 se intersecta cu drumul 92 care mergea spre est şi spre vest. Era stop din patru sensuri, cu trafic greu în toate direcţiile, devenit mai dificil din cauza ploii şi a ceţii care se îndesise.

Stătură acolo vreo douăzeci de minute. El era în faţă, la o depărtare de numai zece metri de ea. Putea încă s-o facă. Să coboare şi să alerge până la portiera din dreapta a lui Harry, să se caţere printre raniţe şi răcitor şi trepiede.

De când plecase de la ea Robert Kincaid vinerea trecută, ajunsese să înţeleagă că, oricât de mult credea că ţinuse la el atunci, tot îşi subestimase sentimentele. Nu părea să fie posibil, dar era adevărat, începuse să înţeleagă ceea ce el înţelesese de la început.

Dar rămase împietrită, gândindu-se la răspunsurile pe care le avea, fixând cu privirea fereastra din spate mai stăruitor decât privise ceva vreodată în viaţa ei. El semnaliză stânga. Într-o clipă avea să dispară. Richard îşi făcea de lucru cu radioul Fordului.

Ea începu să vadă lucrurile cu încetinitorul, printr-un artificiu al minţii ei. Veni rândul lui şi… încet… încet… intră cu Harry în intersecţie – parcă îi vedea picioarele lungi apăsând pe ambreiaj şi pe pedala acceleratorului, cu muşchii antebraţului drept contractându-i-se când schimba vitezele – coti la stânga pe drumul 92 spre Council Bluffs, Munţii Black Hills şi apoi spre nord-vest…

încet… încet… vechea camionetă schimbă direcţia… atât de încet schimbă direcţia la intersecţie, îndreptându-se cu botul spre vest.

Privind prin perdeaua lacrimilor, a ploii şi a ceţii, abia dacă putu să desluşească vopseaua roşie spălăcită cu care era scris pe portieră „Atelierul fotografic Kincaid – Bellingham, Washington”.

El coborâse geamul ca să facă faţă vizibilităţii proaste în timp ce cotea. Dădu colţul şi ea-i văzu părul fluturându-i în momentul când începu să accelereze pe drumul 92, îndreptându-se spre vest şi închizându-şi geamul la loc în timp ce conducea.

„Ah, Dumnezeule, Dumnezeule Atotputernic… nu!” Cuvintele răsunau înăuntrul ei. „Am făcut o greşeală, Robert, am făcut o greşeală că am rămas… dar nu pot să vin… Lasă-mă să-ţi explic din nou… de ce nu pot veni… Mai spune-mi o dată de ce ar trebui să vin”.

Şi îi auzi din nou vocea răsunând dinspre şosea: „Într-o lume a îndoielii, o asemenea certitudine nu se iveşte decât o dată, o singură dată, oricâte vieţi ai avea de trăit”.

Richard trecu de intersecţie cu camioneta şi o apucă spre nord. Ea privi o clipă la luminile roşii din spate ale lui Harry, care se pierdeau în ceaţă şi ploaie. Bătrânul Chevrolet părea minuscul alături de un uriaş autocamion rătăcind prin Winterset, care îl împroşcă cu un puhoi de apă de pe caldarâm pe unul din ultimii „cowboys”.

— La revedere, Rober Kincaid, şopti ea şi începu să plângă de-a binelea.

Richard o privi.

— Frannie, ce s-a întâmplat? Nu vrei să-mi spui odată ce ţi s-a întâmplat?

— Richard, pur şi simplu am nevoie să fiu lăsată în pace un timp. Îmi revin în câteva minute.

Richard prinse la radio raportul de la amiază referitor la situaţia şeptelului, o privi şi clătină din cap.

CENUŞA

Se lăsase noaptea în districtul Madison. Era în anul 1987, în ziua celei de-a şaizeci şi şaptea aniversări a ei. Francesca stătuse întinsă în pat două ore. Putea să vadă, să simtă, să miroasă şi să audă din nou totul, aşa cum fusese cu douăzeci şi doi de ani în urmă.

Îşi reamintise totul o dată şi încă o dată. Imaginea acelor lumini roşii din spatele camionetei lui, îndreptându-se spre vest, pe drumul Iowa 92, prin ploaie şi ceaţă, o urmărise timp de mai bine de douăzeci de ani. Îşi pipăi sânii şi simţi muşchii pieptului lui alunecând peste ei. Dumnezeule, îl iubea atât de mult! Îl iubise atunci, mai mult decât credea că este posibil să iubeşti, îl iubea acum încă şi mai mult. Ar fi făcut orice pentru el, cu condiţia să nu-şi distrugă familia şi poate şi pe el.

Coborî scările şi se aşeză la vechea masă de bucătărie acoperită cu pelicula de plastic termorezistent, de culoarea galbenă. Richard cumpărase o masă nouă; ţinuse foarte mult s-o schimbe. Dar ea îl rugase să o păstreze pe cea veche în şură, şi o învelise cu grijă într-o folie de plastic înainte de a fi pusă bine.

— Şi nu înţeleg de ce eşti atât de ataşată de masa asta veche, îi spusese el în timp ce o ajuta s-o mute.

După moartea lui Richard, Michael i-o adusese înapoi în casă şi nu o întrebă niciodată de ce o dorea în locul celeilalte, mai noi. O privise doar întrebător. Ea nu-i spuse nimic.

Acum şedea la masă. Apoi merse la dulap şi scoase două lumânări albe şi două sfeşnice mici de alamă. Aprinse lumânările şi deschise radioul, reglându-i încet scala până dădu de o muzică potolită.

Rămase mult timp în picioare, lângă chiuvetă, capul i se înălţă uşor ca să-i privească chipul şi

şopti:

— Îmi amintesc de tine, Robert Kincaid. Poate că Marele Maestru al Deşertului a avut dreptate. Poate că eşti cu adevărat ultimul din stirpe. Poate că într-adevăr, „cowboy”-ii sunt pe cale de dispariţie.

Înainte de moartea lui Richard, nu încercase niciodată să-l sune pe Kincaid sau să-i scrie, cu toate că ani de zile, zi de zi, fusese pe punctul de a o face. Dacă ar mai fi vorbit o singură dată cu el, s-ar fi dus după el. Dacă i-ar fi scris, ştia că ar fi venit el la ea. Într-atât de periculos era. De-a lungul anilor nu a sunat-o şi nu i-a mai scris, după ce i-a trimis singurul colet cu fotografiile şi manuscrisul. Ştia că el îi înţelegea sentimentele şi îşi dădea seama de încurcăturile pe care i le putea pricinui.

În septembrie 1965 se abonă la *National Geographic.* Articolul despre podurile acoperite apăru în anul următor, şi văzu Podul Roseman fotografiat în lumina caldă a zorilor, în dimineaţa în care el îi găsise biletul. Pe copertă era fotografia unei căruţe trase de doi cai, ce se îndrepta spre Podul Hogback. Tot el scrisese şi articolul.

Pe pagina a doua a revistei erau trecute numele autorilor articolelor şi ale fotografilor, însoţite uneori de fotografiile lor. Apărea şi el uneori. Acelaşi păr lung argintiu, brăţara, jeanşii sau pantalonii kaki, aparatele de fotografiat agăţate pe umăr, venele proeminente de pe braţe. În deşertul Kalahari, lângă zidurile oraşului Jaipur din India, într-o canoe în Guatemala, în nordul Canadei. Un „cowboy” la drum.

Decupă aceste fotografii şi le păstră în plicul de culoare gălbuie, împreună cu numărul de revistă consacrat podurilor acoperite, cu manuscrisul, cu cele două fotografii şi scrisoarea lui. Puse plicul sub rufăria ei de corp din scrin, un loc unde Richard nu umbla niciodată. Şi urmărindu-l de-a

lungul anilor ca un observator de la distanţă, ea îl văzu pe Robert Kincaid cum îmbătrânea.

Îşi păstrase acelaşi zâmbet, chiar şi silueta înaltă şi subţire, cu muşchi proeminenţi. Dar ea îşi dădea seama după ridurile din jurul ochilor, după linia uşor coborâtoare a umerilor, după muşchii puţin lăsaţi ai feţei. Îşi dădea seama. Studiase acel corp mai îndeaproape decât orice altceva, decât propriul ei trup. Şi acum, că îmbătrânea, îi era şi mai mult dor de el, dacă aşa ceva era posibil. Bănuia – ba nu, era sigură – că era singur. Şi era într-adevăr singur.

La lumina lumânării, la masă, studie tăieturile din revistă. El o privea de departe. Ajunse la o anume fotografie dintr-un număr din anul 1967. El era pe malul unui râu din estul Africii, cu faţa spre aparatul de fotografiat şi foarte aproape de el, stătea pe vine, pregătindu-se să facă o fotografie.

Când se uitase prima oară la această tăietură, văzuse că acum, de lanţul de argint de la gât, avea prins un mic medalion. Michael era la şcoală, iar când Richard şi Carolyn se duseră la culcare, ea luă o lupă puternică pe care o folosise Michael în copilărie, la colecţia lui de timbre, şi o apropie de fotografie.

— Dumnezeule, murmură ea.

Pe medalion scria „Francesca”. A fost singura lui mică indiscreţie, şi ea l-a iertat, zâmbind. În toate fotografiile de după aceea, medalionul a fost nelipsit, prins de lanţul de argint.

După 1975 nu i-a mai văzut niciodată chipul în paginile revistei. Nici semnătura nu i-a mai întâlnit-o. A căutat în toate numerele, dar n-a găsit nimic. El trebuia să fi avut atunci şaizeci şi doi de ani.

Apoi a murit Richard, în 1979. După înmormântare şi după ce au plecat copiii la casele lor, s-a gândit să-l sune pe Robert Kincaid. Trebuia să aibă şaizeci şi şase de ani; ea avea cincizeci şi nouă. Mai aveau încă timp, chiar dacă pierduseră

paisprezece ani. S-a gândit mult la acest lucru timp de o săptămână, apoi, în cele din urmă, i-a luat numărul de pe antetul scrisorii şi l-a sunat.

Când telefonul a început să sune, i s-a oprit aproape inima în piept. Auzind că se ridică receptorul, aproape că i-a venit să închidă. O voce de femeie spuse:

— Firma de asigurări McGregor.

Francesca simţi că i se înmoaie picioarele, dar îşi reveni destul de repede ca să o întrebe pe secretară dacă numărul format de ea era corect. Da, acela era numărul. Francesca îi mulţumi şi puse receptorul în furcă.

După aceea se interesă la informaţiile telefonice din Bellingham, statul Washington. Nu aveau în evidenţă numărul lui. Încercă la Seattle. Nimic. Apoi la Camera de Comerţ din Bellingham şi Seattle. Îi rugă să caute în cărţile de telefon ale celor două oraşe. Au căutat, dar numărul lui nu era trecut. Ar putea fi oriunde, gândi ea.

Îşi aminti de revistă; el îi spusese să sune acolo. Secretara era politicoasă, dar de curând angajată şi trebui să roage pe altcineva s-o ajute. Francescăi i se dădu legătura cu încă alte trei birouri până când reuşi să vorbească cu unul din redactorii revistei care lucra acolo de douăzeci de ani. Îl întrebă de Robert Kincaid.

Desigur că redactorul îşi aducea aminte de el.

— Încercaţi să daţi de el? Era un fotograf al naibii de bun, dacă-mi scuzaţi exprimarea. Era arţăgos, nu în sensul că era un nesuferit, dar o ţinea pe-a lui. Voia să facă artă pentru artă, şi asta nu prea rentează la cititorii noştri. Cititorii noştri vor imagini frumoase, imagini realizate cu măiestrie, dar nu prea îndrăzneţe.

Întotdeauna am zis că Kincaid e puţin ciudat; nimeni nu-l cunoştea prea bine ca om, în afară de lucrările pe care le făcea pentru noi. Dar era un adevărat profesionist. Puteam să-l trimitem oriunde şi el ne dădea marfa, chiar dacă, de cele

mai multe ori, nu era de acord cu opţiunile noastre editoriale. În ce priveşte adresa lui actuală, am controlat în dosarele noastre în timp ce stăteam de vorbă cu dumneavoastră. A plecat de la revistă în 1975. Adresa şi numărul de telefon pe care le am eu sunt…

Citi aceeaşi adresă şi acelaşi număr pe care le avea şi Francesca. După aceea, ea renunţă să mai încerce, temându-se de ce ar fi putut descoperi.

Se lăsă dusă de val, gândindu-se tot mai mult la Robert Kincaid. Putea încă să conducă destul de bine şi de mai multe ori pe an mergea cu maşina la Des Moines şi lua masa la restaurantul la care o dusese el. În una din acele ieşiri, îşi cumpără un caiet legat în piele, cu pagini albe. Şi pe acele pagini începu să-şi noteze, cu scris îngrijit, amănuntele poveştii ei de dragoste cu Robert Kincaid şi gândurile despre el. A fost nevoie să umple trei caiete până să se declare mulţumită că şi-a îndeplinit scopul.

Oraşul Winterset făcea progrese. Exista o asociaţie de artişti foarte activă, compusă în special din femei şi de câţiva ani se discuta un plan de renovare a vechilor poduri: câţiva oameni tineri interesanţi îşi construiau case pe munte. Atmosfera devenise mai destinsă, părul lung nu mai atrăgea priviri dezaprobatoare, cu toate că puţini bărbaţi purtau sandale, iar poeţii erau rari.

Totuşi, în afară de câteva prietene cu care se mai întâlnea, ea se retrase complet din viaţa mondenă. Lumea vorbea despre însingurarea ei şi despre faptul că era văzută adeseori la Podul Roseman şi uneori la Podul Cedar. Bătrânii devin ciudaţi, spuneau ei şi se mulţumeau cu această explicaţie.

Pe data de 2 februarie 1982 intră pe aleea ei un camion al Serviciului de Coletărie. Nu îşi amintea să fi comandat nimic. Surprinsă, semnă de primire pentru un pachet şi se uită la adresă: „Francesca Johnson RR 2, Winterset, Statul Iowa 50273”. La

expeditor era trecută adresa unei firme de avocaţi din Seattle.

Coletul avea un ambalaj îngrijit şi era asigurat. Îl puse pe masa de bucătărie şi-l deschise cu grijă. Înăuntru erau trei cutii bine ambalate în casete de polistiren. De capacul uneia din ele era legat cu sfoară un plic căptuşit. De alta era prins un plic oficial adresat ei, purtând antetul firmei de avocaţi.

Dezlegă sfoara cu care era prins plicul oficial şi îl deschise, tremurând:

25 ianuarie 1982
D-nei Francesca Johnson
RR2
Winterset, IA 50273

Stimată D-nă Johnson,

Suntem executorii testamentari ai numitului Robert L. Kincaid, recent decedat…

Francesca puse scrisoarea pe masă. Afară, vântul spulbera zăpada peste câmpurile iernii. Ea privi cum zăpada viscolită se aşeza în strat subţire pe mirişte, ducând cu ea pănuşe de porumb şi îngrămădindu-le în colţul gardului de sârmă ghimpată. Citi încă o dată aceste cuvinte.

Suntem executorii testamentari ai numitului Robert L.Kincaid, recent decedat…

— O, Robert… Robert… nu.

Rosti cuvintele încet şi lăsă capul în jos.

După o oră, putu să continue scrisoarea. Limbajul direct al oamenilor legii, precizia cuvintelor, o iritau.

„Suntem executorii…”

Un avocat care îşi îndeplineşte datoria faţă de un client.

Dar unde era forţa, unde era leopardul care aterizase pe coada unei comete, şamanul ce căuta Podul Roseman într-o zi fierbinte de august, bărbatul care stătea pe scara camionetei numite Harry şi o privea cum se topeşte în praful aleii din faţa unei ferme din Statul Iowa – unde era el în cuvintele acelea?

Scrisoarea ar fi trebuit să aibă o mie de pagini. Ar fi trebuit să vorbească despre sfârşitul liniilor de evoluţie şi dispariţia spaţiilor deschise, despre „cowboy" luptându-se cu gardurile de sârmă ghimpată, cum se luptau pănuşele de porumb iarna.

Singurul testament pe care l-a lăsat este datat 8 iulie 1967.

Instrucţiunile sale de a vă fi trimise articolele alăturate au fost explicit exprimate. În cazul în care nu eraţi găsită, materialele urmau să fie arse.

De asemenea, veţi găsi alăturat, în cutia care scrie „Scrisoare", un mesaj adresat dumneavoastră, pe care ni l-a încredinţat în 1978. A sigilat plicul, care nu a mai fost deschis.

Rămăşiţele pământeşti ale d-lui Kincaid a fost incinerate. La cererea sa, nu s-a pus nicăieri nicio placă memorială.

Cenuşa sa a fost risipită, tot la cererea sa, în apropierea casei dumneavoastră, de către un membru al firmei noastre.

Cred că locul se numea Podul Roseman. Dacă vă mai putem fi de ajutor cu ceva, vă rugăm să nu ezitaţi să ne contactaţi.

Al Dumneavoastră, cu respect

Allen B.Quippen, Avocat

Îşi ţinu răsuflarea, se şterse din nou la ochi şi căută cu atenţie în cutie, ca să vadă ce mai

conţinea.

Ştia ce era în plicul mic, căptuşit. Ştia sigur, aşa cum ştia că avea să vină din nou primăvara. Îl deschise cu grijă şi băgă mâna înăuntru. Scoase lanţul de argint. Pe medalionul prins de el era gravat numele „Francesca”. Pe verso erau scrise, cu litere minuscule, cuvintele: „Cine îl găseşte e rugat să-l trimită Francescăi Johnson, RR 2, Winterset, Iowa, S.U.A.”.

Brăţara lui de argint era învelită în foiţă şi pusă la fundul plicului. Lângă brăţară era o bucată de hârtie. Era scrisul ei:

Dacă mai doreşti să iei masa la ceasul când «zboară fluturii albi de noapte», treci diseară după ce-ţi termini lucrul.

Biletul ei de la Podul Roseman. Îl păstrase până şi pe acesta printre amintirile lui.

Atunci îşi aduse aminte că era singurul lucru pe care-l avea de la ea, singura mărturie că ea exista, în afară de imaginile trecătoare de pe emulsia deteriorabilă a filmelor fotografice. Bileţelul de la Podul Roseman. Era pătat şi îndoit, de parcă ar fi fost purtat mult timp într-un portvizit.

Se întrebă de câte ori citise el biletul de-a lungul anilor, departe de munţii situaţi de o parte şi de alta a Fluviului Mijlociu. Şi-l închipui cu biletul în faţă, în lumina slabă a unei lămpi de citit dintr-un avion ce-l ducea într-una din călătoriile lui, ori şezând pe duşumeaua unei colibe de bambus din ţara tigrilor, citindu-l la lumina lanternei, ori împăturindu-l şi punându-l la loc într-o seară ploioasă, la Bellingham, apoi privind la fotografia unei femei rezemate de uluca unui gard într-o dimineaţă de vară sau ieşind de pe un pod acoperit, la ceas de amurg.

Fiecare din cele trei cutii conţinea câte un aparat de fotografiat şi câte un obiectiv. Aparatele erau uzate şi zgâriate. Întorcând unul din ele, zări

inscripţia „Nikon” pe vizor, iar în partea de sus, în stânga, litera „F”. Era aparatul pe care i-l dăduse ea la Podul Cedar.

În sfârşit, deschise scrisoarea lui. Era scrisă de mână, pe hârtie de corespondenţă, şi datată 16 august 1978.

Dragă Francesca,

Sper ca scrisoarea mea să te găsească bine, sănătoasă. Nu ştiu când o vei primi. La un timp după ce eu n-am să mai fiu. Am acum şaizeci şi cinci de ani şi azi se împlinesc treisprezece ani de când ne-am cunoscut, când am apărut pe aleea din faţa casei tale şi te-am întrebat cum pot să ajung la Podul Roseman. Contez pe faptul că acest pachet nu îţi va tulbura viaţa în niciun fel. Pur şi simplu n-am putut suporta gândul că aparatele mele ar putea să zacă în vitrina vreunui magazin de vechituri sau să nimerească pe mâinile vreunui străin. Vor fi arătând destul de rău în momentul când le vei primi tu. Dar nu am cui să i le las în afară de tine, şi îmi cer scuze că îţi periclitez situaţia trimiţându-ţi-le.

Din 1965 până în 1975 am fost tot timpul pe drumuri. Ca să mă feresc de tentaţia de a te suna sau de a veni să te văd, tentaţie care m-a pândit, de fapt, toată viaţa, clipă de clipă, am preluat toate comenzile pentru străinătate pe care le-am putut găsi.

Uneori, adeseori îmi spuneam: „La naiba! Am să mă duc la Winterset, în statul Iowa, cu orice preţ, şi am s-o iau pe Francesca cu mine”.

Dar îmi amintesc cuvintele tale şi îţi respect sentimentele. Poate că ai avut dreptate, nu ştiu. Atâta ştiu, că în dimineaţa aceea fierbinte de vineri, când am ieşit cu maşina de pe aleea din faţa casei tale, am trăit un moment greu

cum nu am mai cunoscut şi nu voi mai cunoaşte niciodată. De fapt, mă îndoiesc că mai sunt bărbaţi – oricât de puţini – care să fi avut parte de clipe mai grele decât acelea.

Am părăsit revista National Geographic *în 1975 şi de atunci mi-am dedicat restul anilor mei de carieră unor lucrări care îmi fac mie plăcere, luând câte o mică comandă când mi se oferă, fotografiind prin împrejurimi, pentru ca să nu lipsesc de acasă mai mult de câteva zile, de fiecare dată. Nu o duc prea bine cu banii, dar mă descurc. Ca întotdeauna.*

În general lucrez în zona Golfului Puget Sound. Aşa doresc eu. Se pare că, pe măsură ce îmbătrânesc, oamenii se apropie tot mai mult de apă.

A, da, acum am un câine, unul de vânătoare cu păr auriu. Îi spun „Highway”{7} *şi călătoreşte cu mine mai tot timpul, cu capul scos pe geam, vânând locuri bune de fotografiat. În 1972 am căzut de pe o stâncă din Parcul Naţional Acadia, statul Maine, şi mi-am fracturat glezna.*

În cădere, mi s-a rupt lanţul cu medalionul. Din fericire, au căzut lângă mine. Le-am găsit şi le-am dat unui bijutier să mi le repare.

Mi-e sufletul prăfuit. Mai bine de atât nu pot să mă exprim. Au existat câteva femei înainte de tine, nu multe, dar niciuna după. Nu mi-am impus în mod deliberat să rămân celibatar. Pur şi simplu subiectul nu mă mai interesează.

Odată, mă uitam la un gânsac sălbatic, a cărui pereche fusese împuşcată de nişte vânători. Ştii, ei nu se despart niciodată de perechea lor. Gânsacul a dat ocol lacului zile întregi, şi mult timp după aceea. Ultima dată l-am văzut înotând singur prin stufăriş, căutând-

o încă. Cred că o asemenea analogie e prea puţin subtilă pentru gusturile literaţilor, dar exprimă cam ceea ce simt eu.

În imaginaţia mea, în dimineţile ceţoase sau în după-amiezile când soarele scânteiază pe apă, către nord-vest, încerc să îmi închipui unde ai putea fi şi ce ai putea face în momentul în care mă gândesc la tine. Nimic complicat – ieşind în grădină, aşezată în balansoar pe veranda din faţa casei, în picioare lângă chiuveta din bucătărie. Lucruri de felul ăsta.

Îmi amintesc totul. Parfumul tău, gustul văratic al pielii tale. Senzaţia trupului tău lipit de al meu şi şoaptele tale în timp ce te iubeam.

Robert Penn Warren a folosit odată sintagma „o lume parcă părăsită de Dumnezeu”. Nu e rea, e destul de apropiată de ceea ce simt eu uneori. Dar nu pot să trăiesc tot timpul cu acest sentiment. Când asemenea sentimente devin prea copleşitoare, îl încarc pe Harry şi pornesc pentru câteva zile la drum împreună cu Highway.

Nu-mi place să mă autocompătimesc. Nu sunt genul ăsta. Şi cel mai adesea nici nu gândesc aşa. În schimb, sunt recunoscător că, cel puţin, te-am întâlnit. Am fi putut trece în goană unul pe lângă celălalt, ca două fărâme de pulbere cosmică.

Dumnezeu sau universul – oricum am numi marile principii ale ordinii şi echilibrului – nu recunoaşte timpul terestru. Din perspectiva universului, patru zile nu se deosebesc cu nimic de patru miliarde de ani lumină, încerc să nu uit acest lucru. Dar, cu toate astea, sunt un biet om. Şi toate argumentele filosofice pe care le pot invoca nu mă împiedică să te doresc zi de zi, clipă de clipă, pe când urletul

nemilos al timpului, al timpului pe care nu-l pot petrece cu tine, îmi răsună adânc în creier.

Te iubesc profund, din tot sufletul meu. Te voi iubi întotdeauna.

Ultimul cowboy,
Robert

P.S. Vara trecută i-am pus un motor nou lui Harry şi se simte foarte bine.

Coletul sosise în urmă cu cinci ani. Şi de atunci, făcea parte din ritual ca, în fiecare an, de ziua ei, să-i examineze conţinutul. Ea păstra aparatele de fotografiat, brăţara şi lanţul cu medalionul într-un cufăr special, în dulapul din perete. Un tâmplar din sat făcuse cufărul după modelul comandat de ea, din lemn de nuc, cu un sistem de închidere etanş care să împiedice praful să pătrundă, şi compartimente interioare căptuşite. „O cutiuţă tare elegantă", comentase el. Francesca se mulţumise numai să zâmbească.

Ultima parte a ritualului era manuscrisul. Îl citea întotdeauna la lumina lumânării, la sfârşitul zilei. Îl aduse din camera de zi şi-l puse cu grijă pe învelişul galben al mesei de bucătărie lângă o lumânare, îşi aprinse singura ei ţigară pe acel an, un „Camel", luă o înghiţitură de coniac şi începu să citească.

CĂDEREA DIN SPAŢIUL TRIDIMENSIONAL

de Robert Kincaid

Sunt vorbe purtate de vânturi pe care eu nu le pricep, deşi veşnic am călătorit pe aripile lor. Mă mişc în spaţiul tridimensional; lumea îşi urmează cursul undeva, pe o altă felie, paralel cu mine. Ca şi cum, cu mâinile în buzunare şi aplecându-mă puţin înainte, mă uit şi o văd prin vitrina unui magazin universal.

În spaţiul tridimensional sunt clipe ciudate. Pe o zi ploioasă, după o curbă mare, pe o şosea din New Mexico, la vest de Magdalena, drumul larg se preface într-o potecă şi poteca într-un drumeag cutreierat de sălbăticiuni. O mişcare a ştergătoarelor de parbriz şi drumeagul se preschimbă într-o pădure virgină. O nouă mişcare a ştergătoarelor şi din nou îmi apare ceva şi mai îndepărtat în timp. Mari întinderi de gheaţă, de astă dată. Păşesc printre ierburile sărace, înfăşurat în blănuri, cu părul încâlcit şi o suliţă în mână, subţire şi dur ca gheaţa, tot numai muşchi şi viclenie neîndurătoare. Trec de întinderile cu gheaţă, mergând tot înapoi, până la apa sărată adâncă în care înot, şi mi-au crescut branhii şi solzi. Mai mult de atât nu văd, doar că dincolo de plancton este cifra zero.

Euclid nu a avut întru totul dreptate. A emis ipoteza unei drepte paralele, mereu aceeaşi, până la sfârşitul lumii; dar este posibil şi un mod neeuclidian de a fi, unde liniile se întâlnesc acolo, departe. Un punct de fugă. Iluzia convergenţei.

Ştiu însă că este mai mult decât o simplă iluzie.

Uneori e posibilă întâlnirea, o contopire a unei realităţi cu alta. Un fel de blândă întrepătrundere. Nu încrucişări calculate ivite într-o lume a preciziei, în uruitul roţilor de tren. Ci, pur şi

simplu… în ritmul respiraţiei. Da, acesta e sunetul potrivit, poate şi senzaţia potrivită. Ca atunci când respiri.

Şi mă mişc uşor peste această altă realitate, alături de ea, sub ea şi în jurul ei, mereu cu forţă, mereu cu putere, dar întotdeauna cu sentimentul că mă ofer ei. Şi cealaltă realitate simte asta, răspunzându-mi cu propria ei forţă, oferindu-mi-se la rândul ei.

Undeva, în mijlocul respiraţiei, răsună muzica şi atunci începe straniul dans în spirală, într-un ritm al lui care-l îmblânzeşte pe omul-de-gheaţă cu suliţa în mână şi părul încâlcit. Şi încet – învârtindu-se şi răsucindu-se în tempo-ul lent, mereu în adagio – omul-de-gheaţă se prăbuşeşte… din spaţiul tridimensional… în ea.

La sfârşitul acelei zile, al aniversării celor şaizeci şi şapte de ani, după ce ploaia se oprise, Francesca puse plicul gălbui pe biroul cu capac. După moartea lui Richard, se hotărâse să-l ţină în seiful ei de la bancă, dar în fiecare an îl aducea acasă pentru câteva zile, de aniversarea ei. Capacul cufărului din lemn de nuc era închis, ascunzând privirii aparatele de fotografiat, iar cufărul era aşezat pe raftul dulapului din dormitorul ei.

Mai devreme, în după-amiaza aceea, fusese la Podul Roseman. Acum ieşi pe verandă, şterse balansoarul cu un şervet şi se aşeză. Era frig, dar dorea să stea câteva minute, ca întotdeauna. Apoi merse până la gardul care împrejmuia curtea şi rămase un timp acolo. Apoi până la capătul aleii. Şi acum, după douăzeci şi doi de ani, îl mai vedea coborând din camionetă, încercând să se orienteze; îl vedea pe Harry hurducăind înspre şosea, apoi oprindu-se, şi pe Robert Kincaid pe scara camionetei, privind înapoi spre alee.

O SCRISOARE DE LA FRANCESCA

Francesca Johnson a murit în ianuarie 1989. Avea şaizeci şi nouă de ani. Robert Kincaid ar fi avut şaptezeci şi şase în acel an. Moartea ei a fost înregistrată ca „naturală”.

— Pur şi simplu a murit, le-a spus doctorul lui Michael şi Carolyn. De fapt, suntem puţin nedumeriţi. Nu am descoperit din ce cauză anume a murit. A găsit-o o vecină, prăbuşită peste masa de bucătărie.

Într-o scrisoare din 1982 adresată avocatului ei, ea ceruse să fie incinerată şi cenuşa ei să fie risipită lângă Podul Roseman. Incinerarea nu era o practică curentă în districtul Madison – fiind considerată o metodă oarecum radicală, într-un sens greu de definit – şi dorinţa ei a iscat multe discuţii la cafenea, la staţia de benzină şi la magazinul de unelte. La împrăştierea cenuşii ei nu a participat lume străină.

După slujba religioasă, Michael şi Carolyn au mers încet cu maşina la Podul Roseman şi au îndeplinit instrucţiunile Francescăi. Deşi aproape de casă, podul nu avea nicio semnificaţie specială pentru familia Johnson şi cei doi s-au tot întrebat ce motiv ar fi avut mama lor, o fiinţă sensibilă, să se comporte într-un fel atât de enigmatic şi de ce nu ceruse să fie înmormântată alături de tatăl lor, aşa cum se obişnuia.

După aceea, Michael şi Carolyn au început să pună în ordine şi să trieze lucrurile din casă, operaţie care le-a luat timp, apoi au adus acasă obiectele din seif, după ce au avut o întrevedere cu avocatul specializat în transferuri de proprietate.

Au triat lucrurile din seif şi au început să le examineze. Plicul de culoare gălbuie se afla în vraful lui Carolyn, cam al treilea de jos. Fu nedumerită când îl deschise şi-l goli. Citi scrisoarea lui Robert Kincaid din 1965, adresată

Francescăi. După aceea citi scrisoarea lui din 1978, apoi pe cea din 1982, de la avocatul din Seattle. În cele din urmă se uită cu atenţie la tăieturile din revistă.

— Michael.

El simţi amestecul de mirare şi tristeţe din glasul ei şi ridică imediat privirea.

— Ce s-a întâmplat?

Carolyn avea lacrimi în ochi şi glasul îi tremura.

— Mama a fost îndrăgostită de un bărbat care se numea Robert Kincaid. Era fotograf. Îţi aminteşti când ne-a arătat la toţi exemplarul din *National Geographic* cu articolul despre poduri? El a fost cel care a fotografiat podurile de aici. Şi-ţi aduci aminte cum vorbeau toţi copiii, pe vremea aceea, despre tipul cu înfăţişare ciudată, cu aparatele de fotografiat pe umăr? El era.

Michael, aşezat faţă în faţă cu ea, avea cravata desfăcută şi gulerul descheiat.

— Mai spune o dată, mai rar. Nu-mi vine să cred că te-am auzit bine.

După ce citi scrisorile, Michael căută în dulapul de la parter, apoi urcă în dormitorul Francescăi. Nu observase până atunci cufărul din lemn de nuc. Îl deschise. Îl duse jos şi-l aşeză pe masa din bucătărie.

— Carolyn, uite aparatele lui de fotografiat.

La un capăt al cufărului era ascuns un plic sigilat, cu destinaţia „Pentru Carolyn sau Michael” scrisă de mâna ei, iar între aparatele de fotografiat se găseau trei caiete legate în piele.

— Nu prea cred că sunt în stare să citesc scrisoarea din plicul acela, spuse Michael. Citeşte-mi-o tu, cu voce tare, dacă poţi.

Ea deschise plicul şi citi tare:

7 ianuarie 1987

Dragii mei Carolyn şi Michael,

Deşi mă simt bine, cred că a venit timpul să-mi pun ordine în lucruri (cum se spune). Este un lucru, un lucru foarte important pe care trebuie să-l cunoaşteţi. De aceea vă scriu această scrisoare.

După ce vă veţi fi uitat prin seif şi veţi fi găsit plicul mare gălbui adresat mie cu ştampila poştală din anul 1965, sunt sigură că veţi da, în cele din urmă, de această scrisoare. Dacă puteţi, vă rog să staţi la masa veche din bucătărie şi s-o citiţi. Veţi înţelege curând rugămintea mea.

Îmi vine greu să scriu aceste rânduri propriilor mei copii, dar trebuie s-o fac. Este ceva prea puternic, prea frumos, care nu poate muri o dată cu mine. Şi dacă vreţi să ştiţi cine a fost mama voastră, cu părţile ei bune şi rele, trebuie să ştiţi ceea ce am să vă spun. Curaj! După cum aţi aflat deja, numele lui era Robert Kincaid. Iniţiala din mijloc era „L.", dar n-am ştiut niciodată ce-a însemnat. Era fotograf şi venit aici în 1965 ca să fotografieze podurile acoperite. Vă amintiţi ce entuziasm a fost în oraş când au apărut fotografiile în National Geographic. *Poate vă mai amintiţi că tot pe atunci am început să primesc revista. Acum ştiţi motivul pentru care m-am arătat deodată atât de interesată de revistă. Apropo, eram cu el (şi-i căram una din raniţele în care avea aparate de fotografiat) când a fotografiat Podul Cedar.*

Vreau să înţelegeţi că am avut pentru tatăl vostru un sentiment de afecţiune senină. Am ştiut asta atunci, o ştiu şi acum. A fost bun cu mine şi mi-a dăruit doi copii, pe voi, care însemnaţi atât de mult pentru mine. Să nu uitaţi asta.

Dar Robert Kincaid era diferit, nu semăna cu niciun alt om pe care l-am văzut sau despre care am auzit sau citit vreodată. Mi-e imposibil să vă fac să înţelegeţi cum era. Mai întâi de toate, nu vă puteţi pune în situaţia mea. În al doilea rând, ar fi trebuit să trăiţi în preajma lui, să-l vedeţi cum se mişcă, să-l auziţi cum vorbea despre faptul că se afla la un capăt al liniei de evoluţie a stirpei lui, un capăt la care nu existau urmaşi. Poate caietele şi tăieturile din revistă vă vor ajuta, dar nici acelea nu vor fi de ajuns. Într-un fel, nu era de pe această lume. Mai clar de atât nu pot să mă exprim. Întotdeauna l-am asemuit cu un leopard călătorind pe coada unei comete. Aşa se mişca, aşa arăta corpul lui. Într-un fel, exista în el un amestec de intensitate uriaşă, căldură şi bunătate, ca şi un simţ al tragicului. Se simţea depăşit într-o lume a calculatoarelor, a roboţilor şi a vieţii organizate, în general. Se considera unul din ultimii „cowboys", cum se exprima el, şi spunea că e de modă veche.

Prima oară l-am văzut când s-a oprit să mă întrebe cum putea să ajungă la Podul Roseman. Voi trei eraţi la Târgul Statului Illinois. Credeţi-mă că nu căutam cu tot dinadinsul aventura. Nici nu mă gândeam la aşa ceva. Dar l-am privit mai puţin de cinci secunde şi am ştiut că-l doresc, cu toate că nu atât cât l-am dorit după aceea.

Vă rog, nu vă gândiţi că ar fi fost vreun Casanova care umbla după ţărăncuţe ca să profite de ele. Nu era deloc aşa. De fapt, era puţin timid, şi sunt la fel de vinovată de cele întâmplate ca şi el. Chiar şi mai vinovată. Biletul de lângă brăţară eu l-am pus pe Podul Roseman, ca să-l vadă în dimineaţa următoare după ce ne-am întâlnit. În afară de fotografiile

cu mine, e singura mărturie pe care a avut-o, de-a lungul anilor, că exist cu adevărat, că nu am fost doar un vis al lui.

Ştiu că copiii au tendinţa să-şi considere părinţii ca pe nişte fiinţe asexuate, de aceea sper că ceea ce vă voi spune nu va fi un şoc pentru voi şi sper că nu va pângări amintirea pe care o aveţi despre mine.

În vechea noastră bucătărie, am petrecut ore în şir alături de Robert. Am stat de vorbă şi am dansat la lumina lumânării. Şi am făcut dragoste acolo şi în dormitor şi în iarba de pe izlaz şi în multe alte locuri. Era un mod incredibil, puternic şi sublim de a face dragoste şi a durat zile întregi, aproape neîncetat. Am folosit întotdeauna cuvântul „puternic" gândindu-mă la el. Pentru că aşa era când ne-am cunoscut.

Intensitatea lui era ca a unei săgeţi. Eram pur şi simplu copleşită când mă iubea el. Nu mă simţeam slabă. Doar copleşită de forţa lui fizică şi emoţională. Odată, când i-am spus asta în şoaptă, el mi-a răspuns doar aceste cuvinte: „Sunt drumul şi şoimul călător şi toate corăbiile care au ieşit vreodată în larg".

M-am uitat mai târziu în dicţionar. Primul lucru la care te gândeşti când auzi cuvântul „peregrine" este un şoim. Dar cuvântul mai are şi alte sensuri şi cred că s-a gândit şi la ele. Unul este „străin". Al doilea este „călător, rătăcitor, migrator". Cuvântul latin peregrinus, *care reprezintă rădăcina lui, înseamnă „străin". El era toate aceste lucruri la un loc – un străin, străin într-un sens mai larg al cuvântului, călător, şi semăna şi cu un şoim, dacă stau să mă gândesc.*

Copii, înţelegeţi că încerc să exprim ceea ce nu poate fi spus în cuvinte. Aş dori numai ca şi

voi să aveţi cândva parte de ceea ce am trăit eu; încep însă să cred că este puţin probabil. Deşi cred că nu se mai poate spune aşa ceva în vremurile astea atât de evoluate, nu cred că o femeie poate avea o asemenea forţă ca a lui Robert Kincaid. Aşa încât, Michael, tu ieşi din discuţie. Cât despre tine, Carolyn, mă tem că trebuie să-ţi dau vestea proastă că el a fost unic şi bărbaţi ca el nu mai sunt.

De n-aţi fi fost voi şi tatăl vostru, aş fi plecat cu el, imediat. M-a rugat, m-a implorat să merg. Dar nu am vrut şi el era un om prea sensibil şi prea înţelegător ca să ne mai tulbure viaţa după aceea.

Paradoxul este că, dacă n-ar fi fost Robert Kincaid, nu sunt sigură că aş fi putut rămâne la fermă toţi aceşti ani. În patru zile el mi-a oferit o viaţă întreagă, un univers, şi a făcut ca totul în mine să devină un întreg. Nu am încetat niciodată să mă gândesc la el, nici măcar o clipă. Chiar atunci când nu îl aveam prezent în minte în mod conştient, îi simţeam prezenţa undeva, era întotdeauna aproape.

Dar asta nu a schimbat cu nimic ceea ce simţeam pentru voi doi şi pentru tatăl vostru. Dacă mă gândesc puţin numai la mine, nu sunt sigură că alegerea mea a fost bună. Dar dacă mă gândesc la familia noastră, sunt convinsă că da.

Trebuie însă să fiu sinceră şi să vă spun că de la început Robert a înţeles mai bine decât mine ce a însemnat legătura noastră. Cred că eu i-am înţeles sensul abia cu timpul, treptat. Dacă aş fi înţeles cu adevărat în momentul când ne aflam faţă în faţă şi mă ruga să merg cu el, probabil că l-aş fi urmat.

Robert credea că lumea devenise prea raţională, nu mai avea încredere în minuni,

aşa cum ar fi trebuit. M-am întrebat adeseori dacă atunci când am luat hotărârea nu m-am comportat într-un chip prea raţional.

Sunt sigură că vi s-a părut de neînţeles dorinţa mea în legătură cu rămăşiţele mele pământeşti şi v-aţi gândit că a fost o toană a unei bătrâne cu mintea rătăcită. După ce veţi citi scrisoarea din 1982 a avocatului din Seattle şi caietele mele de însemnări, veţi înţelege de ce mi-am exprimat această dorinţă. Mi-am dat întreaga mea viaţă familiei; lui Robert Kincaid i-am dat ce a mai rămas din mine.

Cred că Richard a ştiut că era ceva în mine la care nu putea ajunge şi m-am întrebat dacă nu a găsit plicul gălbui pe vremea când îl aveam în casă, în scrin. Cu puţin înainte de a muri, stăteam lângă el în salonul de spital din Des Moines şi mi-a spus: „Francesca, ştiu că şi tu ai avut visele tale. Îmi pare rău că nu ţi le-am putut împlini". A fost momentul cel mai emoţionant pe care l-am trăit vreodată împreună.

Nu vreau să vă trezesc un sentiment de vinovăţie sau milă sau ceva de felul ăsta. Nu vă scriu cu acest scop. Vreau să ştiţi cât de mult l-am iubit pe Robert Kincaid. Am trăit cu această iubire în suflet zi de zi, în toţi aceşti ani, ca şi el.

Cu toate că nu ne-am mai vorbit niciodată, am rămas legaţi unul de altul atât de puternic cât e omeneşte posibil. Nu găsesc cuvintele potrivite ca să exprim această legătură. Cel mai bine s-a exprimat el când a spus că nu mai eram două fiinţe, ci devenisem o a treia, formată din noi doi. Niciunul din noi nu mai exista independent de acea fiinţă. Şi acea fiinţă a fost lăsată să cutreiere liberă.

Carolyn, îţi aminteşti cât de rău ne-am certat odată din cauza rochiei roz-deschis din dulap? O văzuseşi şi doreai să o porţi tu. Mi-ai spus că nu m-ai văzut niciodată îmbrăcată cu ea şi nu înţelegeai de ce nu voiam s-o modific şi să ţi-o dau ţie. Era rochia pe care am purtat-o în prima noapte pe care am petrecut-o cu Robert. În viaţa mea n-am arătat atât de bine ca în noaptea aceea. Rochia era mica mea amintire prostească a acelui moment. De aceea nu m-am mai îmbrăcat cu ea şi nu te-am lăsat nici pe tine.

După ce a plecat Robert, în 1965, mi-am dat seama că ştiam foarte puţin despre el, despre familia lui. Cu toate că eu cred că am aflat aproape totul despre el – tot ceea ce era important – numai în acele câteva zile. Fusese singur la părinţi, părinţii îi muriseră, şi se născuse într-un orăşel din Ohio.

Nu ştiu nici măcar dacă a făcut facultatea sau măcar liceul, dar era strălucitor de inteligent, de o inteligenţă naturală, primitivă, aproape mistică. Şi încă ceva, fusese fotograf de război la Marină şi lucrase în Pacificul de Sud în timpul celui de-al doilea război mondial.

Fusese căsătorit o dată şi divorţase cu mult înainte de a mă întâlni pe mine. Nu avea copii. Soţia lui fusese artistă, cântăreaţă de muzică folk, parcă spunea el, şi lungile lui absenţe din cauza călătoriilor de serviciu i-au afectat căsnicia. A luat asupra sa vina de a fi ajuns la divorţ.

În rest, Robert nu a avut alte rude, după câte ştiu. Vă rog să-l consideraţi ca făcând parte din familia noastră, oricât de greu vi s-ar părea la început. Cel puţin eu am avut o

familie, am trăit printre oameni. Robert a fost singur. A fost o nedreptate, ştiu asta.

Aş prefera – cel puţin cred că aş prefera – ca, în memoria lui Richard şi ţinând cont de obiceiul lumii de a cleveti, ceea ce v-am povestit să rămână între noi. Dar vă las pe voi să judecaţi cum e mai bine.

În orice caz, să ştiţi că nu mi-e ruşine de relaţia mea cu Robert. Dimpotrivă. L-am iubit cu disperare toţi aceşti ani, cu toate că, din anumite motive, am încercat să iau legătura cu el numai o singură dată. Asta a fost după moartea tatălui vostru. Încercarea a eşuat şi m-am temut că i s-a întâmplat ceva, şi de aceea, de frică, nu am mai încercat. Pur şi simplu nu puteam să înfrunt realitatea. Aşa că vă puteţi imagina ce am simţit când a sosit scrisoarea avocatului în 1982.

Cum vă spuneam, sper că mă înţelegeţi şi că nu mă judecaţi prea aspru. Dacă mă iubiţi, atunci trebuie să iubiţi şi ceea ce am făcut.

Robert Kincaid m-a învăţat ce înseamnă să fii femeie, aşa cum puţine femei – poate niciuna – vor învăţa vreodată. A fost un om minunat şi cald şi merită cu siguranţă respectul şi poate chiar dragostea voastră. Sper că-i puteţi da şi una şi alta. Într-un fel, prin mine, el a fost bun cu voi.

Rămâneţi cu bine, copiii mei,
Mama.

În bucătărie se aşternu tăcerea. Michael oftă şi se uită pe geam. Carolyn aruncă o privire în jurul ei şi văzu chiuveta, duşumeaua, masa, totul.

Când vorbi, vocea ei devenise o şoaptă.

— Ah, Michael, Michael, gândeşte-te la ei, cu câtă disperare s-au dorit unul pe altul în toţi acei ani. A renunţat la el pentru noi şi pentru tata. Şi

Robert Kincaid s-a ţinut departe de ea din respect pentru sentimentele ei faţă de noi. Michael, gândul ăsta mă depăşeşte. Noi dăm atât de puţină importantă căsniciilor noastre şi suntem unul din motivele pentru care o incredibilă poveste de dragoste s-a sfârşit aşa cum s-a sfârşit.

Au fost patru zile împreună, doar patru zile dintr-o viaţă întreagă. Asta s-a întâmplat când am fost la târgul ăla din Illinois. Uită-te la fotografia mamei. N-am văzut-o niciodată aşa. E atât de frumoasă, şi nu din cauză că se fotografia. Ci el o făcuse să arate aşa. Uită-te la ea; este liberă şi dezlănţuită. Pletele îi flutură în vânt, chipul îi e plin de viaţă. Arată minunat.

— Dumnezeule, abia putu Michael să rostească, ştergându-şi cu şervetul de bucătărie fruntea şi ochii când nu se uita Carolyn.

Carolyn vorbi din nou.

— Se pare că n-a încercat niciodată să ia legătura cu ea în toţi aceşti ani. Şi trebuie să fi fost singur când a murit; de aceea a cerut să-i fie trimise ei aparatele de fotografiat.

Îmi amintesc cum m-am certat cu mama din cauza rochiei roz. Zile întregi am fost certate. Am plâns şi am întrebat-o de ce nu mi-o dă. Apoi n-am mai vorbit cu ea. Nu mi-a răspuns decât atât: „Nu Carolyn, rochia asta nu”.

Michael îşi aminti de masa veche la care şedeau acum. De aceea îl rugase ea s-o aducă înapoi în bucătărie, după moartea tatălui lor.

Carolyn deschise plicul mic, căptuşit.

— Iată brăţara şi lanţul lui de argint cu medalion. Şi uite biletul de care aminteşte mama în scrisoare, cel pe care l-a pus la Podul Roseman. De aceea în fotografia cu podul, pe care a trimis-o el, apare bucăţica de hârtie prinsă de pod.

— Michael, ce facem? Gândeşte-te puţin. Mă întorc imediat.

Urcă la etaj şi se întoarse după câteva minute cu rochia roz împachetată cu grijă în plastic. O scoase

şi o ţinu ca s-o vadă Michael.

— Închipuie-ţi cum arăta îmbrăcată cu rochia asta şi dansând cu el aici, în bucătărie. Gândeşte-te la tot timpul pe care l-au petrecut aici şi la imaginile care îi reveneau, desigur, în minte, în timp ce gătea sau şedea aici cu noi şi discuta despre problemele noastre – la ce facultate să mergem sau cât de greu e să ai o căsnicie reuşită. Dumnezeule, suntem atât de naivi şi necopţi în comparaţie cu ea!

Michael dădu din cap aprobator şi se întoarse spre dulapurile de deasupra chiuvetei.

— Crezi că mama o avea pe-aici ceva de băut? Dumnezeu mi-e martor că aş avea nevoie să beau ceva. Şi, ca să-ţi răspund la întrebare, nu ştiu ce să facem.

Scotoci prin dulapuri şi găsi o sticlă de coniac aproape goală.

— E de-ajuns pentru două pahare, Carolyn. Vrei şi tu unul?

— Da.

Michael luă singurele pahare de coniac din dulap şi le puse pe masa cu înveliş galben termorezistent. Goli ultima sticlă de coniac a Francescăi, în timp ce Carolyn începu să citească în linişte primul dintre caiete. „Robert Kincaid a venit pe data de şaisprezece august, într-o luni, în 1965. Încerca să dea de Podul Roseman. Era o după-amiază târzie, fierbinte, şi el conducea o camionetă căreia îi spunea Harry…”.

POSTSCRIPTUM: PASĂREA-DE-NOAPTE DIN TACOMA

Pe măsură ce scriam povestea lui Robert Kincaid şi a Francescăi Johnson, eram din ce în ce mai fascinat de Kincaid şi contrariat de faptul că ştiam atât de puţin despre el şi viaţa lui. Cu numai câteva zile înainte de a trimite cartea în tipografie, am plecat cu avionul la Seattle şi am încercat să mai aflu date despre el.

M-am gândit că, întrucât lui Kincaid îi plăcea muzica şi era el însuşi un artist, aş fi putut găsi pe cineva din domeniul muzicii, al artei, în zona Golfului Puget Sound, cineva care l-a cunoscut. M-a ajutat redactorul secţiei artistice a ziarului *Seattle Times.* Deşi nu ştia nimic despre Kincaid, mi-a pus la îndemână unele numere edificatoare ale ziarului din 1975 până în 1982, perioada care mă interesa cel mai mult.

Răsfoind numerele din 1980, am dat peste o fotografie a unui interpret de culoare al muzicii de jazz, saxofonistul căruia i se spunea John Cummings „Pasăre-de-noapte". Lângă fotografie era semnătura *Robert Kincaid.* De la sindicatul muzicienilor din Seattle am obţinut adresa lui Cummings şi am aflat că nu mai cânta de câţiva ani. Adresa era pe o stradă lăturalnică din apropierea zonei industriale a oraşului Tacoma, la care se ajungea pornind din Seattle, pe şoseaua numărul 5.

A trebuit să merg de mai multe ori la el acasă până să-l găsesc. La început s-a arătat circumspect faţă de întrebările mele. Dar după ce l-am convins că interesul meu pentru Kincaid era serios şi paşnic, a devenit cordial şi deschis. Ceea ce urmează este transcrierea uşor stilizată a discuţiei mele cu Cummings, care avea şaptezeci de ani la vremea când am stat de vorbă cu el. Nu am făcut

altceva decât să dau drumul la magnetofon şi să-l las pe el să-mi povestească despre Robert Kincaid.

DISCUŢIA CU „PASĂREA-DE-NOAPTE” CUMMINGS

Făceam un spectacol la „Shorty’s” în Seattle, unde locuiam pe vremea aia, şi aveam nevoie de o poză alb-negru trăsnet pentru reclamă. Contrabasistul mi-a spus că era un tip pe una din insule, care făcea treabă bună. Nu avea telefon, aşa că i-am trimis o carte poştală.

Mi-a făcut o vizită, era un filfizon bătrân ciudat la înfăţişare, cu jeans şi bocanci şi bretele portocalii. Scoate nişte aparate de fotografiat vechi ca vai de ele, parcă paradite, şi îmi zic eu în sinea mea: „Aoleu!” Mă pune să stau în faţa unui panou deschis la culoare, cu instrumentu’-n mână, şi-mi zice să cânt întruna, să nu mă opresc. Aşa că cântai. La început, tipu’ a stat vreo trei minute aşa şi s-a uitat lung-lung la mine, cu nişte ochi albaştri şi reci cum nu s-au mai văzut.

După un timp, începe să facă poze. După aia mă întreabă dacă nu vreau să cânt „Frunze de toamnă”. Şi i-o cânt. Cânt melodia vreo zece minute fără să mă opresc, şi în timpu’ ăsta păcăne din aparat şi face mai multe poze, una după alta. După aia, zice: „Perfect, asta a fost. Le aveţi gata mâine”.

A doua zi, când mi le aduce, mă dă gata. Am făcut multe fotografii la viaţa mea, da’ alea erau de departe cele mai bune. Mi-a cerut cincizeci de dolari, mi s-a părut o nimica toată. Îmi mulţumeşte, pleacă, şi când dă să iasă, mă întreabă unde cânt. Aşa că-i spun, la „Shorty’s”

După câteva seri, îmi arunc un ochi în public şi-l văd la o masă din colţ că mă ascultă cu toată atenţia. A început să vină o dată pe săptămână, mereu marţea, întotdeauna bea bere, da’ nu prea multă.

Uneori mă duceam la masa lui în pauză şi stăteam de vorbă câteva minute. Era tăcut, nu prea

vorbea, da' un tip foarte plăcut, mă întreba întotdeauna politicos dacă nu voiam să cânt „Frunze de toamnă".

După o vreme am ajuns să ne cunoaştem puţin, îmi plăcea să cobor în port şi să mă uit la apă şi la vapoare; am descoperit că şi lui îi plăcea. Aşa că am ajuns până acolo încât şedeam câte o după-amiază întreagă pe bancă şi discutam. Ca doi moşulici care se odihnesc şi încep să se simtă cam fără niciun căpătâi, cam depăşiţi de situaţie.

Venea de obicei cu câinele. Frumos animal. Îi zicea „Highway".

Ştia ce înseamnă vraja. Şi cântăreţii de jazz ştiu ce înseamnă. Probabil că de-aia ne-am înţeles noi. Cânţi câte o melodie pe care ai mai cântat-o de mii de ori şi deodată se ivesc o mulţime de idei noi care-ţi ies din instrument, fără să fii conştient de ele. El zicea că tot cam aşa se-ntâmplă cu fotografia, şi în viaţă, în general. Apoi adăuga: „Aşa e şi când faci dragoste cu o femeie pe care o iubeşti".

Lucra la ceva şi încerca să transforme muzica în imagini vizuale. Mi-a zis: „John, ştii fraza aia muzicală pe care o cânţi aproape întotdeauna, de la măsura a patra a melodiei «Doamna sofisticată»? Ei bine, cred că am transpus-o pe peliculă ieri dimineaţă. Lumina cădea tocmai bine pe apă şi chiar atunci mi-a sărit un bâtlan prin faţa vizorului, în momentul ăla am putut să *văd* fraza muzicală şi s-o aud în acelaşi timp, şi am declanşat".

Tot timpu' şi-l petrecea aşa, transpunând muzica în imagini. Era obsedat. Nu ştiu din ce trăia.

Nu prea vorbea despre viaţa lui. Ştiam că făcuse multe călătorii de servici, da' cam atât, până când, într-o zi, l-am întrebat ce era cu flecuşteţu' ăla de argint pe care-l purta prins de un lanţ, la gât. De aproape, am văzut că pe el era scris numele „Francesca". Aşa că l-am întrebat: „E vreo poveste mai serioasă?"

Un timp n-a spus nimic, s-a uitat numai la apă. Apoi m-a întrebat: „Cât timp ai ca să mă asculţi?” Era într-o luni, ziua mea liberă, aşa că i-am zis că am tot timpu’, numai să-mi spună.

Şi a început să-mi povestească. Era ca un robinet deschis. A vorbit toată după-amiaza şi o mare parte din noapte. Am avut senzaţia că de mult timp ţinea în el toate lucrurile alea.

N-a pomenit niciodată numele femeii, nici nu mi-a spus unde s-a întâmplat povestea. Da’, dom’le, Robert Kincaid ăsta era un adevărat poet când vorbea despre ea. Trebuie să fi fost o femeie grozavă, cum nu s-a mai văzut. A început să-mi citeze dintr-o bucată pe care o scrisese pentru ea – ceva despre spaţiu’ tridimensional, după câte-mi aduc aminte. Îmi amintesc că m-am gândit că suna ca una din improvizaţiile alea cu formă liberă ale lui Ornette Coleman.

Şi, dom’le, plângea în timp ce vorbea. Plângea cu lacrimi cât toate zilele, cum plâng numai bătrânii, cum plânge numai saxofonu’ când cântă. După aia am înţeles de ce-mi cerea el mereu să-i cânt „Frunze de toamnă”. Şi dom’le, am început să ţin la omu’ ăsta. Un om care poate să iubească atâta o femeie merită şi el să fie iubit.

Şi aşa am început să mă gândesc cât de puternică era legătura lui cu femeia aia. Şi mă gândesc la „vechea poveste”, cum îi zicea el. Şi mi-am zis: „Trebuie să cânt puterea aia, povestea aia de dragoste, să fac «vechea poveste» să răsune din saxofonu’ meu”. Era o poveste atât de plină de poezie.

Aşa am scris melodia asta – mi-a luat trei luni. Am vrut să fie simplă, elegantă. Lucrurile complicate sunt uşor de făcut. Simplitatea e adevărata problemă. Am lucrat la ea în fiecare zi până am reuşit să găsesc sunetu’ potrivit. După aia am mai pus-o la punct şi am scris câteva măsuri orientative pentru pian şi contrabas. În sfârşit, într-o seară, am cântat-o.

Era acolo, în public; marţi seara, ca de obicei. Oricum, nu era o seară prea bună, vreo douăzeci de muşterii, şi nici unu' nu era prea atent la muzică.

Şi el e acolo, tăcut şi atent, ca întotdeauna, în momentu' când eu anunţ la microfon: „O să cânt o melodie pe care-am scris-o pentru un amic de-al meu. Se intitulează «Francesca»".

M-am uitat bine la el când am făcut anunţu'. El se holba la sticla de bere, da' când am zis „Francesca", şi-a ridicat încet ochii spre mine, şi-a dat pe spate păru' lung şi cărunt cu amândouă mâinile, şi-a aprins un „Camel" şi s-a uitat fix la mine cu ochii lui albaştri.

Saxofonu' meu a sunat atunci ca niciodată. L-am făcut să plângă toţi kilometrii şi anii ăia care îi despărţeau. În prima măsură era o mică figură melodică ce parcă îi pronunţa numele: „Fran-ces-ca".

Când am terminat, s-a ridicat de la masă, mi-a zâmbit, a dat din cap, a plătit şi a plecat. După aia i-o cântam mereu când venea. A înrămat o fotografie cu un vechi pod acoperit şi mi-a dat-o în semn de mulţumire că scrisesem cântecu'. E acolo, pe perete. Nu mi-a spus unde a făcut-o, da' scrie pe ea „Podul Roseman", chiar sub semnătura lui.

Într-o marţi seara, acum şapte – opt ani, nu mai apare. Nu vine nici săptămâna următoare. Mă gândesc că poate e bolnav sau i s-a întâmplat ceva. Încep să-mi fac griji, cobor în port, întreb în stânga şi-n dreapta. Nimeni nu ştie nimic de el. La urmă, iau o barcă şi merg pe insula unde locuia. Era o colibă veche – de fapt, o baracă – la mal.

Pe când mă uitam eu la casă, vine un vecin şi mă întreabă ce caut. Îi spun. Vecinu'-mi spune că a murit cu vreo zece zile înainte. Dom'le, m-a durut sufletu' când am auzit. Încă mă mai doare. Am ţinut mult la omu' ăla. Tipu' avea ceva special. Am avut senzaţia că ştie unele lucruri pe care noi, ăştilalţi, nu le ştim.

L-am întrebat pe vecin ce s-a întâmplat cu câinele. Nu ştie. Mi-a zis că nici despre Kincaid nu ştia mare lucru. Aşa că sun la hingheri, convins că l-au luat ei pe bătrânu' Highway. Mă duc acolo şi-l scot şi-l dau nepotului meu. Ultima dată când l-am văzut, se înţelegea foarte bine cu băiatu'. M-am bucurat.

Cam asta e. Nu mult timp după ce-am aflat ce i s-a întâmplat lui Kincaid, a început să-mi amorţească braţu' stâng dacă cântam mai mult de douăzeci de minute. Ceva în legătură cu o vertebră. De-aia nu mai cânt.

Da' dom'le, mă obsedează povestea pe care mi-a spus-o despre el şi femeia aia. Aşa că în fiecare marţi seara îmi scot saxofonu' şi cânt melodia aia pe care am scris-o pentru el. O cânt aici singur-singurel.

Şi nu ştiu de ce, dar în timp de cânt, mereu mă uit la tablou' ăla pe care mi l-a dat el. Are ceva, nu ştiu ce, da' nu pot să-mi iau ochii de la el când cânt.

Stau aici pe la asfinţit şi fac instrumentu' ăla vechi să plângă, şi cânt melodia pentru un bărbat pe nume Robert Kincaid şi o femeie căreia el îi zicea Francesca.

"Într-o lume din ce în ce mai împietrită, trăim cu toţii în carapacea care ne acoperă punctele sensibile. Unde se termină marea pasiune şi unde începe sentimentalismul searbăd, nu prea ştiu. Dar tendinţa noastră de a o lua în derîdere pe cea dintîi şi de a eticheta sentimentele autentice şi profunde drept dulcegării ne împiedică să pătrundem într-o lume a gingăşiei fără de care nu putem înţelege povestea Francescăi Johnson şi a lui Robert Kincaid."

Robert James Waller

Podurile din Madison County, romanul de debut al autorului, a fost declarat bestseller-ul numărul unu al anului 1993, fiind răsplătit cu Premiul Abby.

RAO International Publishing Company

ISBN 973-9164-59-8

{1} Districtul Madison (n.t.).

{2} Engl. *Voyageur* – în trecut, termen desemnând persoanele care, în Canada, transportau cu barca mărfuri şi oameni către punctele comerciale ale negoţului cu blănuri (n.t.).

{3} Engl. „albastru", „melancolic" (n.t.).

{4} RR = Rural Route, şosea rurală (n.t.).

{5} Rasă de câine ciobănesc scoţian (n.t.).

{6} Engl. Denumire dată unei categorii de tineri nonconformişti din perioada anilor '60 (n.t.).

{7} Engl. drum, şosea (n.t.).

Table of Contents

ÎNCEPUTUL	5
ROBERT KINCAID	10
FRANCESCA	22
SERI DE ODINIOARĂ, MUZICĂ ÎNDEPĂRTATĂ	53
PODURILE DE MARŢI	62
DORINŢA DE A DANSA	80
DRUMUL ŞI ŞOIMUL CĂLĂTOR	93
CENUŞA	104
CĂDEREA DIN SPAŢIUL TRIDIMENSIONAL	116
O SCRISOARE DE LA FRANCESCA	118
POSTSCRIPTUM: PASĂREA-DE-NOAPTE DIN TACOMA	129
DISCUŢIA CU „PASĂREA-DE-NOAPTE” CUMMINGS	131